

ZALAI KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ

2007/1

**ZALAI
KÖNYVTÁRI
LEVELEZŐ**

2007/1

Zalaegerszeg, 2007.

„A könyvtárra adott pénz mindig megtérül”

Czine Mihály

Zalai Könyvtári Levelező

A Zala megyei könyvtárak tájékoztatója

Szerkesztők:

Kiss Gábor
Sebestyénné Horváth Margit

A cikkek szerzői:

Bagladi Mónika könyvtáros, VK Lenti; **Bonnyai Ágnes** könyvtáros, FGYVK Keszthely; **Beke Gabriella** könyvtárvezető, Egészségügyi Szakkönyvtár Zalaegerszeg; **Devecz Lászlóné** olvasószolgálat vezető, DFMK Zalaegerszeg; **Fejesné Szabó Piroska** gyermekkönyvtáros, DFMK Zalaegerszeg ; **Gál Erzsébet** könyvtáros, HIVK Nagykanizsa; **Horváth Anikó** gyermekkönyvtáros, JAVK Zalaegerszeg;; **Horváth Gabriella** könyvtáros, VK Lenti; **Kardos Ferenc** igazgatóhelyettes, HIVK Nagykanizsa; **Kiss Gábor** igazgató, DFMK Zalaegerszeg ; **Kovácsné Pacsai Edit** könyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Lelkes András**, Mura-mente Tájvédelmi Körzet vezetője; **Oláh Rozália** gyermekkönyvtár vezető, DFMK Zalaegerszeg; **Ormos Gyuláné** kisegítő, VK Lenti; **Pál Éva** könyvtáros, JAVK Zalaegerszeg; **Sámson Bernadett** főiskolai hallgató, BDF Szombathely; **Sebestyénné Horváth Margit** könyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Tóth Renáta** gyermekkönyvtáros, DFMK Zalaegerszeg;

Köszönjük mindazoknak a kollégáknak a közreműködését, akik cikkeket és hírányagot küldtek a szerkesztőségbe.

Kiadja a Deák Ferenc Megyei Könyvtár
Felelős kiadó: Kiss Gábor
Készült a *DFMK sokszorosító üzemében*
350 példányban
HU ISSN 0866-1979

A borítón a 2007. augusztus 20-án átadott kerkaszentkirályi Természetház épülete látható, ahol a Községi Könyvtár és Teleház is helyet kapott.

ELMENT KÖZÜLÜNK...

Németh Ferencné, Marika

Marika 1991-től volt könyvtárosa a dobronhegyi községi könyvtár 1500 kötetes gyűjteményének. 15 éves könyvtárossága alatt a felújított faluházban az imateremként is használt helyiségben fogadta az olvasókat. Azt is megérhette, hogy a tetszetős, új könyvtári bútorokkal, számítógépekkel rendelkező helyiségben dolgozhasson. Nem sokáig, mert éppen a faluházból jövet elragadta közülünk a száguldó halál.

Mindig friss virággal fogadott, amikor találkoztunk. Örömmel nézegette az új kiadványokat, és már azon gondolkodott, kinek is fog majd örömet okozni a friss olvasnivalóval.

Dobronhegy község önkormányzata és a falu lakossága így vett Tőle búcsút, mint szeretett, kedves dolgozójától, könyvtárosától:

„Tudjuk, hogy a temető a csend, a béke, a nyugalom és a meghitt emlékezés otthona. És mégis mi, az e világon élő emberek időről időre megzavarjuk ezt a nyugalmat. Ilyenkor felássuk földjét, halk zene szól, és a kertbe emberek jönnek, akik egy része imát mormol, más része csak egyszerűen, lehajtott fővel emlékezik. Ezek a percek soha, senkinek sem könnyűek. Különösen nem könnyűek, amikor egy köztisztelőben álló közösségi ember tragikus halálakor szembesülünk a megmásíthatatlannal. Pedig nem így képzelte, nem így képzeltük. Várta az újabb kihívásokat, óhajtotta a munkával teli mindennapokat még több, mint 20 éves munkaviszony után is. Szorgalmasan és örömmel tette a munkáját a faluházban, a könyvtárban. Nagyon szerette a falu fiataljait, sokszor vette pártfogásba őket, ha azok kicsit rendtelenebbül hagyták a Faluházat, mint ahogy azt megígérték. Marikának sok küzdelme volt. Küzdött a lelke, mivel szolgálhatja a közösséget. Mindig hasznos akart lenni...”

Köszönjük azt a sok jót, amit a falu közösségéért, az olvasókért tett. Vigasztalja az a tudat, hogy lánya Szilvia közreműködhet a könyvtári munkában, az olvasók szolgálatában.

Kölcsey szavaival idézve: *"s ki tetteiben megemlegettetik, az halhatatlan lesz."*
Nyugodjon békében!

Pál Éva

BÜSZKÉK VAGYUNK RÁ...

... hogy Hiller István oktatási és kulturális miniszter Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke megbízásából a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI EZÜST ÉRDEMKERESZT kitüntetést adta át Nyakasné Túri Klárának, a zalaegerszegi Városi Könyvtár nyugalmazott könyvtárosának, amelyhez szívből gratulálunk.

Nyakasné Túri Klára (sz.: Túri Klára) 1926. október 7-én Tabon született. A második világháború után a helyi laktanya könyvtárában kezdett dolgozni, majd 1961-ben családjával együtt Zalaegerszegre került, és immár 46 éve a város és a megye egyik legszorgalmasabb kultúrmunkása.

1961 és 1968 között a Zala Megyei Könyvtár olvasószolgálati munkatársa, 1968–1981 között a József Attila Városi Könyvtár vezetője volt. A könyvtári munkával összefüggésben nagyon sok kulturális kezdeményezés fűződik a nevéhez: 1969-ben ő szervezte meg a megyében először a József Attila szavalóversenyt az általános iskolások számára, amelyet a megyei és a városi könyvtárak azóta is minden évben lebonyolítanak, bevonva most már a Muravidék magyar anyanyelvű diákjait is. Útjára indította a *Bölcs Bagoly* című gyermekkönyvtári sorozatot, melynek kilenc kötete jelent meg. A gyermekkönyvtári foglalkozásokra támaszkodva megszervezte a *Kacska Kázmér* bábcsoportot, mely 10 éves működése során fellépett a *Ki Mit Tud?*-on is, és 1978-ban Népművelési Nívódíjat kapott.

1981-ben nyugdíjba helyezték, de töretlenül dolgozott tovább, több területen is. Egyrészt egy újabb bábcsoportot szervezett, *Bajazzo* néven, mely 13 évig állt fenn, kétszer nyerte el a Kiváló Együttes címet. Legfontosabb munkája az 1978-ban a József Attila Városi Könyvtár keretében létesített *Keresztury Emlékkönyvtár* felszerelése, gondozása, állományának feldolgozása és folyamatos bővítése. Zalaegerszeg szülötte és díszpolgára volt Keresztury Dezső, miniszter, könyvtáros, költő és irodalomtörténész, aki itteni házáat a városra hagyta, és magánkönyvtárának jelentős részét, 8000 kötetet is a gyűjteménynek ajándékozta. Ezt dolgozta fel Nyakasné Túri Klára, aki a gyűjteményt még számos kézirattal, kortársak videóra és hangszalagra vett visszaemlékezésével gazdagította és gazdagítja most is; ezenkívül oroszlánrészt vállalt a 2004-ben, Keresztury 100. születésnapja alkalmából készült verses könyv és CD előkészítésében is.

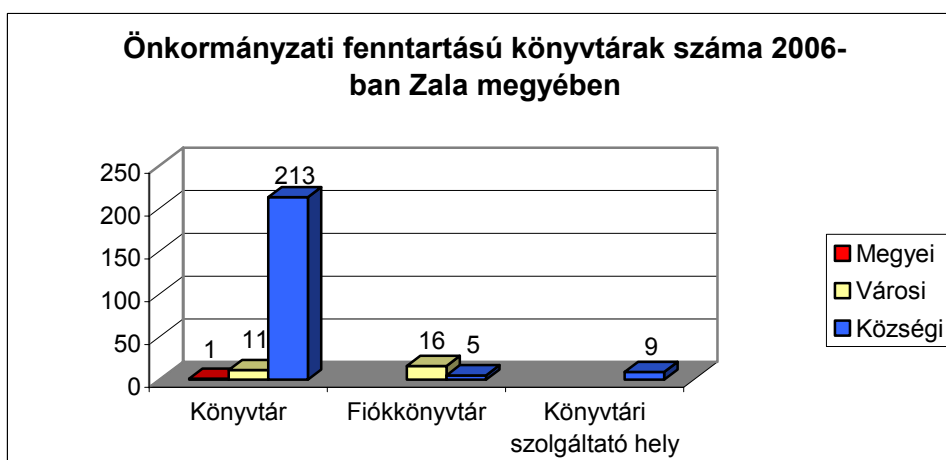
Nyakasné Túri Klára már elmúlt 80 éves, de ma is tevékeny kultúraszervező. 1999-ben hozta létre a *Keresztury Irodalmi Kört*, melynek több mint száz tagja van. A Kör az ő vezetésével minden hónapban a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban tartja összejöveteleit, író-olvasó találkozókat, könyvbemutatókat.

Nyakasné Túri Klára több elismerést kapott életében, először a 70-es években, majd a város is honorálta tevékenységét – ez a kitüntetés sokoldalú munkásságának legmagasabb szintű elismerése.

ZALA MEGYE TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAINAK HELYZETE A SZÁMOK TÜKRÉBEN 2006-BAN

A települési ellátás formái Zalában

2006. december 31-én Zala megyében 225 önkormányzati fenntartású lakóhelyi ellátást végző könyvtár és 9 könyvtári szolgáltató helyet tartottunk nyilván. Működésükről 9 városi és 222 községi önkormányzat gondoskodott. Zala megye 257 települése közül mindössze 26 településen nem volt könyvtári ellátás (ellátásukra a jövőben a mozgókönyvtári ellátás nyújt majd lehetőséget).

Mivel a városok közül a zalaegerszegi önkormányzat fenntartásában 3 könyvtár látott el lakossági ellátást a József Attila Városi Könyvtár, és 2 városrészi ellátást is biztosító ÁMK könyvtár -Apáczai ÁMK Könyvtára és az Izsák ÁMK könyvtára - a városi könyvtárak száma összesen 11 volt.

A 225 önkormányzati fenntartású könyvtár közül 175 csak települési könyvtári feladatot látott el; 50 könyvtár iskolai feladatot is (számuk az elmúlt évhez képest hárommal csökkent).

2006 végén a 225 könyvtár közül 4 városi könyvtárnak (Keszthely, Lenti, Nagykanizsa, Zalaegerszeg) és 5 községi könyvtárnak (Alsópáhok, Cserszegtomaj, Kehidakustány, Vaspör, Zalatárnok) összesen 21 fiókkönyvtára (16 városi, 5 községi) volt.

A községi könyvtári ellátás továbbra is elsősorban az ellátórendszerek működtetésével valósult meg. A négy városi ellátórendszerhez összesen 148 községi könyvtár (5 fiókkönyvtár) tartozott. A keszthelyi ellátórendszer 38 községi könyvtár (3 fiókkönyvtár), a lenti ellátórendszer 30 községi könyvtár, a zalaegerszegi ellátórendszer 49 községi könyvtár (2 fiókkönyvtár) ellátását vállalta fel.

Az ellátórendszerhez tartozó könyvtárak száma hattal csökkent az elmúlt évhez képest. Ennek oka, hogy Külsősárd a lenti ellátórendszerből, Belezna, Bucsuta, Szentliszló, Kacorlak, Zalasárszeg a nagykanizsai ellátórendszerből lépett ki. Az utóbbi két település a továbbiakban mozgókönyvtári ellátással oldotta meg a lakosság könyvtári ellátását, a többi településen önállóan szerzeményező könyvtár volt 2006-ban.

Nagykanizsa térségében a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretén belül működött az ellátórendszeri ellátás is 31 községi könyvtár számára. Ebben a formában azokat a településeket látta el a nagykanizsai városi könyvtár, amelyek nyilvános könyvtárként működtek. Ezen kívül a nagykanizsai kistérségben 8 településen úgynevezett teljes körű könyvtári ellátás valósult meg a mozgókönyvtári normatív támogatás felhasználásával. Közülük 5 település számára (Balatonmagyaród, Börzönce, Gelsesziget, Kilimán, Pat) már 2005-ben is szolgáltatott. Ezekhez csatlakozott 2006 elején Kacorlak, Magyarszentmiklós és Zalasárszeg. Ez az ellátási forma a bibliobuszos szolgáltatáshoz áll közelebb, de személygépkocsival történik a dokumentumok szállítása.

A községi könyvtárak közül összesen 63 szerzeményezett önállóan 2006-ban, a bocskai könyvtár állományellátásáról pedig Zalaszentbalázs könyvtára kiskörzeti ellátás formájában gondoskodott.

Az önállóan szerzeményező könyvtárak között 5 olyan könyvtár (Alsónemesapáti, Nemesrádó, Vöckönd, Pacsa, Zalaigrice) és 1 könyvtári szolgáltató hely (Zalaistvádon) is volt, ahol a Deák Ferenc Megyei Könyvtár letéti állományt alakított ki 2006-ban. Zalaistvádon egy teljesen új könyvtári szolgáltató hely jött létre, a településen korábban nem volt ilyen szolgáltatás. Ellátásuk pályázati forrásból valósult meg.

A statisztikai adatszolgáltatás rávilágított arra a tényre, hogy a megye könyvtári ellátása rendkívül sokszínű (mozgókönyvtári ellátás, ellátórendszeri szolgáltatás, letéti ellátás, kiskörzeti ellátás) és folyamatban van az átalakulása, átszervezése.

A Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén 2006. december 31-én 121 települési könyvtár szerepelt. Számuk 111 könyvtárral kevesebb, mint 2005. végén.

Működési feltételek

A könyvtárak többsége a megyében többfunkciós épületben működik. Önálló könyvtárépületben mindössze a könyvtárak 16%-a található. Legjellemzőbb a művelődési házban, vagy az iskolában (kettős funkciójú könyvtárak), vagy a faluházban, polgármesteri hivatalban való elhelyezésük.

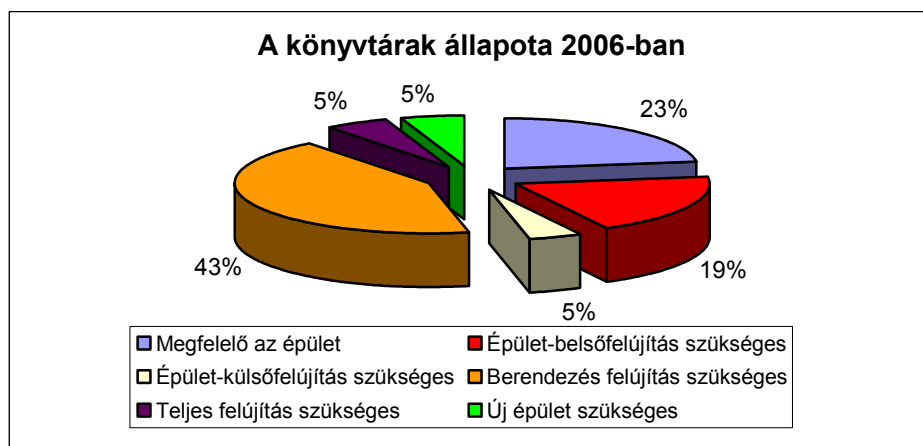
A megye könyvtárainak összes **alapterülete** 19 346 m². A községekben a könyvtárak többsége kis alapterületű, ezt mutatja, hogy míg a 11 városi könyvtár alapterületének átlaga 810 m², a 203 községi könyvtár alapterületének átlaga 45 m².

A könyvtárak elhelyezési és működési körülményei a korábbi évekhez hasonlóan 2006-ban is javultak néhány könyvtárban, de a könyvtárak állapotáról készült felmérés alapján a könyvtárak többsége renoválásra, bővítésre szorul. Elsősorban az épületek belső felújítására, illetve a berendezés korszerűsítésére lenne szükség. A könyvtárak 10 %-át teljesen fel kellene újítani, vagy más épületbe kellene költöztetni. A megye könyvtárainak 23 %-áról mondható el hogy megfelel az elvárásoknak.

A könyvtárak visszajelzései alapján 2006-ban 15 könyvtárban került sor a helyiség felújítására, illetve további bővítésre. Új könyvtárhelyiségbe költözött 9 községi könyvtár. A könyvtár bútorzatát 12 községben újították meg. Informatikai fejlesztésre szintén 9 könyvtárban került sor.

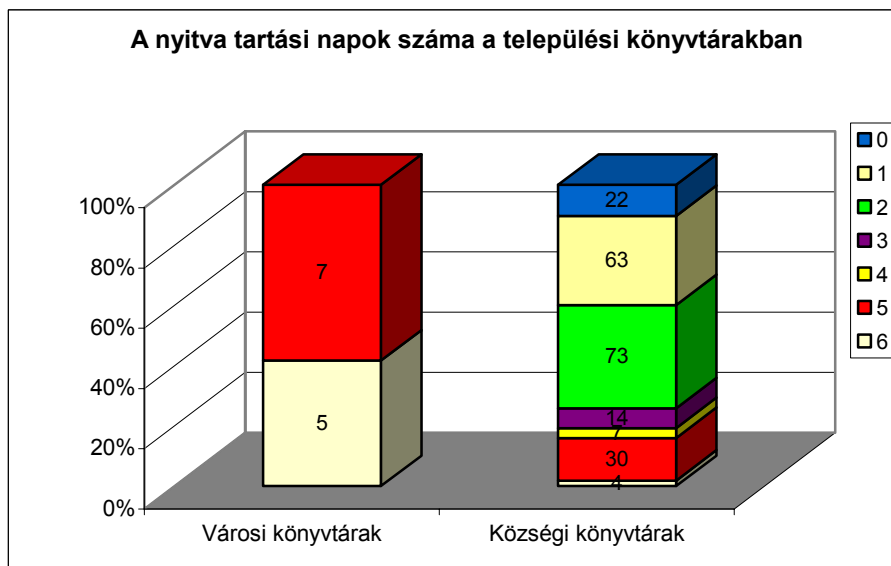
Külön kiemелendő, hogy Csömödéren az iskola épületében - elsősorban Európai Unió támogatással - 300 m²-es információs központot hoztak létre, ahol a könyvtár is helyet kapott. Ugyancsak új helyre került például a bucsutai, a csatári, a dobronhegyi, a

rédicsi, a tófeji, a zalacsébi könyvtár. Új bútorzatot kaptak például Dióskál, Lasztonya, Lakhegy könyvtárai.

Az év folyamán 209 települési könyvtár működött, 16 települési könyvtár és 1 főkönyvtár volt szünetelő. Ideiglenesen zárva tartott 30 könyvtár, amelynek a legfőbb oka a nyári szünet, a szabadságolás volt, néhány helyen pedig állományellenőrzés, vagy költözés miatt kellett 1-2 hónapig szüneteltetni a nyitva tartást.

2006-ban is a városokban működő települési könyvtárak voltak nyitva a leghosszabb ideig, hetente 5-6 napot. A községek közül heti 6 napon fogadták az olvasókat Galambokon, Pákán, Pacsán, és Pötrétén. A hét 5 napján kereshették fel a könyvtárat 30 községi könyvtárban (14%). A legtöbb községi könyvtár (63%) azonban továbbra is 1-2 napon volt csak nyitva. Az egész évben zárva tartó könyvtárak száma 22 volt.

A heti **nyitva tartási órák** száma változatos képet mutat. A városokban működő könyvtárak közül a legmagasabb a nyitva tartása a Deák Ferenc Megyei Könyvtárnak és a József Attila Városi Könyvtárnak (heti 47 óra). A községek közül Becsövölgye Murakeresztur, Zalakomár (40 órát), Pacsa, Vonyarcvashegy (36 órát) tart legtöbbet

nyitva hetente. Negatív példa ezzel szemben a heti 1-2 óra nyitva tartás 48 községben. Hétfvégén főleg a városok könyvtárai (9) vannak nyitva, de 60 községben is fel lehet keresni a könyvtárat.

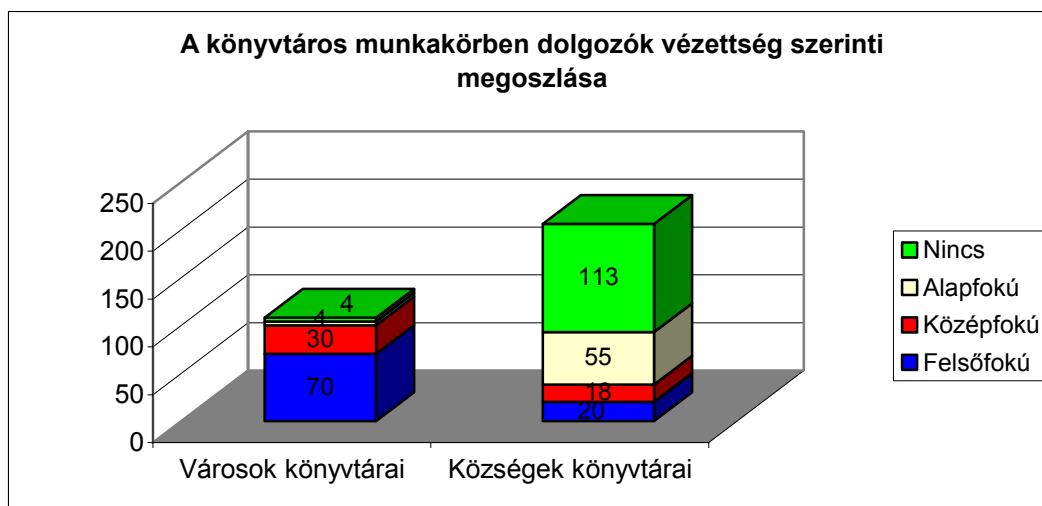
A könyvtárak technikai felszereltsége nagyon eltér egymástól. Sok községi könyvtárban van már televízió, videó, CD lejátszó, DVD lejátszó készülék stb. Más könyvtárakban semmilyen technikai eszköz nem biztosított.

A könyvtárak közötti kommunikációs kapcsolatokat támogató eszközök közül a telefonnal és számítógéppel rendelkező könyvtárak száma egyre emelkedik. 2006-ban 163 könyvtár rendelkezett telefonnal, és 87 könyvtárnak volt e-mail címe. 86 tagja volt a ZALATAR megyei könyvtáros levelezőlistának.

A **számítógépek** száma a könyvtárakban kis mértékben, de tovább emelkedett. 2006 év végén a megye közkönyvtáraiban összesen 502 db számítógép állt a használók rendelkezésére 411 db **internet** elérhetőséggel. Nincs számítógép 101, nincs internet 116 községi könyvtárban.

Az **ülöhelyek** számát a korábbi években nem mérte a statisztika. A 2006. évi adatok szerint a megye települési könyvtáraiban összesen 3914 ülöhely áll a használók rendelkezésére. A városok könyvtáraiban átlagosan 146, a községekben átlagosan 14 ülöhely van. Az adatszolgáltatás alapján 26 községi könyvtárban nincs ülöhely az olvasók számára.

A **könyvtáros munkakörben dolgozók** száma a megyében 2006-ban összesen 314 fő volt, köztük 108 főfoglalkozású könyvtáros, 94 részmunkaidős, 70 megbízási díjas és 774 díjazás nélküli munkaerő. A községi könyvtárakban mindössze 5 %-ot tesz ki a főfoglalkozású könyvtárosok száma, 43% részmunkaidős, 32 % megbízási díjas, 20% díjazás nélkül látja el feladatát.

A könyvtáros munkakörben dolgozók közül felsőfokú, vagy középfokú szakképesítéssel a városok könyvtáraiban dolgozók 93%-a rendelkezik, míg a községekben mindössze a könyvtárosok 19%-a szakképzett, 20%-uk alapfokú könyvtáros tanfolyamot végzett, és több mint a fele nem rendelkezik semmilyen szakmai képesítéssel. Ezért továbbra is fontos feladata a megyei könyvtárnak és az 5 nagyobb városi könyvtárnak a hálózati munka, a községi könyvtárak szakmai segítése, ezen belül a községi könyvtárosok képzése, továbbképzése.

A megye könyvtárainak összes **működési bevétele**t ebben az évben nem tudtuk összesíteni, mert a 2006. évi statisztikai adatlapon ezt nem kellett megadni, ha a könyvtár összevont intézményként működött. Fontosnak tartjuk ugyanakkor az érdekeltségnövelő támogatás és a legjelentősebb pályázatok megemlítését, hiszen ezek nagyban hozzájárultak a könyvtárak fejlesztéséhez.

Érdekeltségnövelő támogatást 2006-ban 122 települési önkormányzat összesen 12 356 000 Ft értékben kapott az előző évi a dokumentum-beszerzése alapján.

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakmai Kollégiumának „*A Nagy Könyv program 100-as listájából kiválasztott könyvek beszerzésére*” pályázatán a Deák Ferenc Megyei Könyvtár 1 500 000 Ft-ot nyert el. Ebből a keretösszezből összesen 1029 regényt sikerült vásárolni hat városi és két iskolai könyvtár, valamint a megyei könyvtár által működtetett kistélepülési letéti ellátórendszer számára. A beszerzés az érintett partnerek kívánságai alapján történt - a könyvpiacra történő körültekintő tájékozódás nyomán. A beszerzési átlagár 1500 Ft alatt volt. A beszerzett könyvek 70 százalékát (733 db-ot) a városi és iskolai könyvtárak (Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalakaros, JAVK Zalaegerszeg, Apáczai ÁMK Könyvtára Zalaegerszeg) kapták, 30 százalékát (296 db-ot) pedig a 6 községi könyvtár (Alsónemesapáti, Nemesrádó Vöckönd, Zalaigrice, Zalaistvánd, Pacsa).

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakkollégiumának a kistélepülési könyvtárak letéti ellátásához nyújtott 1 200 000 Ft pályázati támogatásából a megyei könyvtár 4 településen, Alsónemesapátiiban, Nemesrádón, Zalaigricen, Vöcköndön alakított ki letéti állományt. A kedvezményes vásárlásokat kihasználva összesen 1225 db könyvet juttattunk ki a felsorolt községekbe. Az intézmény az NKA Könyvtári Szakkollégiumának *A kistélepülések könyvtári ellátásának korszerűsítési projektje* pályázatán 1 000 000 Ft-ot nyert el, így többek között számítógépes eszközfejlesztésre is lehetőség nyílik.

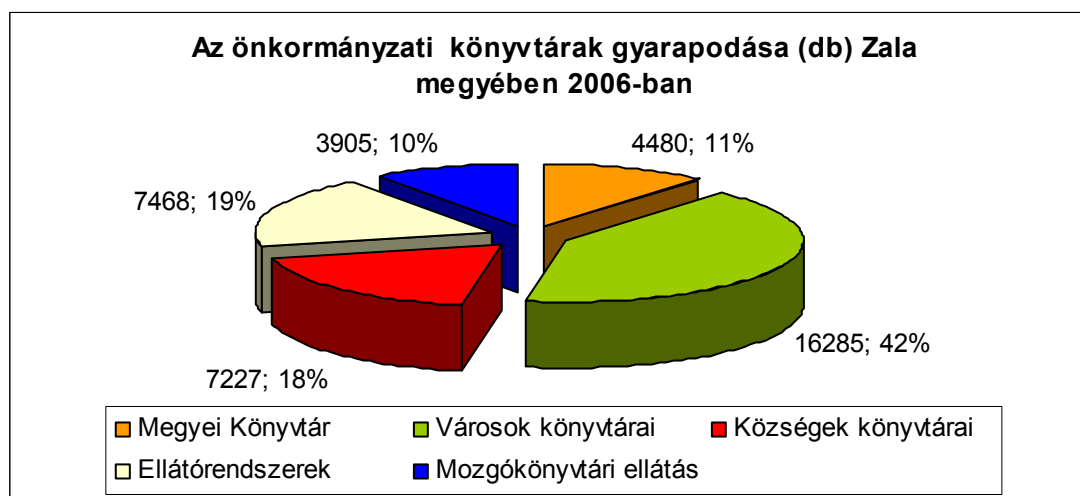
A megyei könyvtár, valamint az öt városi könyvtár (Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, és Zalaegerszeg) munkatársai az év folyamán összesen 902 munkanapot töltöttek vidéken. A kinti munka során nemcsak a könyvtárakban folytattak szakmai tevékenységet, hanem a fenntartók informálását, az intézmények szakmai érdekképviseletét is elvégezték (szerződéskötés, pályázatkészítés, könyvbeszerzési keret módosítása, berendezés-kiegészítés, informatikai fejlesztés, új könyvtáros beállítása stb.). A legtöbb napot a mozgókönyvtári ellátást is működtető nagykanizsai városi könyvtár töltötte a falvakban. A felsorolt feladatok, a hálózatgondozás és központi könyvellátás érdekében ezek a könyvtárak 43 ezer kilométert tettek meg gépkocsival és autóbusszal.

Az ellátórendszerek működtetéséhez, a mozgókönyvtári ellátáshoz és egyéb letéti ellátáshoz összesen több mint 31 millió Ft állt rendelkezésre 2006-ban. Ebből közel 13 millió Ft volt a normatív támogatás, több mint 10 millió Ft a községi önkormányzatok befizetése, és 1,6 millió Ft a pályázati támogatás. Ezen kívül a megyei önkormányzat a városi könyvtárak által szerződésben vállalt hálózati munka és központi könyvellátás költségeinek részbeni fedezésére 2006-ban is biztosított a Deák Ferenc Megyei Könyvtár költségvetésében 6,4 millió forintot, amelyet az a végzett munka arányában, negyedéves bontásban utalt át a keszthelyi, a lenti, a letenyei, a nagykanizsai, és a zalaegerszegi városi könyvtárak számlájára. A rendelkezésre álló összegből a felsorolt könyvtárak összesen 14 millió Ft-ot adtak ki a 12,5 ezer dokumentum beszerzésére, a többi bérre és működési kiadásokra fordították.

Állománygyarapodás, dokumentum-ellátás

2006-ban a megye önkormányzati könyvtárainak **állománya** a statisztikai adatszolgáltatás alapján összesen 2 020 373 db dokumentum volt. Ennek 96%-a könyv, 2,5%-a hangzó dokumentum, 1%-a képi dokumentum (video, DVD) a többi egyéb dokumentum.

Az **állománygyarapodás** darabszáma és az állománygyarapodásra fordított összeg is csökkent a megyében 2006-ban. Összesen 39 365 dokumentummal gyarapodtak a települési könyvtárak 68 127 000 Ft értékben. A dokumentumok átlagára: 1 718 Ft volt.

A dokumentumbeszerzés elsősorban a nagyobb könyvtárakra összpontosul, hiszen az összes szerzeményezésnek mindössze 18%-át bonyolították le önállóan a községi könyvtárak, a dokumentumok 29%-a a városok által működtetett ellátórendszerek és a mozgókönyvtári ellátás révén jutott ki a falvakba. 54 községi könyvtár pedig egyáltalán nem fordított pénzt dokumentumbeszerzésre (14-gyel több, mint 2005-ben).

2006-ban a törölt dokumentumok számát, valamint a letétbe adott, illetve letétbe kapott dokumentumok számát a jelentőlapon a könyvtáraknak nem kellett közölni, így nehéz kideríteni, milyen okok játszottak közre abban, hogy a közel 40 ezer darab gyarapodás mellett a könyvtárak állománya összességében 10 762 darabbal csökkent.

A városi könyvtárak közül 2006-ban is a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtárban állt rendelkezésre a legmagasabb dokumentum beszerzési összeg. A 14 053 000 Ft-ból 3 098 672 Ft volt a mozgókönyvtári állomány gyarapítására fordított összeg.

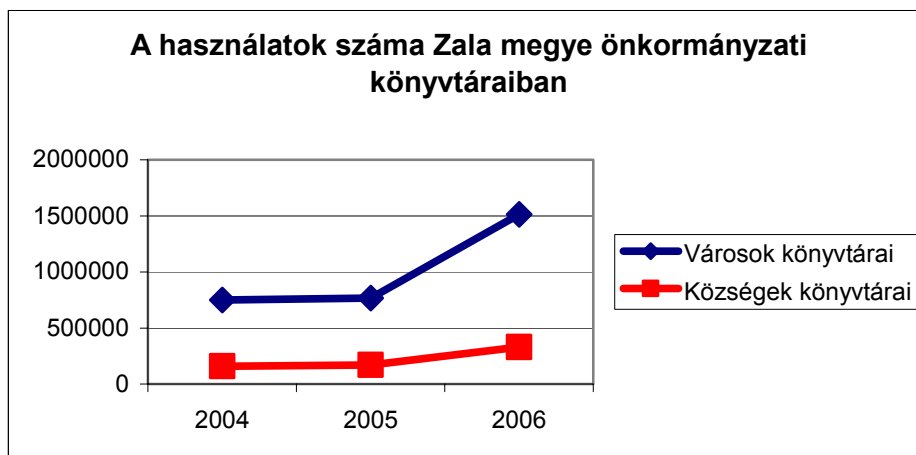
A legnagyobb állománnyal a megyében továbbra is a Deák Ferenc Megyei Könyvtár rendelkezik (263 810 db), a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár állománya mindössze 13 772 darabbal kevesebb.

A megyében összesen 1729 darab volt a kurrens időszaki kiadványok száma 2006-ban, ez a városi és a községi könyvtárak esetében is csökkenést mutat. A községi könyvtárak többségében (181 könyvtárban) nem is találhatunk semmilyen időszaki kiadványt, (sőt AV dokumentumot és elektronikus dokumentumot sem). A városi

könyvtárak közül a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtárba jár a legtöbb időszakos kiadvány, 388 db, meghaladva a megyei könyvtár folyóirat-állományának nagyságát.

Forgalmi adatok

Zalában 1518 olvasóval kevesebben regisztrálták magukat a települési könyvtárakban, mint 2005-ben. A 49 048 fő **regisztrált könyvtárhasználó** a megye lakosságának 16 %-át teszi ki.

Ugyanakkor a **könyvtárhasználatok száma** nagymértékű emelkedést mutat. 2006-ban Zala önkormányzati könyvtáraiban összesen 1 844 478 könyvtárhasználatot regisztráltunk, ami duplája a 2005. évinek. Ez azt jelenti, hogy a távhasználatok száma (telefon, e-mail, honlap, OPAC) olyan jelentősen emelkedett (420 455 alkalom), hogy a személyes használatok számának folyamatos csökkenése ellenére az összes könyvtárhasználat ugrásszerű emelkedést mutat. Kiemelkedően magas a Deák Ferenc Megyei Könyvtár távhasználóinak száma (233 823 alkalom), ez több mint a kétszerese annak, ahányan személyesen keresték fel az intézményt.

Zala megyében összesen 667 525 alkalommal keresték fel személyesen az önkormányzati könyvtárakat; egy beiratkozott olvasó átlagosan 13 alkalommal tett látogatást személyesen a könyvtárban. Érdekes az adatokban, hogy 2006-ban a városok könyvtáraiban közel 23 ezerrel csökkent a személyes látogatások száma, a községekben 13 ezerrel növekedett.

2006-ban 127 030 helyi internethasználatot regisztráltunk, ami az összes személyes használat 19%-át tette ki. Mivel ezt az adatot nem mérte korábban a statisztika, így összehasonlításokat nem tudunk tenni.

Az összes könyvtárlátogatóból a 14 év alatti látogatók aránya a városi könyvtárakban átlag 28%, a községi könyvtárakban átlag 39%. A könyvtárhasználatok adatait vizsgálva megállapítható, hogy a 14 év alatti korosztály a községekben mutat nagyobb látogatói arányt.

A könyvtárak dokumentumhasználatát vizsgálva megállapítható, hogy a **dokumentumok kölcsönzése** továbbra is legnépszerűbb könyvtári szolgáltatás. A kölcsönzött kötetek száma a megye települési könyvtáraiban összesen 994 534 db; a közvetlenül helyben használt dokumentumok száma pedig 399 095 db dokumentum volt. Ez azt jelenti, hogy az év folyamán több mint 10 800 db dokumentummal többlet

kölcsönöztek, mint 2005-ben. Ennek oka elsősorban az volt, hogy a kölcsönzés fogalma (igazodva a nemzetközi statisztikai szabványhoz) megváltozott. Kölcsönzésnek tekintendő a könyvtárból kivitt dokumentum mellett a helyben kölcsönzés, a hosszabbítás és dokumentumok másolása is. Ugyancsak módosult a helyben használat fogalma is (az olvasó által a szabad polcra a könyvtár helyiségein belül használatba vett dokumentumot jelent). Így ezeket az adatokat nem célszerű az előző évvel összevetni.

A 14 év alatti korosztály a megyében összesen 172095 dokumentumot kölcsönzött ki és 216511 dokumentumot használt helyben. A kölcsönzésben ez a korosztály a községi könyvtárakban tanúsított arányaiban nagyobb aktivitást, hiszen a községekben a 14 év alattiak által kölcsönzött kötetek száma teszi ki az összes kölcsönzés 46%-át, míg a városokban ez átlagosan 22%.

A városi intézmények jelentései alapján egyre nő a fénymásolást igénybe vevő olvasók száma a könyvtárakban, 2006-ban 14 646 dokumentumról készült másolat.

A megye könyvtáraiban összesen 91 641 **referenzs kérdést** tettek fel az olvasók, 63 150-et a városokban működő könyvtárakban és 28 491-et a községi könyvtárakban.

Amennyiben a könyvtárban nem volt meg az olvasó által kért dokumentum, a könyvtárak továbbra is igénybe vették a **könyvtárközi kölcsönzés** lehetőségeit. A könyvtárak által küldött könyvtárközi kérések száma a megyében összesen 2 971 volt, ebből 2 436 dokumentumot küldtek eredetiben, 309 dokumentumot nyomtatott, vagy elektronikus másolat formájában.

A megye nagyobb könyvtáraihoz beérkező kérések száma összesen 1517 volt, ebből a Deák Ferenc Megyei Könyvtárhoz 566, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtárhoz 822 kérés érkezett.

A községi könyvtárak továbbra sem használják ki a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségeit, közülük 19 könyvtárban fordult elő könyvtárközi kölcsönzés. A legtöbb kérést a vonarcvashegyi könyvtárból (119) küldték.

Ki kell emelni azonban, hogy a Halis István Városi Könyvtártól mozgókönyvtári szolgáltatásainak részeként 773 dokumentumot kértek a szolgáltató helyek, ebből 632 db-ot eredetiben, 123 db-ot elektronikus másolat formájában teljesítettek.

A statisztikai adatok tükrében megállapíthatjuk, hogy a megye lakossága továbbra is igényli a nyilvános könyvtári szolgáltatásokat, igaz, a számok arra engednek következtetni, hogy az igénybe vett szolgáltatások megváltoznak. Kicsit csökkent ugyan a beiratkozott olvasók és a személyes könyvtárhasználatok száma, de jelentősen növekedett a távhasználók aránya.

A könyvtári ellátás átszervezése Zala megyében

2006-ban a kistelepülések könyvtári ellátásának átalakítása sok szervezőmunkát igényelt. Az országos elképzelések alapján a Deák Ferenc Megyei Könyvtár még 2005-ben elkészítette - a megyei sajátosságokat is figyelembe véve - a megyei könyvtárhálózat fejlesztésének tervét. Felvállalta az érintettek tájékoztatását: írásos anyagok sora (cikkek, állásfoglalások, előterjesztések), valamint szakmai konferenciák előadásai mutattak rá a továbblépés szükségességére.

2006 tavaszától a megyei könyvtár és a területi munkát végző városi könyvtárak munkatársai együtt felkeresték a kistérségi társulási irodákat, valamint helyszíni látogatást tettek szinte valamennyi településre.

MŰHELY

Sikerült meggyőzni a fenntartók többségét arról, hogy a megyei KSZR kialakítása során a már kialakult hálózatgondozói és ellátórendszeri szolgáltatásra kell alapozni, hiszen a több, mint 20 éves szakmai tapasztalat bizonyítja, hogy a legszínvonalasabb ellátást a községekben ez a forma biztosítja. A cserélődő letétekkel több új könyv jut a községekbe. Az ellátóközpontok (szolgáltató könyvtárak) megfelelő szakmai háttérrel biztosítanak a szakemberrel nem rendelkező települések számára.

Kistérség	Szolgáltató könyvtár	Szolgáltató helyet fenntartó települések	Nyilvános könyvtárak fenntartó települések		Ebből ellátórendszerhez tartozik	Nincs könyvtári ellátás	A települések száma összesen
			Város	Község			
Keszthely-Hévízi	Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	17	2	8	5	0	27
Lenti	Városi Műv. Központ és Könyvtár, Lenti	48	1	2	0	0	51
Letenyei	Fáklya Műv. Központ és Könyvtár, Letenye	0	1	27	0	0	28
	Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa				6		
Nagykanizsai	Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa	8	2	38	31	0	48
Zalaegerszegi	József Attila Városi Könyvtár, Zalaegerszeg	37	2	13	9	3	79
	Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg	16		8	0		
Zalaszentgróti	Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	13	1	3	3	2	24
	Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg	5			0		
Összesen		144	9	99	54	5	257

Az érintett települések önkormányzati képviselőtestületei belátták, hogy a könyvtári ellátás biztosítása érdekében legjobb megoldás, ha a település nyilvános könyvtára szolgáltató helyé válik, tehát kéri azok törlését a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről. Ez ugyanis a feltétele annak, hogy szolgáltatást rendeljenek meg a kistérségi társulás által megjelölt szolgáltatótól. A változás az, hogy a kistérségeken nem alapító okirattal rendelkező nyilvános könyvtárak lesznek (a könyvtárak intézményesítésére ugyanis nincs megfelelő forrása a községeknek), hanem könyvtári szolgáltató helyek, amelyek letéti ellátásban részesülnek. Ez a szolgáltatás a korábbi ellátórendszeri szolgáltatásra hasonlít leginkább, amely kiegészül korszerű elektronikus szolgáltatásokkal is.

Sikerült elérni, hogy Zala megye 6 kistérsége közül valamennyiben megalakult a többcélú kistérségi társulás. Az önként vállalható célok között a *mozgókönyvtári feladatot* 2006. végéig a letenyei kistérségen kívül valamennyi kistérség felvállalta, így lehetővé vált, hogy a feladatellátáshoz a normatív támogatást is igénybe vegyék a társulások.

2006 év végéig 144 településen döntöttek szolgáltató hely működtetése mellett. A szolgáltató helyek száma még változhat, hiszen néhány község még nem döntött arról, milyen formában biztosítja településén a jövőben a könyvtári szolgáltatást: így A KSZR útmutatásait követve - de eltérően a nagykanizsai modelltől – új típusú szolgáltatási forma jött létre 2006 végén a megyében, amely felhasználja a korábbi ellátórendszeri és hálózati együttműködés pozitív tapasztalatait.

Egyéb szolgáltatások

A könyvtárakban kiemelt szerepet töltöttek be 2006-ben is a **rendezvények**: összesen 1999 rendezvényre került sor, amelyből 138 kiállítás volt. A rendezvényeken összesen 53870 fő vett részt.

A városi intézmények tavaly összesen 1296 programot szerveztek, amelyeken 33730 fő vett részt. A legtöbb rendezvényt (393) a megyei könyvtár bonyolította le. A községekben közel 703 rendezvényre került sor, többségében a hálózati munkatársak közvetítésével.

A könyvtárak irodalmi rendezvényeinek egy része a könyvünnepekhez (Ünnepi Könyvhét és a Gyermekkönyvhét,) a Magyar Kultúra Napjához, a József Attila évfordulóhoz, a Magyar Népmese Napjához kapcsolódott. Elsősorban a térségben élő szerzők és előadók (Károlyi Zsófia, Utassy József, Péntek Imre, Kardos Gy. József, Kelemen Gyula) bemutatkozására adtunk lehetőséget

2006-ban kiemelt megyei rendezvény volt októberben az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat; 11 helyszínen összesen 46 program megszervezésére került sor, amelyen 1549 résztvevő vett részt. Nagy sikere volt az Informatikai és Könyvtári Szövetség támogatásával megvalósult könyvtári falunapoknak, amelyeket Gyenesdiáson, Pacsán, Pókaszepteken és Cserszegtomajon szerveztünk. Beváltotta a hozzá fűzött reményeket a Könyves Vasárnap, mint közönségtoborzó rendezvény is, 4 városban tartottak nyitva a könyvtárak, változatos, a mindennapi tevékenységtől kissé eltérő, jó hangulatú programokkal várták és szórakoztatták a közönséget. A nagy érdeklődés miatt ezeket a programokat a jövőben is folytatnunk kell.

A munkatársak szakmai fejlődéséhez hozzájárulnak a **továbbképzések**. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár évek óta rendszeresen szervez megyei és regionális továbbképzéseket, tanácskozásokat egy-egy aktuális témában. Idén két témában szerveztünk szakmai napokat a megyében, amelyeket három helyszínen – *Zalaegerszegen, Nagykanizsán és Keszthelyen* – is megszerveztük. A Nemzeti Kulturális Alapprogram Könyvtári Szakkollégiuma pályázati támogatásának köszönhetően két témában rendeztünk megyei *szakmai konferenciát*, tavasszal *Minősbiztosítás a közkönyvtárakban* címmel, ősszel *A dokumentumok számbavétele, beszerzése, feldolgozása* témában. Mindkét esetben országosan elismert szakembereket hívtunk előadónak. A pályázati támogatásnak köszönhetően 3 városban (Keszthelyen, Nagykanizsán és Zalaegerszegen) is sor került a továbbképzésre, mert az volt a célunk, hogy minél több könyvtáros részt tudjon ezeken venni. Ezen kívül a téma aktualitása miatt 2006. májusában szakmai konferenciát szerveztünk *A többcélú*

kistérségi társulások szerepe a kistelepülések könyvtári ellátásában címmel, amelyre a szakmabeliek mellett az önkormányzatok és a kistérségi társulások képviselőit is meghívtuk. A szakmai napokat a korábbi hagyományokat figyelembe véve kívánjuk a jövőben is megszervezni. A két program megvalósulását a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Zala Megyei Szervezete anyagilag támogatta.

Egyre nagyobb szerephez jut a könyvtárhasználók képzése is. 2006-ban a megye könyvtáraiban a használóképzés óraszámja összesen 3 384 volt, amelyen 11 259 személy vett részt.

Kiadói tevékenységet 2006-ban a Deák Ferenc Megyei Könyvtár végzett. Megjelentette a „*Nagyapáink forradalma...*” című kötetet, valamint a Könyvtári Intézettel közös kiadásában *Sebestyénné Horváth Margit: A kistelepülési könyvtárosok kézikönyve* c. szakmai kiadványt, amely elsősorban a községi és kisebb városi könyvtárak munkatársai számára készült, és felhasználható az alapfokú tanfolyamok tananyagaként is.

A többi **szakmai kiadvány** házi sokszorosítással készült el, így a *Zalai Könyvtári Levelező*, a *Gyermekkönyvtári Információ*, az *Olvasó lurkó*, a *TEKE*, a különböző könyvünnepek programfüzetei, a beiratkozási naplók és a munkanaplók is.

A hálózat tagkönyvtárai számára a Deák Ferenc Megyei Könyvtár 2006-ban is vállalta az önköltséges áron való *kötetést*, összesen 4235 kötet bekötésére került sor. A megrendelő 5 városi könyvtár (Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót), a Megyei Önkormányzat, és a Zrínyi Miklós Gimnázium Könyvtára elsősorban félvásznon kötetést vettek igénybe.

Összegzés

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is az volt a célunk, hogy a statisztikai adatok birtokában rámutassunk azokra a tendenciákra, amelyek a különböző feltételek között működő könyvtárakat jellemzik.

A statisztikai adatok tükrében megállapíthatjuk, hogy a megye lakossága továbbra is igényli a nyilvános könyvtári szolgáltatásokat, igaz, a számok arra engednek következtetni, hogy az igénybe vett szolgáltatások megváltoznak. Kicsit csökkent ugyan a regisztrált használók és a személyes könyvtárhasználatok száma, amelynek oka lehet, hogy az utóbbi években a költségvetési megszorítások folytán csökkent a könyvtárakban az új dokumentumok beszerzése, és így kevésbé megfelelő kínálat. A távhasználatok száma viszont nagy mértékben megemelkedett, ami azt mutatja, hogy a szolgálandó közönség igényli, hogy a könyvtár falain kívül is tájékozódhasson a könyvtárról. Ez felhívja a figyelmet a könyvtárak honlapjainak folyamatos fejlesztésére, frissítésére.

A községi könyvtári ellátásban a KSZR kiépítése tekinthető a megfelelő útnak. Egyre inkább látható, hogy többségük önállóan nem képes finanszírozni a minőségi könyvtári szolgáltatásokat. A Könyvtári Szolgáltató Rendszer megvalósításával csak azokon a helyeken működnek nyilvános könyvtárak, ahol a feltételek ehhez adottak, a többi helyen a mozgókönyvtári szolgáltatás biztosítja a minőségi könyvtári ellátást.

Sebestyénné Horváth Margit

AZ ETO JÖVŐJE AZ ONLINE KATALÓGUSOK VILÁGÁBAN

2007. júniusában végeztem a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar informatikus könyvtáros szakán.

Diplomamunkám témája számomra szerfölött izgalmas. Nem az én tisztem kárhoyzatni avagy mennybe vinni az ETO-t, ezért megpróbáltam a fellelhető irodalom alapján a tényeknél maradni; ám szeretném előrebocsátani, hogy elfogult vagyok az ETO javára. Az információs és a kommunikációs technológiák fejlődése az utóbbi évtizedekben hatalmas változásokat eredményezett. Ezek a változások nem álltak le, hatványozottan folytatódnak a gazdaság, a társadalom, a kultúra megannyi területén. A tudást mindinkább elismerik, létkérdéssé válik az információ veszteség nélküli továbbítása, akár távközléssel, akár számítógép-hálózatokon keresztül. A könyvtáros szakma a hazai és a nemzetközi szakirodalom szerint egyaránt a változások korát éli. „A higgadt léptékű, nyugodt, alig változó könyvtáros világ visszavonhatatlanul odavan...” - írta Kokas Károly.¹

Az ETO-nak vannak lelkes támogatói, vannak akik a tradíciókon alapuló használatot új módszerekre cserélnék, vannak akik ragaszkodnak az ETO évtizedes használatán alapuló tradícióihoz, de ők is belátják, hogy korszerűsíteni kell, a XXI. század igényeihez kell hogy alkalmazkodjon, mert csak így maradhat használható, olvasóknak és könyvtárosoknak egyaránt a releváns irodalomhoz való jutás biztos eszköze.

Az internet világában egyre nagyobb jelentősége van az osztályozásnak, noha ez a kifejezés ebben a környezetben nem valami szerencsés. A leggyakrabban használt 10 keresőszolgáltatás közül 8 rendelkezik strukturált katalógussal. Az utóbbi időben egyre nagyobb számban megjelenő speciális, szakmai vagy regionális keresőszolgáltatások is többé-kevésbé strukturált, hierarchikus osztályozási rendszereken alapuló katalógusokkal jelennek meg, hogy forrásgyűjteményükben az osztályozási rendszer alapján végzett böngészést megkönnyítsék.² Az egyetemes tizedes osztályozás az 1895-ben, Brüsszelben megtartott nemzetközi bibliográfiai kongresszuson kezdte meg pályafutását.

A siker, amelyet az egyetemes tizedes osztályozás aratott és melynek következtében világszerte elterjedt, annak tulajdonítható, hogy a kor igényeinek megfelelő jelzetalkotási módot sikerült teremtenie, mellyel az emberi ismeretek felosztását addig soha nem tapasztalható részletességgel oldották meg. A cél egy többszempon t u visszakeresés megvalósítására alkalmas, kevésbé prekordinált, fazettákba rendezett jelzetek, kombinatív összekapcsolást lehetővé tévő jelzetszerkesztés létrehozása.

A számítógépes feldolgozás kitágította az ETO alkalmazási lehetőségeit. A gépesítéssel az adatcsere lehetősége megsokszorozódott, emiatt megnőtt az igény az egyértelműség, a szabványosítás iránt hazai és nemzetközi vonatkozásban egyaránt. A jelzetek, számítógép segítségével felhasználhatóak tárgyszórendszerek építésére, illetve együttes fejlesztésére.

Egy ETO-jelzet szerinti keresés a közös adatbázisban eljuttathat bennünket egy olyan közös listához, amelynek elemei a különböző helyi adatbázisok szorosabban vagy lazábban ide tartozó tárgyszavai. A könyvtári munka gépesítése, az ott felmerülő munkafolyamatok közös megoldását, egyetlen integrált rendszerbe illesztését tételezi fel, amelyben a szerzeményezéstől a szolgáltatásokig minden automatizált, s így az egyes

¹ Kokas Károly: Könyvtárak az ezredfordulón. In: Iskolakultúra 10. köt. 2000. 4.sz. p. 9.

² Az internetforrások tökéletesebb leírásához, szervezéséhez és kereséséhez alkalmas osztályozási rendszerek használata. Ford. Ungváry Rudolf TMT 47. évf. 2000. 3. sz. p 120.

munkaállomások inputjai a következő munkaállomás outputjai, s ennek az összmunkának az eredményeképpen egy lokálisan, optimális esetben regionálisan és nemzetközileg is egyaránt használható, nyilvános adatbázis jön létre. Hazánk Nemzeti Könyvtára a kötelezpéldány szolgáltatás kapcsán egyik legteljesebb gyűjteménye az országnak, így elsőrendű feladat volt online elérésűvé tenni adatbázisát és folyamatosan végezni a retrospektív konverziót, ezzel a legteljesebb képet adni a világhálón az ország kulturális örökségéről.

Ötletek vannak a használhatóság javítására akár vizuális téren, akár böngészhetőség tekintetében. Legyen olyan a felhasználói élmény, mintha jól szervezett könyvespolcok között járna; több interaktivitás szükséges hozzá.

Az ETO még mindig a legalkalmasabb osztályozó rendszer az egész világon. Minden dokumentumtípus és a legkülönbébb témák esetében kifinomult tartalom meghatározást tesz lehetővé. Az ETO könnyebben használható lett automatizált és digitális online környezetben. Az MRF használata a szerkesztést és a gyakorlati munkát a modernitásba emeli.³ Többféle módszer alkalmazásának a lehetőségét ismertetem dolgozatomban, itt csak röviden kiemelek egyet.

A totalzoom módszere nem a topic map szabványon alapul: ez egy több felosztású lehetőségeket használó Flash memórián („nem felejtő memórián”) alapuló megoldás. Bármilyen strukturált rendszer vizualizálására is alkalmas.⁴ Az ETO kódok és a totalzoom technika ötvözése egy nagy lehetőség, mert fel tudná térképezni és térben megjeleníteni a hierarchiát, a táblákat, kódokat, általános és speciális függelékeket.⁵

Ennek a technológiának az összekapcsolása az ETO-val fontos lehetőség, mert az ETO struktúrája hatékonyan képes követni ezt az eljárást. Az ETO felhasználásának új lehetőségei nyílnának meg általa. Ezt a felületet használva nem csak a szakemberek tudnak kezelni a jelzeteket, hanem bárki. A felhasználónak nem feltétlen szükséges találkoznia jelzetekkel, csupán a fogalmait értelmezi, és egyértelműen tud navigálni az információs térben, amelyet a neki legmegfelelőbbben tud szűkíteni a releváns találat érdekében. Ily módon minden olvasni tudó ember számára hozzáférhetővé válik ez a teljesség igényével készült információkereső nyelv.⁶

Egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy az információkeresés hatékonyságát, az átfogó (egyetemes) osztályozási rendszerek, és a hierarchikus keresést biztosító hagyományos osztályozási rendszerek is biztosítják. Azonban szükséges a többszempontú megközelítés eléréséhez a mellérendelések alkalmazása is. A szisztematikus struktúrájú osztályozási rendszerekben való tájékozódáshoz a nyelvi megközelítésű betűrendes tárgymutatók szükségesek, de a tárgyszójegyzékek, információs tezauszok sem lehetnek meg a fogalmak összefüggéseit feltáró hierarchikus felépítésű, vagy ezt grafikusán ábrázoló kereső rész nélkül. Az egyes osztályozási rendszerek között a konkordanciát, az egyik rendszerből a másikba való navigálást lehetővé kell tenni. Fontos hogy a különféle információkereső nyelvek folyamatos korszerűsítése megvalósuljon, és azok adatbázisokban visszakereshetővé váljanak. Bátran kimondható, hogy a szisztematikus felépítésű, analitikus vagy több facettás osztályozási rendszerek, a tárgyszójegyzékek és információs tezauszok nem versenytársak, hanem kölcsönösen kiegészí-

³Knowledge organization of the Universal Decimal Classification – new solutions, user-friendly methods from Hungary. 8th International ISKO Conference, London, 2004. július 13-http://www.ucl.ac.uk/isko2004/sysweb/T_Gustave5A.html (2006-11-09)

⁴Ignéczi Lilla: Tématerkép belső fejlesztéssel – Vizuális tezausz a magyar internet katalógusában. In: TMT. 51. évf. 2004. 7. sz. p.287.

⁵Barátné Hajdu Ágnes: Könyvtári szolgáltatások Norvégiában. Központban az információ. In: Könyvtári Figyelő. 51. évf. 2005. 4.sz. 847. p.

⁶Ágnes Hajdu Barát: Knowledge organization of the Universal Decimal Classification - new solutions, user-friendly methods from Hungary http://www.ucl.ac.uk/isko2004/sysweb/T_Gustave5A.html (2006-11-09)

tik egymást. Az átfogó, egyetemes osztályozási rendszerek és egyes tudományok vagy tudományágak speciális osztályozási rendszerei egymásra kell, hogy támaszkodjanak annak érdekében, hogy a felhasználót releváns információhoz segítsék.

Három ok, amiért van jövője az ETO-nak:

1. A keresés akkor a leghatékonyabb, ha az információkereső nyelvek mindkét fő típusával egyszerre játszódik le. Többnyire mesterséges nyelven alapuló, hierarchikus, szintetizáló, prekordinált nyelvekkel (pl. az ETO) keresve nagyobb a teljesség (és a zaj), a többnyire természetes nyelven alapuló, mellérendelő, analitikus posztkoordináló nyelvekkel (pl. a deskriptoros nyelvek, melyek szótára a teaurusz) keresve nagyobb a pontosság (és a veszteség). A kettőt együtt használva alakul ki a keresés optimuma.
2. Az ontológiák jelenlegi fejlődése előrevetíti, hogy előbb – utóbb magával fogja vinni a mesterséges nyelven alapuló hierarchikus rendszereket is, hiszen az ontológiákban természetes nyelven alapuló generikus hierarchikus fogalmi struktúrákat alkalmaznak. A folyamat azért fog lejátszódni, mert a szemantikus web természete következtében egyre nagyobb az igény az átfogó, egyetemes rendszerekre.
3. Egy természetes nyelven alapuló univerzális ontológia összekapcsolva az ETO-val, lehetővé teszi a könyvtári katalógusok retrospektív állományainak bevonását a keresésbe.

„Az ETO szép” mondja Ungváry Rudolf egy tanulmányában. „Szép, mint minden, ami szervesen, emberek ezreinek hozzáértő, évszázados közreműködésével született”.⁷

Szakmai kultúránk szerves részévé vált az évtizedek folyamán. Az egyetemes tizedes osztályozás eleven, használható és fontos valami.

Közel hetven oldalas dolgozatomból próbáltam meg ízelítőt adni. Szerettem volna ha diplomamunkám kicsit más, kicsit eltérő szemszögből vizsgálja a mi kedves ETO-nkat. Ha valakinek ezek után kedve kerekedne az egészet elolvasni, szívesen rendelkezésre bocsátom.

Példa a *totalzoom* technika alkalmazására:

Gál Erzsébet

⁷Ungváry Rudolf: Az ETO szükségessége. In: Iskolakultúra 2000. 4. sz. p.31.

FELOLVASÓ ALKALMAK ÉS OLVASÓTÁBOROK A HALIS ISTVÁN VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Az olvas népszerűsítése – minden korosztályban – kötelessége, feladata és lehetősége a könyvtárnak. Kötelessége és feladata, hiszen ezt elvárja tőlünk a közgondolkodás, a fenntartó, a potenciális olvasó. Ennek ellenére nekünk elsősorban, mint lehetőségre kell gondolnunk rá. Lehetőségre, mert olvasónk, munkánk alanya (aki felé irányul legtöbb tevékenységünk), „üzleti partnere” könyvtárhasználatával, adományaival, vagy a könyvtárat is érintő döntéseivel részt vesz működésünk biztosításában.

Az olvasást nem lehet elég korán kezdeni, így annak népszerűsítésénél sincs korhatár. Viszont a népszerűsítés hangsúlyai és formái nem egyformák, igazodnak a korosztályok, generációk, speciális közösségek és csoportok adottságaihoz és lehetőségeihez. Jó volna szakmai konferencián, interneten az olvasás népszerűsítésének céljairól, módszereiről, annak hatásairól megyei és régiós szinten eszmét cserélni.

Most – gondolatébresztésként, vázlatosan – csak az általános iskolás korúak körében elindított két kezdeményezésről szólok, a Benedek Elek meseolvasó napokról és olvasótáborainkról.

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár már alakulásától szervez olvasást és irodalmat népszerűsítő programokat az iskolás korúaknak: író-olvasó találkozót, mese- és versmondó rendezvényeket (általában iskolákkal, más intézményekkel társulva); a város, városkörnyék általános iskolai osztályai állandó látogatói gyermekkönyvtárunknak. A részletesebben bemutatott két kezdeményezés nem előzmény nélküli, sokféle módszert kipróbáltunk már korábban, de egyik korábbi programunk sem volt olyan komplex, mint ez a kettő. Igaz, ehhez csak az új épület adott megfelelő környezetet és infrastruktúrát.

2005 fontos dátum az olvasásnépszerűsítés tekintetében országosan is, Zalában is. Ugyanis ekkor indult el a Magyar Olvasástársaság (Hunra) Benedek Elek születésnapjához (1859. szeptember 30.) kötődő akciója, a Népmese Napja rendezvénysorozat, melynek kapcsán elindítottuk a nagykanizsai Benedek Elek meseolvasó napokat, csatlakozva ezzel az országos akcióhoz.

Másik programsorozatunk a Nagy Könyv akciósorozat részeként indult el, szintén 2005-ben. Az első olvasótábor sikerén felbuzdulva és tapasztalataink okulva 2006-ban, és 2007-ben újabb négy tábort szerveztünk meg. Mindkét rendezvénysorozatot megszervezhettük volna korábban is, mégsem tettük. Vajon miért? Mit adtak hozzá már korábban is megfogalmazódott ötleteinkhez, kisebb kezdeményezéseinkhez, hogy azok aztán kiteljesedhessenek? Ha a két programsorozatot összevetjük ebből a szempontból, az derül ki, hogy elsősorban szakmai bátorságot, s valamiféle hivatkozási alapot adnak az országos kezdeményezések. Szakmai bátorságot, hogy saját humán erőforrásainkat és anyagi lehetőségeinket felmérve elkezdjük megvalósítását, s azt a hivatkozási alapot, mellyel ezt a bátorságot (és nem vakerőséget) igazolni tudjuk partnereink, a fenntartónk, vagy a város közvéleménye előtt. Fontos a hivatkozási alap a partnerkapcsolatok tekintetében is, mert országosan is hitelesített kezdeményezéshez mindenki szívesebben kapcsolódik, mint kisebb saját kezdeményezésekhez.

A két sorozat különböző a költségvetését tekintve. A Nagy Könyv program keretében megszervezett első olvasótáborhoz jelentős forrásokat nyújtott a Zala megyében biztosított keret. (Itt köszönet illeti a Deák Ferenc Megyei Könyvtár munkatársait, akik segítettek a program pénzügyi végrehajtásában.) Így arra is volt mód, hogy a lehetőségek széles skáláját végigjárva minden tervezett programelemet megvalósíthassunk. El-

engedhetetlen volt e tapasztalat a későbbi olvasótáborok szervezésében és lebonyolításában, az erőforrásokhoz való igazításban. A Benedek Elek meseolvasó napokat viszont csak saját költségvetésünkből fedeztük, a részt vevő iskolák, óvodák és a Kanizsa TV-vel együttműködésben, s ez jelentős humánerőforrást biztosított a programnak. Tehát – bár fontos kelléke a pénz az olvasás népszerűsítésének is – nem az anyagi lehetőség az országos programok legjelentősebb hatása, hanem az innovatív szakmai szellemiség és a cselekvéshez szükséges kompetencia felkínálása.

Most lássuk részletesebben is a két programsorozatot:

A Benedek Elek meseolvasó napok alap gondolata az olvasás, felolvasás népszerűsítése és egy szellemi kapocs létrehozása generációk: óvodások és iskolások közt, mesehallgatók és meseolvasók közt. A Halis felolvasóestek tapasztalatait felhasználva szerveztük meg programunkat, mely során nagykanizsai általános iskolások olvastak fel óvodásoknak egy-egy mesét, meserészletet. Fontos eleme a programnak, hogy az óvodások abból az iskolából valóktól hallgatnak mesét, ahova valószínűleg ők is kerülnek, s azt reméljük, hogy a jól és jókedvvel olvasó iskolás megfelelő ösztönzés a majd olvasni tanuló, most még csak olvasni vágyó óvodásnak.

Az első esztendőben (2005) két alprogramból állt a rendezvény: szeptember 29-én a *népmese az olvasás.nagykar.hu-n* címmel nyílt napokat tartottunk a könyvtár központi, Kálvin téri épületében, a kiskanizsai és a Hevesi S. úti fiókkönyvtárakban, ahol azt mutattuk be, hogy hányféle formában (könyvként, folyóiratban, CD-ROM-on, kazettán, videón, interneten stb.) juthatnak hozzá kedvenc meséikhez a gyerekek. Másnap délelőtt a gyermekkönyvtárunkban Benedek Elek: Magyar népmesék című könyvből olvastak fel a Péterfy Sándor Általános Iskola és a Rozgonyi úti Általános Iskola tanulói az Attila úti Óvoda és a Rozgonyi úti Óvoda óvodásainak.

2006-ban szélesítettük a kaput: elsősorban a családok bevonásával. Szeptember 29-én Benedek Elek „Magyar mese- és mondavilág” című könyvből olvastak a diákok; az említett iskolákon kívül a Batthyány Lajos Gimnázium és Általános Iskola kisgimnazista diákjai is olvastak az Attila úti, és Rozgonyi úti óvodásoknak. Másnap az Olvasó család címmel a Nagycsaládok Nagykanizsai Egyesületével (NANE-vel) közösen mesélő játszóházat szerveztünk. Közben sokat beszélgettünk szüleikkel a mesélésről, az olvasásról, mesenézésről. A mesélő játszóházban óvodások és még kisebbek „összetapogathattak” sokféle mesekönyvet; amelyik tetszett, a szülők ki is kölcsönözhatték a könyvtárból, a nagyobbak pedig mesét hallgathattak CD-ről, videóról.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermeket nevelőknek (szülőknek, nagyszülőknek, pedagógusoknak) segítséget adjunk az Internet és az elektronikus információhordozók tartalmát illetően. Nézetem szerint ugyanis a tiltás önmagában (ne TV-z, ne gépezz) nem fordít az olvasás felé, az igényes képi vagy hanginformáció viszont igen (például állatos filmek nézőjéből vált már állatos könyvek kölcsönzője). Az olvasásnak be kell épülnie az iskolás korban az informálódás eszközei közé, s később ott kell maradnia. Ez mindannyiunk létérdeke. Nem csoda hát, hogy a meséléssel kapcsolatos programjainkban a nemzedékek közötti kapcsolat létrehozása és a család segítése a nevelésben kiemelten fontos elem.

A 2006-os rendezvényekből elindult egy másik, egész éven át tartó sorozat is: a Kanizsa TV Esti mese című műsorában mutatkozhatnak be a mesenapokon vagy másutt szépen olvasó gyerekek. A Halis István Városi Könyvtár és a Kanizsa TV közös akciójában eddig harmincnégy gyermek olvashatott fel, került műsorba, s ez azt is jelentette, hogy harmincnégy család ült le gyermeke kedvéért mesét hallgatni a TV elé. Ebben a programban nem mesemondóverseny nyertesek mondhatnak csak mesét, hanem minden

rendszeresen olvasó gyermek megtapasztalhatja a meseolvasás TV felvételének élményét. A műsorba kerülésnek természetesen vannak minőségi követelményei, de ezt a televíziós szakember ítéli meg. 2007-ben ezt az olvasótáboros gyerekekkel is kipróbáltuk – nagy sikerrel.

Másik, immár hagyományos rendezvényünk a szünidő elejére szervezett olvasótábor. 2005-ben egyet, 2006-ban és 2007-ben két-két táborot szerveztünk meg eredményesen. 2005-ben 25, 2006-ban 37, 2007-ben 20 gyermek, fiatal felnőtt vett részt az általános iskolák felső tagozatosainak meghirdetett táborban. Örvedetes, hogy 2006-ban 12, 2007-ben 7 visszatérő gyermek volt, annak ellenére, hogy minden évben nagyon hasonló programot valósítottunk meg. 2007-ben kevesebben jelentkeztek, de ennek oka nem a tábor kedveltsége volt. (Természetesen már a szervezés időszakában vizsgáltuk, hogy miért jelentkeztek kevesebben, ennek a vizsgálatnak fontos tanulságai ezek). Elsősorban egy hirtelen jött túlkínálat volt az ok, ugyanis – a korábbi évektől eltérően – sok speciális tábor (pl. balett, néptánc, kézműves) és a tanulmányi saktáborok a szünet elejére szerveződtek, miután júliusban, augusztusban a gyermekek nagy hányada szüleiivel nyaral. Így sok olyan gyermek volt (14-en!) akik szóban jelezték részvételüket, de később (többnyire az utolsó héten) szüleik lemondták. Volt például olyan táborozó, aki ezért egy nappal később jött, illetve az utolsó napon nem vett részt. Ezen túl viszonylag későn jutottunk pályázati támogatáshoz, így később is tudtuk megkezdeni a szervezést. A három év tapasztalatait összegezve az is megállapítható, hogy a pedagógus kollégák csak nagyon kis arányban vesznek részt táboraink szervezésében, propagálásában, a legtöbb gyerek osztálytársától vagy az általunk neki, mint olvasónknak kiküldött levélből értesült a táborról. Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy a folyamatosan változó körülményekhez folyamatosan igazodva kell szerveznünk olvasásnépszerűsítő rendezvényeinket.

A táborok programja (az utolsó kettő a www.olvasas.nagykar.hu-n megtekinthető) sok rövid (30-50 perces) és változatos programelemből áll össze minden évben. Célunk az, hogy a résztvevők minden olyan formában találkozzanak szöveggel és alkotóval, ahogyan ezt könyvtárunkban tehetik, s aktív részesei lehessenek az eseményeknek. Ezért négy nagy egységből áll össze – minden évben aktualizálva – a tábor heti rendje.

1. a KÖNYVTÁR

- A kiskönyvtáros foglalkozásokon a gyermekkönyvtárban ismerkednek meg a gyerekek a könyvtári állományokkal, jelzetekkel, a katalógus használatával, a visszasorolás szabályaival. Azt reméljük, hogy az iskolás hétköznapiokban ők lesznek kompetens segítői társaiknak.
- Könyvkötészeti és kiállítás rendezési foglalkozáson pillanthatnak be a könyvtárhoz kapcsolódó technológiákba. A tábor alatt fűznek maguknak olvasónaplót, kipróbálhatják a préseket, vágógépeket, és a kiállítási anyagok készítését. 2007-ben például a Tarnóczy Attila által létrehozott iskolatörténeti kiállításban segítettek.
- A könyvtár internetes felületeinek használata is minden nap előkerült, 2006-tól a nagykar.hu-ban dolgoztunk. Ennek eredményeként jött létre a már említett olvasa.nagykar.hu-n az olvasótáboros tartalom is.
- Az önismereti program keretében a könyvtár Pályaválasztási Tanácsadójában önmagukkal és társaikkal ismerkedtek a gyerekek. Önismereti tesztek életútrajzok születtek, s közben megismerték e szolgáltatásunk tartalmát is.

2. az IRODALOM

- Irodalmi emlékek, emlékhelyek látogatása Nagykanizsán és környékén. 2005-ben a Mura mentén (Zajk, Murakeresztúr), 2006-ban Iharosberényben, Curgón és Liszóban (Csokonaira emlékező túránkon), 2007-ben pedig Berzsenyi Dániel vidékén, a Marcali hegyháton (Nikla, Buzsák, Somogyvár) kirándultunk busszal. Nagykanizsai sétáinkon Arany János, Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály és Hevesi Sándor portréit rajzoltuk meg.
- A tábor programjában minden évben volt irodalom vagy művek bemutatására alkalom. 2005-ben a gyermekek által választott Nagy Könyveket mutatták be, 2006-ban Csokonai Vitéz Mihály „Az özvegy Karnyóné s két szeleburdiak” című műve került elő, 2007-ben pedig a meseolvasás és mesedramatizálás állt a középpontban.
- Az irodalmi és nyelvi játékok mindennap előkerültek, 2007-ben például Irodalmi boszorkánykonyha néven.
- Gazdagok voltak táboraink az irodalomhoz kötődő vendégek látogatásában is. Elsősorban nagykanizsai kötődésű költőket, írókat, előadókat, könyvkiadókat láttunk vendégül zenés irodalmi programjainkon.

3. a VÁROS.

- A Városunk történetével kapcsolatos foglalkozások azért fontosak, hogy kialakulhasson a gyerekekben az az identitás, mely majd őket felnőtt korukban is a város szellemi életéhez köti, mely miatt távolról is könyvtárhasználók maradhatnak. Két programelem is kötődött ehhez: a Thúry György Múzeummal együttműködve a táborokban feldolgoztuk a várostörténeti kiállítás anyagát. Ez azt jelenti, hogy minden nap megnéztünk egy-egy részt, a látottak alapján a gyerekek kérdéseket fogalmaztak egymásnak, majd ezekből a kérdésekből egy kérdőív állt össze. Erre a kérdőívre kellett az utolsó látogatási napon válaszolni. Itt meg kell köszönjem a múzeum vezetésének, Száraz Csilla igazgatónak és Kunizs Zsuzsanna történésznek segítőkészségét és a kiállítási épületben dolgozók mindennapi segítségét.
- Nagykanizsai sétáinkon sok várostörténeti emlékekkel ismerkedtünk meg. Minden nap másfelé jártunk és minden nap előkerült feladat, kérdés, kérdés formájában egy-egy momentum. Köszönet illeti Tarnóczky Attilát, akinek emléktábláiból sokat elolvastunk és aki minden évben velünk sétált. 2007-ben például megszervezte, hogy megnézhessük a vasút Körfűtőházát, ipari műemlékeit, és a Téglagyárat.

4. a JÁTÉK

- Táborainkat végigjátszottuk. Elmaradhatatlan volt naponta a gólyalábazás, a nyelvi fejtörők megoldása, de jutott idő számháborúra is; érdekes játék volt saját újságok, a Kalaplap, 2007-ben saját honlapjuk szerkesztése is.

Táboraink eredményességét nehéz mérni, de a visszatérők jelentős száma és azok a kedves szavak, melyekből most idéze, sokat elárulnak:

„Nagyon jó volt az utolsó nap, de kár hogy vége. De jövőre is jönni fogok. Annyi mindent nem tudok mondani, de ebéd előtt elmentünk a Csengery út végére, ahol megnéztük a téglagyárat és a mozdonyokat meg a fűtőházat... Később elindultunk az Alsótemplomhoz számháborúzni. Sajnos én estem ki elsőre... Számomra nagyon élvezetes volt ez a tábor és szeretném ha a jövőben is ilyen nagyon jó élményben lenne részük a többi táborozóknak.” Gyarmati Dani

Befejezésül csak annyit üzennék minden kollégának: az olvasás népszerűsítése gyermekeknek sok odafigyelést jelentő, fárasztó munka, de jó mulatság, melyben mi is nevelődünk, jobbulunk – nem is keveset.

Kardos Ferenc

A KORMÁNYZATI PORTÁL ISMERTETÉSE

Alig néhány évvel ezelőtt az internet kapcsolatát a legtöbb „szörföző” elsősorban tartalomböngészésre használta, napjainkban viszont az információs technológiák fejlődésével és az internet terjedésével egyre többen vesznek igénybe online szolgáltatásokat is. Ma már bárki kényelmesen, a karosszékében ülve vásárolhat könyvet, rendelhet vacsorát, intézheti bankügyeit, vagy épp új személyi igazolványt is igényelhet. Az új e-szolgáltatások nemcsak kényelmesebbé teszik életünket, hanem segítségükkel időt és energiát takaríthatunk meg. Ezek közül, az életünket megkönnyítő szolgáltatások közül most az elektronikus ügyintézés emelném ki.

Mi az elektronikus ügyintézés?

Az elektronikus ügyintézés a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, 2004. évi CXLI. törvény alapján a közigazgatási hatósági ügyek elektronikus úton történő intézése, az eközben felmerülő tartalmi és formai kezelés lépéseinek összessége.

Mire van szükség, hogy ügyeket intézhessünk az interneten?

Számítógépre

Internet kapcsolatra

Élő elektronikus levélcímre(e-mail)

Elektronikus aláírásra vagy személyes azonosításra

Az elektronikus ügyintézés szintjei:

Információs szolgáltatás – az adott szolgáltatásról a lakosság és/vagy az üzleti szféra teljes körű információt szerezhet be az Internet segítségével.

Egyirányú kommunikáció – ahol az ügyfél például űrlapokat, nyomtatványokat, dokumentumokat tölthet le elektronikus úton. A dokumentumok benyújtása azonban hagyományos úton történik.

Kétirányú interaktivitás – a dokumentumok, kérelmek letölthetők és fokozott/minősített biztonságú elektronikus aláírással vagy Ügyfélkapus regisztrációval benyújthatók. Az interaktív tájékoztatást és elektronikus közigazgatási ügyintézés ellátó szervezetek tájékoztatást adnak az ügyintézés során alkalmazott hatályos jogszabályokról és az ügyintézés jogszabályban meghatározott határidejéről is. Az ügy indításához, intézéséhez személyes megjelenés nem szükséges, de az ügyhöz kapcsolódó közigazgatási döntés (határozat) közlése, valamint a kapcsolódó illeték- vagy díjfizetés hagyományos úton történik.

Interakció - a hitelesítés és az illetékek fizetése, számlázása is elektronikus úton történik.

Jelenleg az első három szint valósul meg.

Az elektronikus ügyek intézéseinek színtereit tekintve, a közigazgatási portálok közül a legnagyobb a **Kormányzati Portál** (www.magyarorszag.hu), amely az elektronikus kormányzati szolgáltatások centruma, az **Ügyfélkapu** "gazdája". Működtetésének alapvető célja, hogy az állampolgárok számára lehetővé tegye az internetes kapcsolat-tartást a közigazgatással, ugyanakkor működésével és felépítésével szabványt alkot a közigazgatási honlapok és ágazati portálok számára.

Néhány szó a **Kormányzati Portálról**:

The screenshot shows the homepage of the Hungarian Government Portal. At the top, there is a navigation bar with the date '2007. május 7., hétfő', a flag icon, and links for 'ÜZEMELTETÉSI INFORMÁCIÓK', 'ÁLLÍTSA BE KEZDŐLAPNAK', 'SEGÍTSÉG', and 'HONLAPTÉRKÉP'. Below this is a search bar with 'Keresés a Portálon:' and 'Speciális keresők: Jogszabályok'. The main content area is divided into several sections:

- Intézzé interneten!**: A list of services including 'Újdonságok' (e.g., Dokumentumfeltöltés, Internetes okmányiroda), 'Adatszolgáltatás letiltása', 'TAJ-szolgáltatások', 'Kulcstár', 'Cégkereső', 'Gépjárműkereső', 'Ingatlankereső', and 'Foglalkoztatott bejelentése'.
- Adózás, e-bevallás, nyugtaellenőrzés**: A section for tax and social security services, including 'Adó- és járulékbevallás', 'Értesítési tárhely', 'eBEV-szolgáltatások', and 'Üzemeltetési információk'.
- Hasznos információk ügyeihez**: A section for useful information, including 'Család, otthon' (Házasság, Gyermekvállalás, Lakásvásárlás), 'Okmányok' (Személyi igazolvány, Útlevél, Lakcímkártya), 'Oktatás' (Diákigazolvány, Tankötelezettség, Felnőttképzés), 'Egészség' (Nyugdíj, Családi pótlék), 'Adó, illeték, vám' (SZJA, Áfa), and 'Tulajdon, vagyon' (Jármű, Öröklés, Lakástámogatás).
- Dokumentumok, űrlapok, nyomtatványok**: A section for documents and forms, including 'Igénylőlap az energiatámogatás megállapításához', 'Ajándékozási szerződés', 'Alírási címpéldány', 'Albérleti szerződés', 'Állásból való felfüggesztés', 'Erkölcsbizonyítvány-kérelmlap', and 'Magyar állampolgárság megszerzésére irányuló nyilatkozat'.
- ÜGYFÉLKAPO**: A section for the e-government service, including a login form with fields for 'NÉV:' and 'JELSZÓ:', and a link to 'Regisztráljon! Aktiválva? Első bejelentkezés Elfelejtette jelszavát? Mi az Ügyfélkapu?'.
- SAJÁT MAPPA**: A section for 'Hogyan használjam?'.
- KAPCSOLAT**: A section for 'Kérdőív', 'Hívjon! Ügyfélvonal: 189', 'Kormányzati kapcsolatok', and 'Forum'.
- HIVATALOK**: A section for 'Kormányzat A-Z-ig', 'Hivatalkereső', 'Okmányirodák', and 'Még több hivatal'.
- HÍRKÖZPONT**: A section for 'Hírlevél'.

At the bottom, there is a 'Fókuszban' section with a news item: 'Fodor Gábor átvette kinevezési okmányát'. A kormányfő javaslatára a köztársasági elnök környezetvédelmi és vízügyi miniszterré nevezte ki Fodor Gábort. A 'Gyógyuljon olcsóbban!' and 'GÖNCZÖL-JELENTÉS' banners are also visible.

a Kormányzati Portál tartalmilag nyitólapból, szekciókból és rovatokból áll

Aszerint, hogy az információ kit érdekelhet, a portál három alapvető csoportra (szekcióra) különül:

- állampolgár
- vállalkozás
- közigazgatás

Minden szekciónak saját oldala van, az információkat csoportosították. A csoportok közti átjárást a minden oldal fejlécében található fülek biztosítják.

1. **Állampolgár:** az *Állampolgár* szekció mindazon tartalmakat magába foglalja, ami egy állampolgárt érinthet. Az állampolgár szekció több rovatra bomlik:

- Szolgáltatások A-Z-ig: állam- és közigazgatásban található információk és interakciók gyűjteménye állampolgárok számára (pl. adóbevallás, cégkeresés, utazási irodák feketelistája). A szolgáltatások egy része csak ügyfélkapus regisztrációval használható.
- Ügyek: rovatban a mindennapi ügyintézését segítő általános élethelyzetek leírását találjuk. Az ügyleírásokat struktúrába rendezték, megtaláljuk azokat témák vagy ábécé szerint.
- Dokumentumok: Letölthető űrlapok, nyomtatványok, minta-adatlapok (Pl. igénylőlap az energiatámogatás megállapításához, gépjármű adásvételi szerződése, gyermekgondozási segély igénylése, házasság felbontása iránti kereslet, ingatlan adásvételi előszerződés, öröklési szerződés).

A szolgáltatásokat, ügyeket, dokumentumokat megtaláljuk a Kormányzati Portál nyitóoldalának közepén is.

- Hírek

2. **Vállalkozás:** a *Vállalkozás* szekció mindazon tartalmakat magába foglalja, ami egy vállalkozót érinthet. A szekció, ahogy az *állampolgár* szekcióban, annak az elvnek mentén, hogy a felhasználó milyen információra kíváncsi – több nagyobb egységre bomlik.

- Szolgáltatások A-Z-ig
- Ügyek
- Dokumentumok
- Hírek

3. **Közigazgatás:** a *Közigazgatási* szekció olyan tartalmakat nyújt, amelyek a közszférában dolgozók számára fontosak vagy róluk szólnak. A szekció a következő nagyobb egységekre bomlik:

- Témák: Pl. munka a közszférában, kormányzati hivatalok, érdekvédelem
- Szolgáltatások A-Z-ig
- Ügyek
- Hivatalok
- Portrétár
- Dokumentumok
- Hírek

A három alapvető szekció mellett a felhasználó a portálon még a következő nagyobb egységeket is megtalálja:

Hírközpont: kormányzati információk, hírek, képek

Kapcsolat: ez az oldal a közigazgatási elérhetőségek, kapcsolatok oldala. Megtalálhatók itt kormányzati és önkormányzati kapcsolatok, Magyarország.hu kapcsolat, a hivatalkereső és a fórum.

Segítség: portál használatával kapcsolatos súgó található itt

Országinfó: a Magyarországról készült ismeretterjesztő összeállítás kapott itt helyet

The screenshot displays the homepage of the Hungarian Government Portal. At the top, there is a large landscape image of Badacsony on the Balaton lake. Below the image are navigation options: "KÉPET VÁLT" and "GALÉRIA »".

The main content area is titled "Információk" and "Magyarország dióhéjban". It is divided into several sections:

- Államrendszer:** A Magyar Köztársaság nemzeti szimbólumai, Választási rendszer
- Történelem:** Magyarország uralkodói és államfői, Magyarország történelme (kronológia)
- Ország és társadalom:** Földrajzi adatok, Növény- és állatvilág
- Kultúra:** A magyar irodalom, Rövid magyar zenetörténet
- Turizmus:** Gyógyturizmus, Magyarország turisztikai régiói
- Híres magyarok:** Magyar és magyar származású Nobel-díjasok, Bartók Béla

Below the information section, there are two live feeds:

- Webkamerák:** "Nézzon körül szép városainkban" - A live camera feed from Gellérthegy, Budapest, showing a view of the city and the lake.
- Regionális információk:** "Szép vidékeink" - A map of Hungary showing regional boundaries and major cities.

On the right side of the page, there is a vertical sidebar with several sections:

- KAPCSOLAT:** "Kérdőív", "Hívjon! Ügyfélfonal: 189", "Kormányzati kapcsolatok", "Fórum", "+ Még több kapcsolat"
- HIVATALOK:** "Kormányzat A-Z-ig", "Hivatalkereső", "Önkormányrodák", "+ Még több hivatal"
- HÍRKÖZPONT:** "Hírlevél", "Hírek, események", "Háttéranyagok", "Hirdetmények", "Képek, galériák", "+ Még több hír"
- ORSZÁGINFÓ:** (+)
- EURÓPAI UNIÓ:** (+)
- MELLÉKLETEK:** (+)

Európai Unió: ez az oldal tartalmazza mindazokat a tudnivalókat és hasznos információkat, amelyek hazánk uniós csatlakozásával és tagságával kapcsolatosak

Mellékletek: a mellékletek a Kormányzati Portál által „kiadott”, időszakos vagy önálló tartalmi jelentéssel bíró oldalak.

Keresés:

The screenshot shows the search interface of the portal. At the top, it says "Keresés" with a search icon and a magnifying glass icon. Below this, there is a text box with the question "Mit keres? A Kormányzati Portálon találhat információt teljes portáltartalomban, jogszabályok, pályázatok, hivatalok és fórumok között."

Below the text box, there is a section titled "VÁLASSZON!" with several search options listed in blue text:

- Portálkeresés
- Jogszabálykereső
- Hivatalkereső
- Pályázati kereső
- Fórumkereső

A Zalai Könyvtári Levelező következő számában az ügyfélkaput és annak szolgáltatásait szeretném bemutatni.

Kovácsné Pacsai Edit

NAVA

A megyei könyvtár új szolgáltatása

Mi a NAVA?

A Nemzeti Audiovizuális Archívum országos gyűjtőkörű, közgyűjteménynek minősülő audiovizuális köteleespéldány archívum, amelynek feladata az elektronikus média magyar gyártású vagy magyar vonatkozású műsorainak gyűjtése (többnyire közvetlenül a műsorszórásból), archiválása, a műsorok visszakereshetővé és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele. A NAVA ötlete 1999-ben merült fel először, majd hosszas előkészítő időszak után 2004 végén fogadta el az Országgyűlés azt a törvényt, amely rögzíti a NAVA feladatait. E téren igen komoly a lemaradásunk, hisz ez idáig csupán az egyes műsorszolgáltatók saját archívumai épültek, többnyire azok sem szabályozott módon, és közel sem minden dokumentumkörre kiterjedően. Fontos törvényről van tehát szó, amely megteremtette a magyar nemzeti kultúrkinccs audiovizuális részének jövőbeni időtálló megőrzését és minél szélesebb körű elérését. A NAVA 2006. január 1-jén kezdte meg munkáját.

A NAVA archívumának adatbázisa szabadon kereshető az interneten; az online hozzáférés az elektronikus dokumentumokhoz, vagyis az archivált műsorok megtekintése azonban csak a NAVA-pontokban lehetséges. NAVA-ponttá válhat – regisztrációs kérelem ill. nyilatkozat benyújtásával - minden nyilvános szolgáltatást végző könyvtár, iskolai oktatás célját szolgáló intézmény, levéltár, múzeális intézmény, kép- és hangarchívum. Könyvtárunk az elsők között kérte NAVA-ponttá nyilvánítását. Kezdetben felhasználónév és jelszó megadásával tudtuk az adatbázist használni; időnként kisebb működési zavarok is jelentkeztek, ám ma már az IP-cím alapján történő azonosításnak köszönhetően gyorsan, kényelmesen kereshetünk, olvasóink is egyre gyakrabban veszik igénybe ezt a szolgáltatásunkat.

Keresés az archívumban

A NAVA archívumában az m1, m2, Duna Tv, RTL Klub, és a TV2 magyar gyártású/vonatkozású műsorait találjuk meg, 2006. január 1-től. Arra is lehetőségünk van, hogy a Bartók, Kossuth és Petőfi Rádió hanganyagában keressünk. Változatos, minden igényt kielégítő keresést tesz lehetővé a rendszer: csatorna, cím, műfaj, közreműködő, adásnap, nyelv, leírás, tárgyszó alapján kereshetünk, vagyis a törvényben meghatározott kötelező adatszolgáltatás majd' minden elemére, de ha úgy gondoljuk, lekereshetjük a Napi bontás menüpont segítségével meghatározott napon sugárzott műsorokat az összes csatorna kínálatából. Tájékozódhatunk arról is, hogy mi a legfrissebb adat az adatbázisban; tapasztalataink szerint a műsor sugárzása és a feldolgozás ill. közzététel minimálisan kb. 1 hetet igényel, de a legtöbb esetben kicsit több türelemre van szükségünk, hogy elmulasztott sorozatunkat megnézhessük. Persze elsősorban nem szórakoztatás céllal készült és épül folyamatosan az adatbázis, hanem főleg a tudományos kutatás és tanulás céljára. Szigorúak a felhasználót érintő szabályok: a műsorok

letöltését, kimásolását, egyéb felhasználását a *Szerzői jogi törvény* tiltja, illetve a műsor jogtulajdonosának engedélye szükséges hozzá.

A rádióműsorok feldolgozottsága tekintetében jóval nagyobb a lemaradás, féltő, hogy sok esetben nem is hozható be, vagy kurrens igényt már nem tud kielégíteni, mire hozzáférhetővé válik.

Magyar Nemzeti Filmarchívum

Szintén a <http://www.nava.hu> internetes oldalról érhető el a Magyar Nemzeti Filmarchívum első 100 digitalizált magyar játékfilmje az 1941-1981 közötti időszak filmterméséből, valamint 10 évfolyam digitalizált filmhíradó 1943 előtről. Egy pályázat keretében megvalósult projektről van szó, amely jelzi a digitális korszakban a nemzeti filmarchívumok új funkcióját, az online hozzáférés biztosításának sürgető követelményét. A 2005-ben lezajlott digitalizálás egy hosszútávú folyamat kezdeti lépését jelentette, alapos megfontolás után kiválasztott, jelentős filmtörténeti értéket képviselő művek kerültek be az első százba: irodalom- és történelemórán használható filmek (A Pál utcai fiúk, Egri csillagok) éppúgy szerepelnek a válogatásban, mint közönségsikerek (Mágnás Miska, Liliomfi), és filmművészeti áramlatokat elindító, nyelvi kifejezőmódot megújító alkotások (Valahol Európában, Körhinta). Keresőfelülete könnyen áttekinthető, a film címe, készítés dátuma, rendező- és színésznevek alapján kereshetünk, vagy megtekinthetjük a teljes választékot. A Híradó esetében legcélravezetőbbnek a cím szerinti keresés tűnik.

NAVA-pontok Zala megyében

A megyék képzeletbeli rangsorában nem foglal el túl előkelő helyet Zala: mindössze 7 település (Cserszegtomaj, Hévíz, Keszthely, Letenye, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Zalalövő) 12 intézményében érhető el a Nava gyűjteménye. Tekintettel arra, hogy rendkívül könnyű jogosultságot szerezni a NAVA-ponttá válásra, a műszaki-technikai feltételek is szinte mindenütt biztosíthatók lennének, nagyon alacsony ez a szám. Ráadásul az ingyenesen használható adatbázis folyamatosan bővül, a MNFA tervei között már szerepel a következő száz játékfilm digitalizálása, amely a 80-as évek filmművészeti alkotásaiból és a második világháborút megelőző időszak filmterméséből tesz újabb műveket hozzáférhetővé. Kár lenne nem kihasználni....

Devecz Lászlóné

The screenshot shows the NAVA search interface. At the top, there's a search bar with 'zala' entered. Below it, there are filters for 'Műsorszám', 'Blok', 'Feld. mélység', 'Alap', 'Rövid', and 'Részletes'. The search results are displayed in a list format. The first result is '[304360] Magyar tiltakozás a Szentgotthárd közelébe tervezett osztrák hulladékégető üzem ellen' with a brief description and a 'Részletes' link. The second result is '[300600] Sorstársak' with a brief description and a 'Részletes' link. On the right side, there's a sidebar with a search bar, a 'Kereső' button, and a 'Regisztráció' section with a 'MNFA filmek' link.

A NAVA kereső felülete

JANIKOVSZKY ÉVA ÍRÓI VILÁGA

(Foglalkozás 3. osztályosoknak)

Összeállította és a foglalkozást vezette: Sámson Bernadett főiskolai hallgató

Helyszín: Deák Ferenc Megyei Könyvtár gyermekkönyvtára, Zalaegerszeg

A foglalkozás időpontja: 2007. február 20.

Időtartama: 60 perc

Osztály: 3. osztály Dózsa György Általános Iskola, Zalaegerszeg

A foglalkozás anyaga: Janikovszky Éva írói világa, műveinek bemutatása

Módszerek, munkafolyamatok: elbeszélés, magyarázat, megbeszélés

A foglalkozás célja: a szerző élete, személyisége; Janikovszky írói fejlődése, népszerűsége

Nevelési feladat: családi életre nevelés

Képzési feladat: elemző és kifejező olvasási készség fejlesztése; beszédképesség fejlesztése, ismeretgyarapítás

A foglalkozás menete

1. Előkészítés (elbeszélés, ismeretközlés: 5 perc)

A mai foglalkozáson Janikovszky Éva írónővel, és néhány művével ismerkedünk meg.

- A felnőtt- és gyerekolvasókat egyaránt megszólító, egyéni hangú, József Attila-díjas író nő több évtizedes írói munkásságáért részesült a legrangosabb elismerésnek számító Kossuth-díjban
- Janikovszky Éva 1926-ban született Szegeden, érdekes fordulata az életnek, hogy Bartos Lipót úr szegedi papírboltjában 1930-ban szerencséje volt találkozni Móra Ferencel, aki meg is simogatta az akkor 4 esztendőszű szösze kislányt. Persze akkor még nem sejtette sem Éva, sem senki más, hogy egyszer majd ő lesz az íróról elnevezett kiadó lektora, főszerkesztője, később vezetője, ma pedig legendás írónője
- Az írónő 2003. július 14-én halt meg

2. A szerző élete, körülményei (elbeszélés, ismeretközlés: 5 perc)

- Írói világa
- Több mint 30 kötete jelent meg, köztük a híres lányregények: a **Szalmaláng**, és az **Aranyeső**, illetve az örökzöld gyerekkönyvek: a **Kire ütött ez a gyerek?**, a **Velem mindig történik valami**, az **Az úgy volt** és még sok-sok felejthetetlen írás. **Málnaszörp és szalmaszál** címen megjelent könyvéből **Égigérő fű** címmel játékfilmet is készítettek, amelyből azután több generáció által használt szállóige lett a "csak az a szép zöld gyepe, csak az fog hiányozni..." mondás, a nyugdíjba vonuló parkőr, Poldi bácsi sóhaja.
- Műveit harmincöt nyelvre fordították le, így az országhatárainkon kívül is megismerkedhettek vele kicsik és nagyok egyaránt. Munkásságát számtalan díjjal is elismerték, amelyek közül kiemelkedik a Mosolyrend lovagja - díj, amelyet

1988-ban ítéltek oda neki, és a halála előtt néhány hónappal, 2003. tavaszán átvett Kossuth-díj.

- műveinek szövege

„Nagyon sokat vagyok gyerekek között. Az empátia segített abban, hogy megérezzem: milyen most gyerekek lenni, rájövök, hogyan gondolkoznak, beszélnek. S nagyon jólesik, amikor elmegyek első-, második-, harmadik osztályos gyerekek közé, és ők mondják el, adják elő írásaimat. Látom, érzem, hogy ez nem egy betanult idegen szöveg, ami hamisan cseng. S igen nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy 1988-ban megkaptam a lengyel alapítású nemzetközi díjat: a Mosolyrend lovagja lettem. Ezt gyerekek szavazatai alapján adományozzák.” (Dombi Gábor: Janikovszky Évánál. In: Népszabadság 1992.)

3. Illusztrátor (Réber László) (elbeszélés, ismeretközlés: 3 perc)

- Élete

1920-ban született. Rajzkészségét önképzéssel fejlesztette.

- Stílusa (színek, vonalak, alakok, arcok)
- gyerekek véleménye a művekben található illusztrációkról

4. Szöveg és illusztrációk összekapcsolódása (gyerekek véleménye: 3 perc)

- szerző szándéka

„Amikor az első képeskönyvemet elgondoltam, akkor egyetlen, eredetinek tűnő gondolatom az volt, hogy olyan képeskönyvet szeretnék, amiben az illusztrációknak a szöveggel együtt közös funkciója van. Itthon megrajzoltam a vázlataimat, szinte minden sorhoz. A kiadóban kaptam Réber Lászlót, s ez isteni szerencse volt.” (Dombi Gábor: Janikovszky Évánál. In: Népszabadság 1992.)

- illusztrátor stílusa (ism.), találkozásuk. Mennyire valósul meg?

5. Összegzés (összefoglalás: 3 perc)

- szerző, illusztrátor, megbeszélte művek

6. Ismerkedés Janikovszky Éva műveivel csoportmunkában (elbeszélés, közös munka, csoportmunka: 10 perc)

- Már óvodás vagyok: Dani első napjait mutatja be az óvodában, ahol még a Mikulással is találkozik.
- Már iskolás vagyok: utolsó nap az oviban. Megtudjuk milyen is az iskola és Dani látogatást tesz az óvodában.
- Velem mindig történik valami: Dani csínytevéseit mutatja be ebben a könyvben, amiket persze mindig meg tud magyarázni. A tanító néni családlátogatására készülnek otthon Daniék.
- Akár hiszed, akár nem: Dani a húgának, Micikének mesél arról, hogy kik is azok a rokonok, és a felnőttek miért emlékeznek sokkal többre. Történeteket mesél Micikének, és fényképeket nézegetnek a szülőkről, rokonokról.
- Az úgy volt...: Dani történeteket mesél az osztályról, a barátokról. Minden történetet úgy kezd, hogy Az úgy volt...
- Kire ütött ez a gyerek: Már a kamaszkorba cseppenést eleveníti meg ebben a könyvben. Amíg egy gyerek jól viselkedik és kedves, addig tudják a felnőttek, hogy kire hasonlít.
- Ha én felnőtt volnék: Megtudjuk, hogy mit tenne Dani, ha már felnőtt lenne.

7. Rejtvény megoldása az elhangzottak alapján

A rejtvény kérdéseit közösen, sorban oldjuk meg. Minden kérdéshez, ami a könyvekre vonatkozik, használhatják azokat. Amelyik kérdés az írónőre és az illusztrátorra utal, azoknál is használhatják a könyveket.

8. A rejtvény megoldása után kapott megfejtés részlet befejezése már a gyerekek feladata

9. Örülj, hogy FIÚ/ LÁNY

A két könyvet szintén megkapják a csoportok, melyekből részleteket hallgatnak meg.

Ráhangelés:

Beszélgünk velük a babavárásról. Hallottak-e szüleiktől arról, hogy őket hogyan várták, esetleg a kisebb testvér érkezését. Tudják-e, hogy mi lett volna a nevük, ha nem lányok vagy fiúk lettek volna.

10. Felolvasás (10perc)

Örülj, hogy fiú

Örülj, hogy lány

11. Otthoni feladat

Figyelmetekbe ajánlom:

Janikovszky Éva Málnaszörp és szalmaszál címen megjelent könyvéből film is készült, melynek címe Égigérő fű.

Felhasznált művek:

Janikovszky Éva: Már óvodás vagyok. Bp.: Pesti Szalon K., 1996.

Janikovszky Éva: Már iskolás vagyok. Bp.: Kossuth K., 1983.

Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami. Bp.: Móra K., 2003.

Janikovszky Éva: Akár hiszed, akár nem. Bp.: Móra K., 1984.

Janikovszky Éva: Az úgy volt... Bp.: Móra K., 2004.

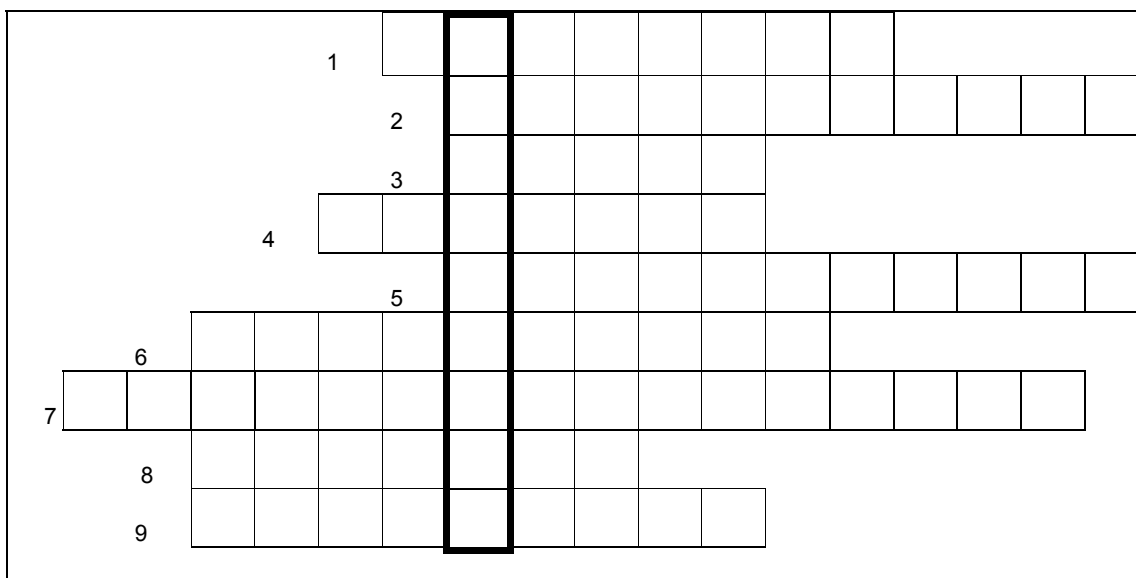
Janikovszky Éva: Örülj, hogy lány. Bp.: Minerva, 1983.

Janikovszky Éva: Örülj, hogy fiú. Bp.: Móra K., 2005.

Rejtvény

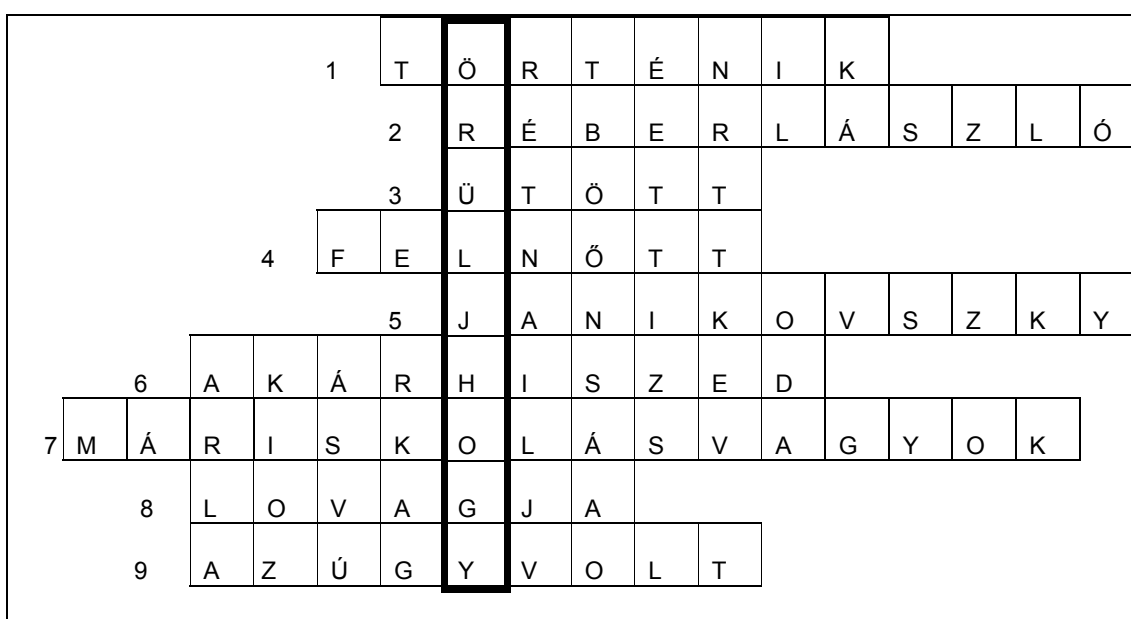
1. Fejezzétek be a címet: Velem mindig ...valami
2. Az író nő könyveinek illusztrátora
3. Egészítsd ki a címet: Kire ... ez a gyerek
4. Pótold a cím hiányzó részét: Ha én ... volnék
5. Így hívják az író nőt!
6. Ebben a könyvében Micikének a bátyja mesél arról, hogy miért nem emlékezhet mindenre egy gyerek: ..., akár nem
7. Ez a könyv arról szól, hogy Daninak mennyire tetszik az a hely, amit óvoda után alig várunk.
8. Ezt a díjat kapta az író nő: Mosolyrend ... - díj
9. Ennek a könyvnek minden fejezete így kezdődik!

MŰHELY

Megoldás:

1. Fejezzétek be a címet: Velem mindig ...valami / törtéNIK
2. Az íróNő könyveinek illusztrátora / Réber László
3. Egészítsd ki a címet: Kire ... ez a gyerek / ütött
4. Pótold a cím hiányzó részét: Ha én ... volnék / felnött
5. Így hívják az íróNőt! / Janikovszky
6. Ebben a könyvében Micikének a bátyja mesél arról, hogy miért nem emlékezhet mindenre egy gyerek: ..., akár nem / Akár hiszed
7. Ez a könyv arról szól, hogy Daninak mennyire tetszik az a hely, amit óvoda után alig várunk. / Már iskolás vagyok
8. Ezt a díjat kapta az íróNő: Mosolyrend ... - díj / lovagja
9. Ennek a könyvnek minden fejezete így kezdődik! /

Megfejtés: **Örülj, hogy FIÚ/LÁNY**

HELYZETKÉP A JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR MOZGÓKÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás 2006-ban felvette feladatai közé a mozgókönyvtári ellátás megszervezését a városkörnyéken, amelynek segítségével jelentősebb állami támogatást kaphatnak kistélepüléseink. Az állami normatíva magában foglalja a dokumentum-beszerzésre, a működési költségekre és az eszközfejlesztésre szánt összeget is.

A zalaegerszegi kistérségben a községek túlnyomó többségében a hálózati módszertani gondozását és új dokumentumokkal történő ellátását a JAVK végezte könyvtári ellátórendszer formájában 1986-2006 között, pontosan 20 évig. Az ellátandó könyvtárak száma 65 volt, amelyből 14 önállóan szerzeményező könyvtárként működött. Elmondható, hogy az önkormányzatok befizetésével, pályázatok segítségével, és egyéb támogatásokkal a községi könyvtárak modernizálódhattak (felújított épületek, új könyvtári bútorzat, informatikai fejlesztés, stb.).

A mozgókönyvtári ellátás bevezetését számos hálózati értekezleten, szakmai napon, konferenciákon, tapasztalatcseréken, bizottsági üléseken, való részvétel, cikkek, tanulmányok megjelentetése előzte meg. A DFMK-val való feladatmegosztás miatt 14 községi könyvtárunk (12 önállóan szerzeményező és 2 ellátórendszerben működő) átkerült a megyei könyvtár gondozása körébe.

Miután elméletben "meggyártódott" a mozgókönyvtári ellátás bevezetésének lehetősége a területünkön, 2006 nyár folyamán az összes hozzánk tartozó önkormányzatot felkerestük a különféle iratmintákkal, és vázoltuk előttük az új könyvtárellátási szolgáltatás bevezetésének előnyeit. A megbeszélések, tájékoztatások alapján megszüntették a könyvtárak önálló jogi státuszát, kérték a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről való törlést, és könyvtárellátási szerződést kötöttek velünk. Mind a törlést, mind az új szerződés megkötését a képviselő testület döntése előzte meg. Látogatásaink eredményeképpen 48 település önkormányzata kötött velünk "Könyvtárellátási szerződést". A Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről folyamatosan iratkoztak le, ennek megfelelően 2007. január elsejétől (visszamenőleg) 33 községre kaptuk a normatív támogatást a Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulástól. (A hiányzó 14 után pedig 2007. július 1-jétől.)

A közbeszerzési eljárás miatt csak ez év áprilisában tudtuk a szerzeményezést elindítani, amelyet végül a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság nyert el, megkönnyítve munkánkat a dokumentumok felszerelésével, könyvtári használatra alkalmassá tételével. A leltározás segítségére megvásároltuk a Textlib letéti programját. A könyvek és egyéb dokumentumok megnövekedett mennyiségéhez és nagyságrendjéhez képest irodánkat, valamint kurrens raktárunkat új könyvtári bútorokkal, főleg polcokkal bővítettük.

A könyveken kívül jóval több DVD-t, CD-ROM-ot tudunk vásárolni a községi könyvtáraknak, mintegy 3 millió Ft értékben. Tapasztalataink alapján nagy sikert arattak az újonnan megjelent kézikönyvek, szótárak, amelyeket eddig nem igen tudunk megvásárolni, főleg a kisebb könyvtáraknak. A napokban már harmadik alkalommal látogatjuk meg a könyvtárainkat új szerzeményekkel, számukra eddig 1600 dokumentumot leltároztunk az új szoftver segítségével.

A korábbi években, főleg a pályázatok és a helyi lehetőségek segítségével a könyvtárak túlnyomó részében új könyvtári bútorok készültek. Az állománykivonások ellenére a polcok megteltek. A mozgókönyvtári ellátásra juttatott eszközbeszerzésre szánt pénzt csak az év második felében használhatják fel a települések, így a "szekér megelőzte a lovat", mert jóval több dokumentum jut a könyvtáraknak, mint eddig, ame-

TUDÓSÍTÁSOK

lyet több helyütt nehéz szakszerűen elhelyezni. A könyvtárosok elmondása szerint megnőtt az olvasói érdeklődés az új kiadványok iránt, így talán az ideiglenes helyszűke is megoldódik.

Nagy sikere volt annak is, hogy a könyvtáraknak folyóiratokat is rendelhettünk, hiszen eddig a települések közkönyvtárainak 98 %-a nem juthatott hozzá az időszaki kiadványokhoz. A községek könyvtáraiba 6-12 folyóiratot rendeltünk az olvasói létszám és az olvasói érdeklődés arányában, a könyvtárosokkal egyetértésben. Lehetőségünk van a rendezvények finanszírozására is a mozgókönyvtári ellátásban részesülő könyvtáraink számára. Méltó bizonyíték erre az idei Ünnepi Könyvhét volt, amikor a normatív támogatás segítségével 3 településen tudtunk irodalmi estet rendezni.

Tapasztalataink alapján úgy érezzük, hogy a mozgókönyvtári ellátás bevezetésével növelhetők a településeken élők esélye a tanulásra, az információszerzésre.

Pál Éva

A Fejér György Városi Könyvtár munkatársai a mozgókönyvtári szolgáltatás keretében több községben is tartottak kézműves foglalkozást az iskolás gyerekeknek

MOZGÓKÖNYVTÁRI FELADATELLÁTÁS A KESZTHELYI FEJÉR GYÖRGY VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Az elmúlt évben a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár feladatai között egy új szolgáltatási forma, a mozgókönyvtári ellátás kialakítását kezdtük el.

Intézményünkben a területi ellátás három évtizedes múltra tekint vissza, így a községi könyvtárak egyre nehezedő helyzete nem volt ismeretlen számunkra. Emiatt talán még nagyobb lelkesedéssel és érdeklődéssel kapcsolódtunk be a Deák Ferenc Megyei Könyvtár kezdeményezésével elindított szervezésbe. Számos szakmai rendezvény, konzultáció, tapasztalatgyűjtés során ismerkedtünk a mozgókönyvtári feladattelátás tartalmával olyan intézményekben, ahol már korábban elkezdték az új, kistérségi alapon szerveződő szolgáltatást.

Munkánkat segítette és motiválta, hogy a könyvtárakat fenntartó önkormányzatok fogadókészek voltak a könyvtári szakma javaslataira, s a kistérségi társulások is egyöntetűen pozitívan nyilatkoztak - az egyébként önként vállalható társulási feladat - elindításáról.

A szervezeti feltételek megteremtését követően, 2007 januárjától kezdtük el a szolgáltatást a Keszthely-Hévízi Kistérség területén 17 településen, a Zalaszentgróti Kistérségben pedig 13 községben. Hosszú évek óta tartó szünetelés után Esztergályhorvátiban, Válluson és Ligetfalván is újra elindult a szolgáltatás.

A társulások által biztosított támogatás révén célunk, hogy a minőségi, korszerű könyvtári szolgáltatásokból – intézményünk közvetítésével - a kistérségek lakossága is minél szélesebb körben részesülhessen. Ezért az állománygyarapítás területén kiemelt figyelmet fordítunk a szakirodalom frissítésére, pótlására. 8-féle népszerű heti- és havilapot rendeltünk meg valamennyi könyvtári szolgáltató hely számára, figyelembe véve korosztályi szempontokat, érdeklődési köröket. Szerződésünk értelmében végzük a dokumentum-beszerzést, -feldolgozást, törzssanyaggal és csereállománnyal is bővítjük a helyben kölcsönözhető állományt. Ezzel párhuzamosan végzük a szolgáltató helyeken levő állomány gondozását.

Együttműködve az érintett kistérségek munkaszervezeteivel, szakmai javaslatainkkal segítjük a könyvtárhelyiségek felújításának, berendezésének, számítástechnikai fejlesztésének előkészítését. Szeretnénk, ha az intézményünkben használt TextLib könyvtári szoftver rövid időn belül a községekben is alkalmazásra kerülne. Az új szervezés mellett terveink szerint az év végére 4 község teljes, meglévő állományának számítógépen történő feldolgozását végzük el, ill. segítünk az ehhez szükséges informatikai környezet kialakításában. A következő időszakban a szolgáltató helyek munkatársait tanfolyamok keretében kívánjuk felkészíteni a számítógépes szolgáltatásra.

Nagy öröm számunkra, hogy ismét szervezhetünk könyvtári rendezvényeket olyan kistérségeken, ahol eddig az anyagi lehetőségek hiányoztak ehhez. A helyi munkatársak közreműködésének köszönhetően számos érdeklődőt vonzott a Zalacsányban, Gétyén, valamint Óhídon tartott húsvétváró kézműves foglalkozásunk, anyák napjára készülődve pedig Várvolgy és Esztergályhorvati könyvtárában készítettünk ajándéktárgyakat. Júniusban Kardos Gy. József tanár, író tartott nagyszerű előadást Sümegsehi és Karmacs könyvtárában.

TUDÓSÍTÁSOK

Az elmúlt néhány hónap tapasztalatai alapján úgy érezzük, hogy a mozgókönyvtári feladat valamennyiünk számára sok izgalmas, új szakmai kihívást, számos lehetőséget jelent. Bízunk benne, hogy munkánk révén a kibővülő könyvtári szolgáltatás a kistelepüléseken élők számára olyan új lehetőséget kínál, amellyel a jövőben egyre többen fognak élni.

Bonnyai Ágnes

OLVASÁSFEJLESZTÉSI TRÉNING BUDAPESTEN

A *British Council* és a *Könyvtári Intézet* 2007. március 1-3. között három napos *Olvasásfejlesztési tréninget* szervezett Budapesten, melyre az ország közkönyvtáraiból 45 könyvtáros jelentkezését várták a szervezők.

A továbbképzés a következő témaköröket ölelte fel:

- Az olvasás jelentősége
- Az olvasásfejlesztés Nagy-Britanniában
- Az olvasásfejlesztéshez szükséges legfontosabb képességek
- Mi kell az olvasó és az olvasás egymásra találásához?
- Hogyan lehet az olvasót becsábítani a könyvtárba?
- Közeledés az olvasóhoz (ha már könyvtári tag)
- A könyvtári szolgáltatások vonzóvá tétele fiatalok számára
- Fiatalos, vonzó és kényelmes környezet kialakítása az olvasók számára
- Civil kezdeményezések és hivatalos szervek összefogása az olvasásfejlesztés érdekében
- Olvasásfejlesztés könyvtáron kívül

Az olvasásfejlesztési tréningen a plenáris előadásokat csoportos foglalkozások és egyéni gyakorlatok követték, azaz az elméleti ismereteket igyekeztek a résztvevők rögtön hasznosítani – legalább a megbeszélés szintjén átültetni a gyakorlatba.

A képzésre olyan jelentkezőket vártak, akik megyei, városi vagy szakkönyvtárakban olvasószolgálati teendőket látnak el, az olvasásfejlesztésben valamilyen szinten érdekeltek, olvasáspedagógiával foglalkoznak, olvasókörök létrehozását tervezik, más civil szervezettel kapcsolatot tartanak fenn a magyar társadalom olvasásfejlesztésének céljából. A Deák Ferenc Megyei Könyvtárból két kolléganővel (*Kovácsné Pacsai Edit* és *Tóth Renáta*) együtt vettem részt a továbbképzésen.

A tréninget *Rachel Van Riel*, az *Opening the Book* Nagy-Britanniában évek óta sikeresen működő, országos olvasásfejlesztési projekt igazgatója irányította. A közreműködő magyar kollégák a következők voltak: *Gulyás Gabriella*, a *British Council* program menedzsere; *Kovácsné Eördögh Rita*, a *British Council* Információs Központjának vezetője; *Dr. Samu Ágnes* angol nyelvtanár.

A tréning első napján *Rachel* előadása arról szólt, hogy szemléletváltásra van szükség az olvasásra ösztönzés terén. Abból kell kiindulni, hogy minden ember – kortól függetlenül – szuverén egyéniség, aki maga szereti megválasztani az olvasmányait is. Az olvasás „láthatatlan” tevékenység, nem tudunk arról, ki mikor mit olvas. Nekünk, könyvtárosoknak tehát „csupán” az a feladatunk, hogy különböző promóciós eszközökkel az olvasó elé tárjuk a kínálatot, és igyekezzünk mindenki számára a neki éppen abban a „pillanatban” a „legérdekesebb” könyvet megmutatni. (Azaz ma is érvényes a régi szlogen: „*Megfelelő könyvet a megfelelő olvasónak!*”)

Minden törekvésünk az legyen tehát az olvasásfejlesztéssel kapcsolatban, hogy kielégítsük a látens olvasói igényeket, és ezt észrevétlenül, ugyanakkor nagyon is tudatosan tegyük!

Tapasztalatból is tudjuk, hogy vannak olyan látogatók, akik számára a legérdekesebb olvasmány az lehet, amit éppen könyvtárosa olvas. De fontos

kiindulópont a választásnál a visszahozott, tehát a más könyvtárlátogatók által olvasott könyvek polca.

Ajánlhatunk olvasnivalót korcsoportonként vagy érdeklődési körönként a könyvtár honlapján – ezt megtehetjük a „kiszavazós televíziós játékok” mintájára is.

A második napon azokat a promóciós technikákat beszéltük meg, amikor *olvasó ajánl olvasónak*. Nagyon sok ötletet kaptunk ezzel kapcsolatban előadónktól, majd a csoportos foglalkozásokon a könyvtáros kollégák napi gyakorlatából. Olyan – rövid távon is megvalósítható – módszereket, amelyek kevés anyagi ráfordítással pozitívan hathatnak az olvasási kedv fokozására.

Néhány hasznosítható elgondolás a sok közül:

- „*Életem legjobb könyve*” – néhány mondatos olvasói ajánlás plakáton. A plakát a könyvespolcok elején elhelyezve az olvasóról készült fotót és az ajánlást tartalmazza.
A plakát szólhat arról is, miért szeret olvasni a képen feltűnő könyvtárlátogató.
- *Visszahozott könyvek polcán* tetszés (☺) vagy nem tetszés (☹) alapján *hangulatjelekkel* elkülönítve helyezzük el a könyveket.
- „*A nap könyve*” (egyetlen könyvtámasszal és felirattal megoldható) - mindig két könyvet tartalmaz (hogya soha ne álljon üresen), és mindig olvasó ajánlja!
- Könyvekben „*Véleményem a könyvről*” – kártya vagy könyvjelző elhelyezése, amelyre az olvasó megjegyzéseit írhatja.

Természetesen nem mondhatunk le arról sem, hogy mi *könyvtárosok hívjuk fel a figyelmet* az olvasmányokra. Ezzel kapcsolatban is sok jó és könnyen megvalósítható tanácsot hallottunk:

- Az üzleti életben használatos „*szlogenek*” hatását mi is kihasználhatjuk az olvasmányok ajánlásában: Akarsz egy barátot? vagy Mindig kell egy barát.../ Az első csók!/ Ügyes kezek, kis mesterek! / Kéred a következőt? (Doktor Bubó alapján) / Elkísérhetlek? (Pom Pom – figurával) / Tök jó könyvek / Lányok kizárva! / Ugorj velem! / A vacsora a nagymamánál / Idegen ízek stb.

Nagyon fontos – a versolvasás visszaszorulása miatt – a költészet népszerűsítése, ezt a következő promóciós technikákkal szolgálhatjuk:

- *Idézetek elhelyezése* a könyvtár legkülönbözőbb részein, helyein (mosdó is lehet, minél meglepőbb, annál jobb, annál inkább elolvassák!)
- Készíthetünk *könyvjelzőt, képeslapot szép idézetekkel* egy-egy ünnepi alkalomra, ezeken a könyvtárat és szolgáltatásainkat is népszerűsíthetjük (pl. nőnap előtt virágüzletekben, forgalmas más helyeken: pályaudvar, orvosi rendelő stb.)
- „*A nap verse*” – „*A nap könyve*” mintájára!
- Tervezhetünk a könyvtár vagy olvasmányok népszerűsítésére *fali naptár*at rendezvényeinkről, könyvekről, olvasókról készült fotók felhasználásával.
- Az *internet, a könyvtári honlapok* is gazdag lehetőséget kínálnak olvasmányajánlásra, példaként előadónk a következő honlapok böngészését ajánlotta:

www.branching-out.net, www.openingthebook.com, www.whichbook.net,
www.reader2reader.net.

Tudjuk, hogy a könyvtár a közösségteremtés és az esélyegyenlőség fontos színtere, ezért fokozottan kell figyelniük a valamilyen szempontból más adottságokkal élőkre. De rendkívül fontos az olvasóvá válás első szakaszának a megalapozása, a gyermekolvasókkal való foglalkozás, mely ugyancsak speciális feladatokat kíván. A fiatalok és a férfiak megnyerésére szintén gondot kell fordítani, hiszen ők azok, akik ma legkevésbé olvasnak.

Mindehhez megfelelő, vonzó – gyerekek számára játékos – belső térre, funkcionális, ugyanakkor barátságos könyvtári környezetre van szükség. Nagyon sok szép brit könyvtári példát láttunk arra, hogyan változik meg egy könyvtár arculata (és népszerűsége!), ha ezeket a szempontokat érvényesíteni tudjuk.

Az olvasásfejlesztés nem maradhat csupán a könyvtár falain belül, ki kell lépniük ahhoz, hogy új olvasóink legyenek, más intézményekben elhelyezett letétekkel is segíthetjük az olvasásra ösztönzést (kórházak, orvosi rendelők, börtön stb.).

Az előadásokon hallott ötletek kiegészültek és tovább gazdagodtak azokkal a szakmai tapasztalatokkal, amelyeket a résztvevő könyvtáros kollégák osztottak meg egymással. A könyvajánlás, a könyvborítók jelentőségének felismertetése és tudatosítása és egy könyvkiállítás szakszerű elkészítése is témája volt a csoportfoglalkozásoknak. Az előadást és a csoportfoglalkozásokat követte a szintézis, amikor a csoportok beszámoltak a közös „munkáról”: így tanultunk új olvasásfejlesztési technikákat Rachel és a csoportvezetők segítségével.

A harmadik nap délelőttjén már kedves ismerősként köszöntöttük egymást. Ekkor gyűjtöttük össze mindazokat az ötleteket, amelyeket hazatérve hasznosítani is szeretnénk (lásd részletesen a cikk végén).

A feszített munkatempó mellett is nagyon jól éreztük magunkat a kellemes panorámás budai környezetben. *Rachel Van Riel* magával ragadó személyisége, határtalan optimizmusa és kiváló szakértelme mindannyiunkat lenyűgözött. Lelkesedése az olvasásfejlesztés ügye mellett fokozatosan átragadt a hallgatóságra, mosolya és biztató tekintete emlékezetes marad minden résztvevő számára. A kényelmes és minden igényt kielégítő vendéglátást és a szakmai feltöltődést ezúton is köszönjük a szervezőknek és a közreműködő magyar szakembereknek.

Oláh Rozália

*Az olvasásfejlesztési tréning utolsó napi felvetései, ötletei Rachel kérdései alapján
(Lejegyezte: Kovácsné Eördögh Rita)*

Mit tanultunk?

- Szemléletváltás könyvtáros szakmai körökben, az olvasók megítélésében és az olvasókkal való kapcsolattartásban
- Sok új ötletet kaptunk, és mellette megerősítve érezzük sajátjainkat is – az eddig ösztönösen alkalmazott marketing ötleteket tudatosan alkalmazzuk ezután
- Tudatosság

- Olvasóközpontúság („...eddig azt hittem a könyv a legfontosabb, de most már látom, hogy az olvasó”)
- Partnerek keresése – együttműködés – kilépés a könyvtárból
- Magyar tradíciók ötvözése az új ötletekkel
- Az internet szélesebb körben való alkalmazása
- Újabb korosztályok becsábítása a könyvtárba (kamasz fiúk, fiatal férfiak)
- Hallottunk jó magyar példákat is
- Csapat munka
- Intézményen belüli kommunikáció
- Szakmán belüli tapasztalatsere
- Utókommunikáció
- Következetes végrehajtás
- Szlogenek a könyvtárban!

Mit fogunk megvalósítani?

Azonnal („hétfőn”):

- Beszámolók
- Mosolygós arc a könyvjelzőn
- „A nap könyve”
- Vélemény – kártya
- Új szemlélet elültetése a könyvtárban – már hétfőn kezdjük el!
- Felmérés az olvasók körében
- Szlogenek
- „Ajánlom” – „Nem ajánlom” a visszahozott könyvek között
- Mi van a bútorraktárban? Alkalmas eszközök a könyvek gyors kiválasztásához és bemutatásához
- Könyvek átrendezése a polcon
- Lelkesítő idézetek (képeslapokra, a könyvtár falára, mosdóajtóra)
- Ismerkedés az új honlapokkal

3 hónapon belül:

- Gyors kölcsönzés elindítása
- Témaajánlás
- Bútorzat átrendezése
- Kapcsolatfelvétel a helyi sajtóval, média képviselőivel
- „Cimbora klub”
- Versidézetek képeslapokon
- Poszterek tervezése – promóció hosszabb távon
- Olvasók véleményének összegyűjtése
- Helyi hírességek számbavétele, kapcsolatfelvétel velük
- Promóciós programok szervezése
- Honlapon korcsoport és téma szerinti (vagy egyéb más ötlet szerinti) ajánlás
- Olvasók egymásnak ajánlanak
- Az iskola beköltözik a könyvtárba
- 24 órán át tartó, folyamatos foglalkozások

1 éven belül megvalósítható ötletek:

- Olvasóbarát berendezés
- Könyvtáron kívüli promóció
- Szemléletváltás
- Műhelybemutatók, kötészeti bemutatók
- Kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás más intézményekkel, civil szervezetekkel
- Poszterek (hosszútávon)
- Könyv promóciós naptár
- Új célcsoportok meghódítása az olvasásnak
- Gyermekújság

Kinek fogjátok elmondani a tanfolyamon hallottakat?

- Főnököknek
- Munkatársaknak
- Fenntartónak
- Olvasóknak
- Sajtó: helyi és szakmai
- Média
- Szakmai fórumok
- Továbbképzések

Miről szeretnénk még hallani az elkövetkezendőkben?

- Olvasókörök, olvasótáborok szervezése
- Könyvtári honlap szerkesztés és könyv promóció kapcsolata
- Könyvtári projekt menedzsment
- Célcsoportok elérése
- Az olvasás pszichológiája
- Tréning a vezetőknek, hogy az itt tanultakat érvényesíteni tudjuk – szemléletváltás vezetői körökben
- Tradíciók és kulturális különbségek megjelenése a könyvtárhasználatban
- Potenciális olvasók tényleges könyvtárhasználóvá nevelése (minél fiatalabb korban)
- Szolgáltatások, események a brit könyvtárakban
- A könyvtárak belső berendezésének átalakítása – az átalakítás módszertana és kisebb-nagyobb ötletek
- Olvasói láncok kialakítása a gyakorlatban
- A könyvtár, mint közösségi tér kisebb településeken és nagyobb városokban
- Kamasz fiúk és fiatal felnőttek becsábítása a könyvtárba a gyakorlatban
- Követésre érdemes magyar könyvtár modernizálási példák a gyakorlatban

„SEMMIBŐL VALAMIT”. KREATÍV PRAKTIKÁK A GYERMEKKÖNYVTÁRBAN

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában 2007. június 6-án megrendezett szakmai konferenciára az ország több pontjáról érkeztek gyermekkönyvtárosok. Mindannyian kíváncsian vártuk az előadókat, akik ötleteket, praktikákat és segítséget próbáltak nekünk nyújtani a kreativitás képességének előhívására, megtartására, fejlesztésére.

Az első meghívott vendég *Ranschburg Jenő* volt, aki szellemesen, konkrét példákkal illusztrálta, mi is a kreativitás lényege. Egy általa idézett találó hasonlat: „A kreativitás olyan a gyermekben, mint egy gepárdban a vadászat ösztöne. Ha csak egy nyúlra kell vadászni, az nem kihívás, de ha egy antilop fut előtte! Kedves kollégák, adjatok egy antilopot a gyerekeknek és meglátjátok, mit hoz ki belőle!”

Ranschburg Jenő rávilágított arra is, hogy a kreativitás jelensége egészen kicsi korban, már az első gyermeksírásnál megmutatkozik. A gyermek már ekkor meg akarja szólítani a világot, és ha a világ egyszer sem válaszol, akkor bizony a gyermek egy idő után nem akar kapcsolatot teremteni vele. Azt is hangsúlyozta, hogy a gyermeket ösztönözni kell, mert a mai világban sajnos a teljesítmény a lényeg, és nem az a folyamat, ami ezzel jár. „Ha a gyermek ki akar tűnni valamiben, ne fogjuk vissza”!-mondta. Hadd éljen benne a kíváncsiság, legyen kreatív a magatartása! Legyen bátorság benne, merjen más lenni! A professzor úr lelkesítő és életszerű példáit hosszú órákon át el tudtam volna hallgatni a többi kollégámmal egyetemben.

Am az idő szűkössége miatt, máris nem egy kevésbé elismert előadó vette át a szót, *Gabnai Katalin*. Ő arról beszélt, miként lehet a drámapedagógiát alkalmazni a kreativitásra való nevelésben. Megfogalmazta, hogy a gyereket igenis „*helyzetbe kell hozni*”, vágyat kell benne kelteni, hogy a „*kreativitás kicsiny manója*” előbújhasson belőle, és „*csendes szöszmötölés*” formájában ki tudjon teljesedni.

A harmadik meghívott vendégelőadó *Kalmár István* képzőművész volt, aki a GYIK- Műhely módszertanával ismertetett meg minket. Előadásában a gyermekben kialakuló belső képről és annak fizikai kivetüléséről, megnyilvánulásáról is beszélt. Véleménye szerint minden gyermeknek lehet adni egy „kaput”, amit ő olyan tartalommal tölt meg, amilyet a kreatív képi világa megenged. Szerinte a gyermek kreativitásának képi határa egyben világa határa is. Minél határtalanabb ez a világ, annál nagyobb a gyermek lelki elevensége. Pont ez az, ami ma kiveszöben van, és minden eszközt meg kell ragadni, hogy ezt az elsivárosodást, lelki kiüresedést megállítsuk.

Az elméleti előadásokat a gyakorlati példák, az „Én így csinálom...”- foglalkozások színes bemutatója követte.

Hódos Róbert a társasjátékok világában rejlő kreativitást mutatta be. A csoportban játszás szelleme, a nyereség izgalma minden gyermekből előhozza a kreatív gondolatokat. A Haba cég társasjátékairól mesélt, és utána nézve a cég honlapján, ezek a játékok valóban zseniálisak, színesek, vidámak. A játszóház társasjátékai minden korosztálynak izgalmas játéklehetőséget kínálnak.

Balázs Ágnes kollégánő a pécsi városi könyvtárból érkezett, és ő is azon a véleményen volt, hogy fenn kell tartani a gyermekben az érdeklődést a világ iránt, hogy érdemes kíváncsinak lenni. A foglalkozásokon hangsúlyt fektetnek a kézműves tevékenységekre, és arra is, hogy „álcazottan” irodalom, költészet is kerüljön bele. Játszva tanuljanak a gyerekek, ismerkedjenek költőkkel, szépirodalmi művekkel!

TUDÓSÍTÁSOK

Karakasné Kőszegi Katalin fényképekkel is illusztrálta, hogy egy jól megválasztott mese bábelőadásban és illusztrálva - mesepályázat keretében - mennyi kreativitást hordozhat magában. Foglalkozásaik körében az évszakokhoz kötődő játékoktól kezdve a farsangi állatalakoskodáson át a meseköltésig minden megtalálható. Az előadásokból változatos játékötleket, foglalkozástippeket kaptunk.

Kolléganőmmel, *Oláh Rozáliával* egy integrációs művészeti programot mutattunk be, melyben a tanulásban akadályoztatott és ép gyermekek együtt vehettek részt. Foglalkozásainkban ötvöződött a játék, a szórakozás a zene. A gyermekek széles körét vontuk be az integrációs programba, és örömmel értesültünk róla, hogy ez év októberétől folytathatjuk ezt a sikeres közösségépítő foglalkozássorozatot. Ezáltal az esélyegyenlőség szellemében még több gyermek kerülhet kapcsolatba a gyermekkönyvtárunkkal.

A kreatív foglalkozások széles palettáját tovább gyarapították *Koleszár Márta*, *Repaczkó Józsefné* és *Szabóné Csehey Edit* foglalkozásötletei is.

Nagyon hasznosnak és szakmailag építő jellegűnek tartottuk a konferenciát. Sok hasznos és megvalósítható ötlettel tértünk haza, emlékezve Ranschburg Jenő szavaira:

„A kreativitáshoz bátorság kell”!

Tóth Renáta

Kreatív foglalkozások a megyei könyvtárban

A JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR GYERMEKRENDEZVÉNYEI

„Olvasó manó” könyvolvasó verseny

A versenyt 8-14 éves gyerekeknek hirdettük meg. A felajánlott korosztályonkénti tízes listából minél több könyv elolvasásával lehetett bekapcsolódni az olvasó manók versengésébe. Kezdeként 34 olvasója lett a versenyünknek; reméljük a következő tanévben újabb olvasó és újabb, még több könyvet elolvasó gyerekek csatlakoznak az „olvasó manók” táborába.

A versenyző 34 kisgyerek közül heten voltak, akik legalább 5-10 könyvet elolvastak és a feladatlapot is kitöltötték. Többen (9 fő) két-három könyvet is elolvastak, de a legtöbb kisgyerek (18 fő) csak egy-egy könyv elolvasásáig, ill. a feladatlapja kitöltéséig jutott el.

Örültünk annak, hogy távolabbi iskolák (Sárhida ill. az Eötvös József Székhelyiskola, Öveges József és Izsák Imre ÁMK, Ady Endre Ált. Iskola) diákjai is részt vettek a versenyben. Külön dicséret illeti a Landorhegyi Székhelyiskola 2. a osztályát, ahonnan 7 olvasó gyerek is kikerült, annak ellenére, hogy a versenyt 3. osztálytól hirdettük meg.

A verseny feltétele volt, hogy az adott 10 kötetes listából minél többet olvasson el egy-egy kisgyerek, ezért azokat jutalmazzuk, akik legalább 5 könyv elolvasásáig és a feladatlap kitöltéséig is eljutottak.

A díjkiosztásra minden olvasó gyereket elvártunk, ahol Scheer Katalinnal, a Nefelé c. könyv írójával találkozhattak a gyerekek. Az írónőt és a közönséget a Landorhegyi Székhelyiskola 4. c osztályosai a könyv egy részletének hangulatos bemutatásával köszöntötték. Ezután került sor a kérdésre, amelybe a jelenlévők nagyon aktívan kapcsolódtak be.

Scheer Katalinnal, a Nefelé c. könyv írójával találkozhattak a gyerekek

TUDÓSÍTÁSOK

A találkozót az eredményhirdetéssel zártuk. Az egyéni emléklapok mellett a helyezettek oklevelet és könyvjutalmat is kaptak.

Az olvasó manósaág elismeréseit a következő gyerekek kapták meg:

I. Bánhidi Patrik	Landorhegyi Székhelyiskola 2. a	10 könyv
II. Horváth Tamara	Landorhegyi Székhelyiskola 2. a	8 könyv
Balogh Petra	Landorhegyi Székhelyiskola 2. a	8 könyv
Gyulai Zsóka	Landorhegyi Székhelyiskola 3. b	8 könyv
III. Tóth Adrienn	Izsák Imre ÁMK 3. osztály	7 könyv
Kozma Alexandra	Izsák Imre ÁMK 3. osztály	6 könyv

„Bölcs szív, véres kard” az Árpádok nyomában Magyarországon és Zalában címmel történelmi játéksorozatra vártuk a 2006/2007-es tanévben a vállalkozó kedvű 6. osztályos csapatokat. A játékra 20 csapat jelentkezett, s oldotta meg a feladatlapokat. Hidán Csaba nagy sikerű öltözék- és fegyverbemutatóval egybekötött előadást tartott az Árpád-kor hadviseléséről.

Zalavár és Túrje középkori emlékeinek megtekintésére, a program részeként kirándulást szerveztünk márciusban Kőfalvi Csilla vezetésével. Az eredményhirdetést múzeum látogatással, azaz a Göcseji Múzeum középkori tárlatának megtekintésével egészítettük ki ugyancsak Kőfalvi Csilla tárlatvezetésével.

**Kirándulás Zalavár középkori emlékeinél
Kőfalvi Csilla vezetésével**

TUDÓSÍTÁSOK

A verseny során a gyerekek nem csak feladatlapokat töltöttek ki, hanem készültek középkori várakból, s a kirándulásról, a zalai emlékekről egy újság összeállításával bizonyították ismereteiket.

A játék során a következő eredmények születtek:

Szent Erzsébet rózsái	Liszt Ferenc Tagiskola 6.a	410 pont
Boszorkányok pedig nincsenek	Salomvár	402 pont
Árpád utódai	Salomvár	389 pont

A FARSANGOLÓK NAPJA rendezvényeit versmondó versennyel kezdtük „Fordított világ” címmel. Adott lista alapján választott bolondos, furcsa versek elmondásával versenyeztek a gyerekek. Továbbra is fogadtunk minden jelentkező versmondó gyereket, akik közel százhuszan vettek részt a megmérettetésen. A korosztályonkénti (1-4. osztály) versengésen minden gyerek jutalmat és oklevelet kapott a szokásos játékos szöveggel. Hiszen ennek a versmondó versenynek az adja a népszerűségét, hogy a kevésbé tehetséges, netán beszédhibás gyerekek is megmutathatják versmondásukat; az összes gyerek értékelésével, jutalmazásával mindenkinek sikerélménye van.

Álarckészítő versenyre vártunk minden 6-14 éves gyereket: papírtányérból, kúpból, kerek dobozból, s mindenből, amit a gyerekek fantáziája enged –szólt a felhívásunk. Szerettük volna, ha minél ötletesebb, mókásabb álarcok készülnek, olyanok, amelyekhez otthon fellelhetők a kellékek.

51 gyerektől kaptunk álarcot, voltak olyanok is, akik több álarcot is készítettek (összesen 57 darab álarcot kaptunk). Örültünk, hogy a városi iskolák mellett a megye több településének(Bak, Gellénháza, Zalaapáti) tanulói is képviselték iskolájukat, sőt még egy nagykanizsai gyerek is küldött be álarcot felhívásunkra. A nap következő rendezvényeként osztottuk ki a díjakat és nyitottuk meg a kiállítást a beküldött álarcokból.

A programot természetesen játszóházzal zártuk, ahol hűtőmágnest, álarcokat, gyöngykosarat készíthettek nemcsak a gyerekek, de az őket kísérő szülők, nagyszülők is.

Horváth Anikó

**A Kisfaludi gyűjtemény megtekintése a Göcseji Múzeumban
Kőfalvi Csilla tárlatvezetésével**

FELEJTHETETLEN NYÁRI KALANDOZÁS TÉRBEN ÉS IDŐBEN

Nyári tábor a lenti városi könyvtárban

Jártál már messzi tájakon?

Ha igen, épp itt az ideje, hogy itthon is otthon légy!
Fedezzük fel együtt a csodákat, a rejtett kincseket, nevezetességeket,
barangoljunk együtt a környéken!

Érdekel a történelem és a hagyomány?

Legyél te is időutazó, a helyi legendák, mondák, történetek segítségével elevenítsük
meg a régmúltat, a hősiestetteket és a hétköznapi életet!

Szeretsz játszani, vetélkedni és kirándulni, kerékpártúrán részt venni, gyékényt fonni,
békaszéket kötni, egyszerűen jól érezni magad?

Akkor jelentkezz Te is!

Intézményünk idén is megrendezte nyári táborát, ám amint az a fenti felhívásból is kitűnik, kicsit rendhagyó módon, nem hagyományos olvasótáborba vártuk a résztvevőket. Az idei programok nem titkolt célja, s mozgatórugója volt, hogy a táborozók megismerjék „szűkebb pátriájukat” – lakóhelyüket, és annak környezetét. Ebben nemcsak a helyi mondavilág áttekintése nyújtott segítséget, hanem a környéken tett kirándulások is.

Szentgyörgyvölgyön meglátogattuk Csótár Rezső gerencsért, akinél a népi fazekasság csínját-bínját megismerhettük. A mester segítségével a gyerekek is kipróbálhatták magukat a fazekaskorong mellett, s munkáikat az égetés után majd haza is vihetik. A délutánt a GÓ-NA Őrségi Szabadidőközpontban töltöttük, ahol a rekkenő hőségben enyhülésre leltünk a medence vizében.

Csótár Rezső népi iparművész fazekasműhelyében

Szécsiszigeti kirándulásunkon Wágnerné, Kati néni kalauzolt bennünket. A templomban és a vízimalomban érdekes anekdotákkal színesítette mondandóját, így szerevezve vidám perceket mindannyiunknak. A Szapáry kastélyban a polgármester úr, Dávid István vezetett körbe bennünket.

TUDÓSÍTÁSOK

Szécsiszigeti pillanatkép Kati nénivel

A lenti várhoz is ellátogatott a kis csapat. A város és a vár történetével Kaszásné Simon Márta tanárnő, a Lenti Honismereti Egyesület képviselője ismertetett meg bennünket. Lentiben nem maradhatott ki a Hagyományok Háza sem, ahol a hét eseményeinek összegzésére is sor került a látottak, a kiállítási tárgyak alapján.

A lenti várnál Kaszásné Simon Márta tanárnővel

A tábor zárásaként, Zsirainé Kulcsár Mária segítségével, bőrből készíthettek maguknak különböző használati tárgyakat a kis táborozók.

Vajon melyik a jó megoldás?

Természetesen mindezek mellett nem feledkeztünk meg az olvasás, a betűk világáról, szerepéről sem, érdekes feladatok, fejtörők segítségével ismerkedhettek a gyermekek a könyvtár világával, a könyvtárhasználattal.

Befejezőképpen az egyik táborozó szavait szeretnénk idézni: „Ez egy fiatalos tábor volt, s jövőre is jönni szeretnénk!”

Bagladi Mónika, Horváth Gabriella

MESEFOTEL

2007. május 10-én izgalmas, érdekes programon vehettünk részt az Apáczai Csere János Művelődési Központban. *Emőd Teréz*, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa „hívta” meg az érdeklődő szakembereket: tanárokat, gyermekkönyvtárosokat előadására, melyet a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szervezett.

Mesefotel címmel gyerekverseket, meséket tartalmazó multimédiás kiadványt szerkesztett a *Petőfi Irodalmi Múzeum*. A CD-ROM borítóján egy zöld fotel mosolyog. A hívogató ülőalkalmasságot sokan nézik mackónak. Az adathordozó a művek interpretálásánál jóval többet kínál. A 22 magyar költő és író alkotásai négy nyelven (magyar, német, angol, francia) jelennek meg, mégpedig a szerzők előadásában.

A Petőfi Irodalmi Múzeum fontos feladatának tekinti a magyar irodalom dokumentálását, ezért kezdtek bele a kortárs szerzők audiovizuális portréinak megrajzolásába. Nagyon fontosnak tartják, hogy az alkotóknak ne csak a műveik maradjanak fenn az utókornak, hanem az arcuk, a hangjuk is megőrződjön a folyamatosan gazdagodó adatbázisban.

E munka keretében esett a választás a gyermekirodalom gyöngyszemeire, s így született meg a *Mesefotel* című CD-ROM. A válogatás nem tematikus, hanem a szerzőkből indultak ki. Azokat próbálták csokorba gyűjteni, akik a legtöbbet tették hozzá a kortárs magyar gyermekirodalom kincses tárához.

A műveket természetesen magyarul szövegezik meg a szerzők, de több nyelven is olvashatók. Ez a kiadvány ösztönzőleg szolgálhat irodalmi játékokhoz is. Úgy építi bele a gyerekek életébe az írott értékeket, hogy az természetes legyen számukra, szinte észre se vegyék.

A CD-ROM kezdő lapjára klikkelve egy szobában találjuk magunkat. A falon íróportrék, képek. A szobában két fotel található. A képekről, ha akarjuk, beleültethetjük a számunkra érdekes író, költőt a fotelba. Az író képe alatt találunk egy *rádiót*, illetve egy csukott *könyvet*. Ha „bekapcsoljuk” a rádiót, az író megszólal; műveiből ad elő (nyilván az órá jellemző írói világba kapunk bepillantást). A „könyv” szimbólumra kattintva elénk tárul egy rövid életrajz. Emellett olvashatjuk is a képernyőn az adott versét, idézetét. Megtudhatjuk, hogy milyen alkotásai jelentek meg a gyermekirodalom területén. Milyen díjakat ítéltek oda neki eddigi munkásságáért?

Mindegyik alkotótól olvashatunk egy mottót, egy idézetet. Nyilván olyat választottak ki, ami jól tükrözi „írói lelkületüket”. Engem személy szerint *Beney Zsuzsa* rövid, frappáns mottója fogott meg: „Minél többet tudunk a világról, annál titokzatosabb”. Hát igen, ilyet is „csak egy költő” mondhat; egy tudós szájából furcsa lenne ezt a mondatot hallani...

Soroljuk fel a teljesség igényével, hogy kik ülnek bele ebbe a „varázsfotelbe”! Aki mesél nekünk: *Békés Pál, Boldizsár Ildikó, Csukás István, Darvasi László, Háy János, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Mosonyi Alíz, Péterfy Gergely, Szunyogh Szabolcs*.

Aki verset mond: *Ágh István, Beney Zsuzsa, Bertók László, Kiss Benedek, Kiss Ottó, Kukorelly Endre, Szilágyi Ákos, Takács Zsuzsa, Tóth Krisztina, Varró Dániel, Zalán Tibor*.

A Tartalom címszónál külön találjuk a verseket, s külön a meséket. Ebből csak ízelítőt adunk. A versek között említhetjük: *Kiss Ottó: Csillagszedő Máriaó; Ágh István: Struga manó; Beney Zsuzsa: Álom, Hogyan vártalak; Kiss Benedek: Színek vándorlása*.

TUDÓSÍTÁSOK

A mesék között barangolva rábukkanhatunk többek között: *Békés Pál: A hókirálynő bálja*; *Csukás István: Pom Pom meséi*; *Kányádi Sándor: A világlátott egérke*; *Mosonyi Alíz: Boltosmesék* című alkotására.

A költők sorából emeljük ki *Beney Zsuzsát*! Érdekesnek tűnhet, hogy ő orvosként, tudógyógyászként dolgozott, s csak „mellékesen” foglalkozott a versírással. Milyen jó lenne, ha mindenki csak úgy „mellékesen” ilyen csodás költeményeket tudna írni! Gyermekirodalmi munkásságát a „*Cérnahangra*” című kötet őrzi, mely 1972-ben jelent meg. Egyik csodálatos versét ő maga mondja el ezen a CD-ROM-on. A vers címe: „Hogyan vártalak?”. Engedtessek meg, hogy a teljes terjedelmében idézzük ezt a költeményt!

Hogyan vártalak?

*Azt kérdezed tőlem,
hogyan vártalak?*

*Mint az éjszakára
fölvirrad a nap,
mint a délutánra
jő az alkonyat,
mint ha szellő jelzi
a fürgeteget-
ezer pici jelből
tudtam jöttödet.*

*Mint tavaszi reggel
a nap sugarát,
fagyos téli este
jégcsap csillagát,
mint az alma ízét,
tejet, kenyeret-
pedig nem is láttalak még,
úgy ismertelek.*

*Mint fény az árnyat,
záport a virág,
mint patak a medrét,
madarat az ág,
mint sóhajos nyári éjjel
a fák az eget-
mindenkinél jobban téged
így szerettelek.*

A fiatalok közül *Tóth Krisztina* vidám-humoros verseit hallgathatjuk meg, amelyek a „Friss tinta” című antológiában olvashatók. Szintén a fiatal alkotók között említhetjük *Varró Dániel* irónkat. Gyermekversei a „Bögre azúr” című kötetben láttak napvilágot. Nagy sikert aratott „Túl a Maszat-hegyen” című verses meseregényével.

A mesefotel „varázsa” a szerzőket is megérintette, miközben a múzeum stúdiójában felolvasták műveiket, egészen belelkesedtek. Nem véletlen, hogy éppen ők

írtak meséket és verseket, könnyen előbújt belőlük a gyerek. Színészi végzettsége egyedül Kányádi Sándornak van, de mindenki rákapott a felolvasás ízére.

Nekünk is különleges élmény volt végignézni a felvételeket. Lázár Ervin például nagyon „dömdömösen” érkezett, aztán úgy ment el, mint egy napsugár... Időközben sajnos már két különleges személyiség is távozott az élők sorából; Beney Zsuzsa és Lázár Ervin is meghalt. Szívmelengető érzés őket így utólag „látva hallani”.

A CD-ROM érdekessége, hogy különböző képeket, illusztrációkat is találunk a versekhez, mesékhez. Például a katicáról, farkasról, tigrisről, tükörről, óráról, amelyek főszerepet játszanak az adott irodalmi műben. Ezeket a képeket az „Anim” címszóra klikkelve érjük el.

Az „Images” menüpont alatt képeket, fotókat láthatunk az egyes írókról, költőkről.

Össességében elmondhatjuk, hogy értékes, maradandó élményt nyújtó CD-ROM-ot szerkesztettek a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársai. Ajánljuk mindenkinek, aki jobban bele szeretne merülni a mai magyar irodalom „kincsesházába”!

Fejesné Szabó Piroska

A Mesefotel című CD-ROM bemutatója

Előadó: Emőd Teréz a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa

45 ÉVES A ZALA MEGYEI KÓRHÁZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKKÖNYVTÁRA

A Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtára 1962 decemberétől működik. 2002 novemberétől nyilvános könyvtárként fogadja olvasóit.

Elsődleges célja a kórházban folyó gyógyító, oktató és kutatómunka szakirodalommal/szakinformációval való segítése. Fő törekvésünk mellett, hogy – idő-és földrajzi korlátok nélkül – folyamatosan hozzájuttassuk olvasóinkat/felhasználóinkat az orvostudomány/ápolás legfrissebb ismereteihez, szándékaink szerint igyekszünk a kórház munkatársainak tudományos tapasztalatait, megfigyeléseit is összegyűjteni, rendszerezni, közzétenni.

Könyvtárunk szakmai kapcsolatrendszerére jellemző, hogy tagjai vagyunk a HUNGARNET Egyesületnek (1995-), A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének (1996-), az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek (1998-) valamint a TextLib Egyesületnek (1999-).

Jelenleg három munkatárs (könyvtárvezető, könyvtáros, könyvtáros asszisztens) áll az évi 800-900 olvasó rendelkezésére. Könyvállományunk közel 11 ezer kötet, míg bekötött folyóirataink száma meghaladja a 4100-at. Évente több mint 200 folyóiratra fizetünk elő, aminek megközelítően a fele magyar, fele idegen nyelvű. Az állományunkban lévő elektronikus, audiovizuális információhordozók száma 60. A legfontosabb egészségügyi, orvos-szakmai adatbázisokhoz hozzáféréssel rendelkezünk.

Szakkönyvtárunk – a kórháztól független – önálló számítástechnikai hálózaton működik. A három olvasói, négy dolgozói munkaállomást egy Novell, egy TextLib szerver és egy Internet Linux szerver szervezi hálózattá. Önálló helyi hálózatunk 1999-től, TextLib integrált könyvtári rendszerünk 1996-tól, internet kapcsolatunk pedig 1998-tól él, működik.

Szolgáltatásaink számokban: évente átlag 3500 dokumentumot kölcsönöznek tőlünk. Az általunk megkért könyvtárközi kölcsönzések száma 1500-2000, a más könyvtártól hozzánk érkező dokumentumkérések ritkán haladják meg az 500-at. Tájékoztató szolgálatunk keretében évente hozzávetőleg 150 kérdést válaszolunk meg. Olvasóink kérése alapján évi 12-13 ezer oldalt fénymásolunk. Évente közel 100 témában végzünk irodalomkutatást, 250-260 tárgykörrel – heti rendszerességgel – témafigyelést.

Honlapunk 1998-tól látogatható. 2005-ben 2756-an, 2006-ban már 4222-en éltek ezzel a lehetőséggel. Online katalógusunk 2000-től a teljes könyvállományt illetően tájékoztat a könyvtárunkban elérhető dokumentumokról. Internet-használat céljából évente közel 1000 alkalommal fordulnak hozzánk.

Könyvtárunk – most már szinte hagyományoszerűen – a nevesebb egészségügyi évfordulókhoz kapcsolódóan könyv-és dokumentumkiállításokat rendez a kórház előcsarnokában, esetenként egyes betegosztályokon.

Az Ispita Alapítvány támogatásával három kiadványsorozatot indítottunk el eddig. Így a kórház orvosainak, nővéreinek előadásait, közleményeit feldolgozó bibliográfiákat, valamint a tudományos közlemények jegyzékét.

Eddig három alkalommal adtunk helyet orvosi könyvtárosok konferenciáinak, ami nagy megtiszteltetés volt számunkra.

A kórházunkat is előnytelenül érintő finanszírozás a tavalyi év második felében a mi munkánkban is éreztette hatását. Azzal, hogy a Zala Megyei Kórház bekerült a súlyponti kórházak körébe, reménykedünk, hogy az utóbbi időszak visszaesése átmenti jellegű, amit egy kiegyensúlyozottabb, némi további fejlődésre is lehetőséget nyújtó időszak követ.

Beke Gabriella

A MURA-MENTE TERMÉSZETI ÉRTÉKEI¹

Április 17-én a letenyei Városi Könyvtárban *Kovács Kálmán*, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium államtitkára avatta fel hazánk 201. tájvédelmi körzetét.

A tájvédelmi körzet gyakorlatilag a Mura folyó nyomvonalát követi végig 48 km hosszan, 1904 hektáros körzeten belül.

A Zala megye délnyugati szegélyén kanyargó Mura folyó a Kerka torkolattól a Drávába ömlésig alkot határzónát Magyarország és Horvátország között. A tájképet a gyors sodrású és szeszélyes Mura folyó időszakos árvizei, zátonyokat, új partszakaszokat, szigeteket, holtágakat építő és romboló tevékenysége határozza meg. A folyó kis vízjátéka és medrének folyamatos vándorlása miatt a folyó menti ártéri növényzet klasszikus elrendeződése kevésbé markáns, mint nagyobb folyóinknál. Az állatvilág jellegzetes képviselői a szitakötők, valamint a ritkább lepkefajok közül a magyar színjátszólepke is.

A Murában és vízrendszerében több mint 50 halfajt mutattak ki, ebből 13 védett. A legritkábbak közé tartozik a felpillantó küllő és a magyar bucó. A lápi póc a kárásszal, a compóval és a réti csíkkal egy élőhelyen, a feltöltődő holtágakban, mocsarakban él. A folyó környéke jelentős szerepet tölt be ősszel és tavasszal a költöző madarak életében. Mielőtt elvonulnának, a szürke gém és a nagykócsagok csapatokban gyülekeznek a bányatavaknál és holtágaknál. A fekete gólya az ártéri erdők legháborítatlanabb részein fészkel. A réti sas szintén megtelepedett már a Mura mentén is, a holtágaknál a kis vöcskök, vízityúkok költenek. A növénymentes zátonyokon látni kis lilét is.

Valamennyi vízfelületnél megfigyelhetők a vidra nyomai. A hód az elmúlt évtizedben jelent meg a területen, a kedvező életfeltételek következtében már a Murán is él néhány család.

Lelkes András

A tájvédelmi körzet logóján a térségben élő erdei szitakötő és a magyar bucó látható.

¹ A letenyei városi könyvtárban megnyílt fotókiállítást kísérő május 18-i előadás összefoglalója (szerk.)

„BÉRC APA IS ILLEG” Pécsi Gabriella posztumusz verseskötetei

Nem mindennapi találkozóra került sor 2007. március 23-án a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban. A Szerencsejáték Zrt. képviselője pénzadományt nyújtott át a Zalaegerszegi Könyvtárpártoló Alapítványnak, s az adomány többek között Pécsi Gabriella válogatott költeményeinek és anagramma verseinek kiadását volt hivatva elősegíteni. Nomen est omen – a Szerencsejáték Zrt. (ha csak halála után is), de szerencsét hozott a sokat szenvedett költőnek, egykori könyvtáros kollégánknak, s így annyi évi hallgatás után méltó módon jelenhetett meg az olvasóközönség előtt. A versesköteteket, melyeknek címe: *Tolláskodom fellegen / Válogatott versek*, illetve *Kvantumos nyelvtörténetek / Anagramma versek a kilencvenes évek közepéről*, a Pannon Tükör Kiadó jelentette meg. A két, lehető legavatottabb szerkesztő és válogató Baranyai György és Péntek Imre voltak.

Pécsi Gabriella az 1960-as évek fiatal költőnemzedékének egyik jellegzetes, tehetséges alakjaként vált ismertté. Édesapja is elismert költő volt – Pákolitz István – így családnevének megváltoztatása az önálló művészegyéniség identitáskeresésének kifejezése is volt. Pécsi és szegedi tanulóévei után, egy viharos szerelem következtében került Zalaegerszegre, ahol 1964-től 2001-ig könyvtárosként dolgozott; a Zala Megyei Levéltárból ment nyugdíjba 2001-ben. 2006-ban hunyt el. Verseit a Tiszatáj című szegedi székhelyű folyóirat közölte először, ahol Ilia Mihály vette szárnyai alá. 1973-ban a Móra Kiadónál Kormos István szerkesztésében jelent meg első verseskötete, a *Ki népei vagytok? Tíz év múlva a zalaegerszegi városi tanács támogatásával* adták ki *Vadalmasortűz* című verseskötetét, majd újabb kilenc év múltán, 1992-ben a Szépirodalmi Kiadó vállalkozott egy kötet kiadására, *Fogadjatok örökbe* címmel. Ezután még két, gyermekeknek szóló könyvet készített, a *Göcseji Legendát* és a *Madaras mesét*. Nagy munkája volt – férjével, Baranyai Györggyel közösen – a *Nádas Péter bibliográfia*, mely 1994-ben jelent meg, és ma is használható adatbázis a megyei könyvtár honlapján.

Válogatott versei felölelik életművét – ma is elevenen szólnak, azzal a rendkívüli érzékenységgel és felkészültséggel, amellyel annak idején megjelent a szépirodalom színpadán. Kinyitotta élete könyvét – írt a szerelméről ugyanúgy, mint magányáról, meg nem született gyerekeiről. Eltársalgott Virginia Wolffal, belebújt Sylvia Plath vagy Szergej Jeszenyin világába, levelet írt Francis Jammes-nek. Ahogy Péntek Imre írja „hitt abban, hogy a dolgok milyenségét csak az érdekes, agresszív gyönyörűség tudja pontosan kifejezni: a szó.”

A „közönséges” költészet mellett már régóta izgatták a szó felbontásával és újraértelmezésével végzett nyelvi kísérletek – így fordult az anagramma versek* világához. Ennek a kötetnek a megjelenése valódi nyereség, hiszen nemcsak egy, a versírás közben melléktermékként képződő játékról van szó, hanem tudatosan építgetett költői világról, „poétikai többletről”. 357 költő, író, kritikus nevét használta fel, köztük a sajátját is – ld. e recenzió címét. Az anagramma vers nem adja meg olyan könnyen magát – egyszerre fontos a tartalma, a ritmusa, a hangulata. Van, amelyik vizuálisan, van, amelyik leginkább csak hangosan élvezhető (pl. az Arany János nevére írt Gomoly

* Az anagramma régóta ismert műfaj: egy név, egy szó betűinek átrendezése, melynek új értelme, új hangulata keletkezik, de utal az eredetire.

a pusztán című vers.) Döbbenetes erejű a József Attila emlékét idéző Sermo a síneken; s talán a legszebb mind közül a Keresztury Dezső nevére írt rövid anagramma vers. Ezt idézve kívánunk tartalmas és kellemes olvasást Pécsi Gabi verseihez:

*Órizd szekeres út
Zeuszi kert s erdő.*

Kiss Gábor

MEGMARADÁS ÉS MŰVELŐDÉS PEREMHELYZETBEN

Zágorec-Csuka Judit:
**A SZLOVÉNIAI MAGYAR KÖNYVKIADÁS-,
SAJTÓ- ÉS KÖNYVTÁRTÖRTÉNET 1945-TŐL 2004-IG**
(Lendva, 2007. 478 + 2 p.)

Különleges könyvet vehet a kezébe a Muravidék története iránt érdeklődő olvasó, ha Zágorec-Csuka Judit most megjelent kézikönyve után nyúl.

Különleges a szerző, és különleges a vidék is, melynek művelődéstörténetéről összegzést elkészítette. Zágorec-Csuka Judit a Muravidék értelmiségének egyik legszínesebb képviselője: egyszerre könyvtáros, költő, műfordító, irodalom- és művészettörténész – munkásságát épp az általa most készített kötet mutatja be a legteljesebben. (A kézikönyv alapja a szerző PhD dolgozata volt, melyet 2006-ban védett meg az ELTE Könyvtártudományi és Informatikai Tanszékén tett doktori vizsgáján.) Szűkebb hazája, a Muravidék maga is egy különlegesség a magyar „glóbuszon”: a jelenlegi országhatártól nyugatra, a Mura folyótól északi irányban az osztrák határig nyúló terület ebben az elnevezésében korábban nem létezett – az első világháborút követő szerb megszállás, a trianoni békeszerződés és azt követő történelmi viharok (1941-es magyar visszacsatolás, 1945-től újabb jugoszláv uralom, az önálló Szlovénia megalakulása) alakították, gyúrták mai formájára. Eredetileg két magyar vármegye, Vas és Zala legnyugatibb területét foglalta magába, őshonos szlovén (vend) magyar és német lakossággal. A magyar nyelvű népesség Alsólendván és környékén, ettől északra a Hetés és az Őrség falvaiban élt, azonosságtudata is ezt képezte le. Bár az első világháború végéig is peremhelyzetben voltak, Magyarország szerves részeként ezt még nem érezték, hiszen úttal–vasúttal, közigazgatással, iskolákkal, művelődéssel együtt az országhoz tartoztak. Mindezt drámai módon változtatta meg a berendezkedő jugoszláv hatalom: a határ elzárása, a vasúti kapcsolatok tönkretétele, a magyar identitás elleni tudatos hadviselés iszonyú próbatétel elé állította az itt maradt magyarságot. Elvágva Magyarországtól, messze kerülve az egyébként felélénkítő jugoszláviai (bácskai, bánáti) magyar kulturális központoktól, kitéve a hatóságok betelepítésekkel kísért elszlávosító törekvéseinek – nem csoda, hogy a trianoni döntés idején még legalább 25 ezres lélekszámú szlovéniai magyarság erős fogyásnak indult. A második világháború idején történt visszacsatolás csak részben hozott enyhületet, de újabb konfliktusokat és tragédiákat is okozott: a „vend-kérdés” kiélezése újabb feszültségeket

keltett az évszázadok óta együtt élő nemzetiségek között, a zsidók elhurcolása pedig a döntően magyar érzelmű polgári réteg további gyengülését is okozta. Megsínylette a vidék a sztálini–titói szembenállást is, hiszen a magyar oldalon az ötvenes évek elején egy elképesztő méretű erődrendszert építettek ki, amelyhez a másik oldalon is fokozott határőrizet, kitelepítés társult – a peremvidéki lét ennél borzasztóbb már nem is lehetett volna.

Az itteni magyarok mégsem hagyták el magukat – a titói Jugoszlávia egyik sajátos alap gondolatára, az öngazgatásra támaszkodva, 1954-ben az immár Muravidéknek nevezett országrészben megalakult a Magyar Közművelődési Bizottság, melynek elnöke Vljaj Lajos költő lett; innen számíthatjuk talán az önálló, most már muravidéki identitású magyar kultúra talpra állását, melyet ez a kézikönyv oly bőséggel, művekre–alkotókra–körülményekre részleteiben is kitérve, elének tár. Láthatjuk az anyanyelvű *szépirodalom* megszületését, az eredetileg cipésmester, majd baloldali politikus Vljaj Lajos 1961-ben megjelent *Versek* című kötetétől napjainkig, olyan karizmatikus egyéniségek, mint Szúnyogh Sándor, Varga József, vagy az újabb nemzedékek képviselői, Bence Lajos, Göncz László, Halász Albert és maga a szerző, Zágorec-Csuka Judit bemutatásával. Az említett költők, írók azután feltűnnek a különböző *tudományok* (néprajz, nyelvészet, történettudomány), a *folyóirat-kiadás*, a *könyvkiadás* területén is, majd a *rádióknál*, *televízióknál*, az *iskolák* és *könyvtárak* tevékenységének számbavételénél is – jelezve, hogy a művelődés évtizedeinek krónikája egyúttal e maroknyi magyar népcsoport magára találásának, szinte teljes értékű társadalmi csoporttá válásának története is. Az egykor döntően paraszti–kispolgári, izoláltan élő népességnek ma már saját politikai vezető rétege, saját identitású értelmisége, tudósai, művészei, vállalkozói vannak. Iskolarendszere anyanyelvű alap-, közép- és felsőfokú tanulmányokra is lehetőséget ad.

A kézikönyvet forgatva, sok érdekes, tanulságokkal bíró megállapítást tehetünk. Láthatjuk, hogy a 60-as évek enyhülését kihasználva, a 70-es évektől milyen sokrétű kapcsolatrendszert tudtak kiépíteni az anyaországgal, annak intézményeivel. Szinte példa nélküli, ahogyan a területet valamikor magába foglaló két egykori megye, Vas és Zala segítette (és segíti napjainkig) az itteni magyarságot, méghozzá nem külön-külön, hanem egy közös, háromoldalú, évente megújított megállapodás alapján. Ebben élnek a kulturális intézmények, így a könyvtárak is. Láthatjuk azonban azt is, hogy a deklarált nemzetiségi jogok önmagukban keveset érnek, csak egységes fellépéssel, közös akarattal használhatók fel a közösség érdekében (szomorú példa erre a nemzetiségi könyvtári ellátás esetében fellépő megosztottság).

A legnagyobb problémát jelenleg a magyar népesség fogyása jelenti: a kétnyelvű oktatás, a egyes házasságok minden erőfeszítés ellenére „koptatják” a magyarságot. Maga a könyv is nyújt erre számos riasztó példát: magyar nyelvű szövegben, a magyar nevek több helyen szlovén helyesírással szerepelnek. (A recenzens kérdésére korábban az egyik érintett azt válaszolta, hogy így lett anyakönyvezve...) Márai Sándor egyik versében arra figyelmeztet, hogy magyarságunk elvesztésének jele, ha nevünkről lehull az ékezet – köszönet Zágorec-Csuka Juditnak és a szlovéniai magyar értelmiségieknek, hogy nem engedik lehullani ezeket az aprócska, de igen fontos jeleket. Dolgoznak, írnak, tanítanak – mindannyiunk épülésére.

Kiss Gábor

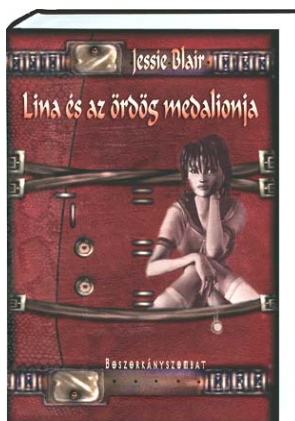
FIGYELŐ

„HA EZ VELEM IS MEGESNE”

Könyvajánló

Tisztelt Könyvtárvezetők, Gyermekkönyvtárosok! Engedjék meg, hogy röviden bemutatkozzam: Ormos Gyuláné, Csizmazia Éva vagyok. 1956 decemberében születtem Dombóváron. Kislánnyal, Alexandrával, nemrégiben költöttünk Lentibe, ahol a helyi városi könyvtárban dolgozom.

Gyermekkoromtól fogva érdekelték a könyvek: krimik, történelmi- életrajzi regények, és minden egyéb, ami a kezembe került. Sokszor éreztem késztetést, hogy én is írásba kezdjek, de munkám nem tette lehetővé. Végül, idősödő fejjel, belevágtam. Egy ifjúsági könyvem, mely a *Boszorkányszombat* sorozat első részét képezi, Jessie Blair írói álnéven, „**Lina és az ördög medalionja**,” címmel, a Jonatán Könyvmolyképző gondozásában, 2005 decemberében jelent meg, s tervezik a második és harmadik rész kiadását is.

A könyvet a kiadó 12 éves kortól ajánlja, olvasása közben lehet borzongani, nevetni és átélni, mi történne akkor, ha *ez velem is megesne*... Főszereplője egy hétköznapi tünő kislány, akiről menet közben kiderül, hogy valamiben mégiscsak különbözik a társaitól. Egy váratlan helyzetbe cseppenve ráébred, hogy különleges dolgot örökölt: a boszorkányság hatalmát. Eleinte komikus helyzetekbe keveredik, majd a folytatás egyre ijesztőbb, komolyabb méreteket ölt. Legfőbb ellensége *odalent* végzi, aki, elárulom, a folytatásban immár nem egyedül, hanem egy Lina korabeli lánnyal tér vissza. A második könyvben a szerelem sem kerüli el a főszereplőt, mely elég sajátos módon érkezik hozzá. A könyv A5-ös méretű kötött, védőborítással, oldalszáma 255. Bővebb információ a www.jonatan.hu honlapon található.

Amennyiben felkeltettem érdeklődésüket, és úgy döntenek, hogy szívesen találkoznának velem könyvtárunkban, kérem, keressenek meg, hogy a részleteket megbeszélhessük.

Köszönöm a Szerkesztőknek, hogy lehetőséget biztosítottak számomra a bemutatkozásra! várom szíves visszajelzésüket:

Ormos Gyuláné

Elérhetőségeim:

Tel: 06-20- 211-5406

E-mail: eva1956@vipmail.hu

FIGYELŐ

ÉRDEKELTSÉGNÖVELŐ TÁMOGATÁS 2007-BEN ZALA MEGYÉBEN

Sorszám	Település neve	Támogatás (e Ft)
1.	Alsópáhok	21
2.	Bak	29
3.	Balatongyörök	48
4.	Becsehely	34
5.	Bókaháza	12
6.	Borsfa	31
7.	Cserszegtomaj	67
8.	Csömödér	18
9.	Csörnyeföld	38
10.	Felsőrajk	17
11.	Galambok	30
12.	Gellénháza	33
13.	Gelse	71
14.	Gyenesdiás	84
15.	Hévíz	158
16.	Hottó	15
17.	Karmacs	12
18.	Kávás	14
19.	Kehidakustány	22
20.	Keménfa	12
21.	Kerkaszentkirály	11
22.	Keszthely	999
23.	Kisbucsa	15
24.	Lenti	280
25.	Letenye	231
26.	Lovászi	86
27.	Miháld	14
28.	Molnári	16
29.	Murakeresztúr	26
30.	Muraszemenye	21
31.	Nagykanizsa	1 659
32.	Nagykutas	11
33.	Nagyrécese	17

Sorszám	Település neve	Támogatás (e Ft)
34.	Nemeshetés	23
35.	Nemesrádó	12
36.	Ozmánbük	30
37.	Pacsa	50
38.	Pakod	45
39.	Petrivente	14
40.	Pókaszepetk	35
41.	Pölöske	17
42.	Pusztamagyaród	25
43.	Pusztaszentlászló	14
44.	Rezi	12
45.	Salomvár	15
46.	Sand	14
47.	Sármellék	42
48.	Söjtör	27
49.	Szepetnek	52
50.	Teskánd	18
51.	Türje	38
52.	Várvölgy	21
53.	Vaspör	30
54.	Vonyarcvashegy	100
55.	Zalaapáti	23
56.	Zalacséb	14
57.	Zala megye	944
58.	Zalaegerszeg	898
59.	Zalaháshágy	17
60.	Zalakaros	74
61.	Zalakovár	62
62.	Zalalövő	191
63.	Zalászentbalázs	33
64.	Zalászentgrót	182
65.	Zalászentgyörgy	15
66.	Zalászentiván	27

FIGYELŐ

NKA KÖNYVTÁRI KOLLÉGIUM PÁLYÁZATI EREDMÉNYEI

(2007 április)

Név	Hely	Pályázat leírása	Megítelt összeg	Pályázat szám
Deák Ferenc Megyei Könyvtár ¹	Zalaegerszeg, Lenti	Elektronikus ügyintézés ismereteinek elsajátítására szervezett tanfolyamok lebonyolítására	1.300.000 Ft	2108/590
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	Zalaegerszeg	Fogyatékkal élő gyermekek könyvtári integrációját elősegítő foglalkozássorozat lebonyolítására	500.000 Ft	2104/989
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	Zalaegerszeg, Zala megye	Megyei rendezvények lebonyolítására a könyvtárak összefogása a társadalomért projekt keretében	1.200.000 Ft	2104/1068
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	Zalaegerszeg	Könyvtári szolgáltatások népszerűsítését szolgáló kiadvány készítésére	206.000 Ft	2135/291
Polgármesteri Hivatal, Gellénháza	Gellénháza	Szakmai eszközfejlesztésre, korszerűsítésre a művelődési ház könyvtárában	592.740 Ft	2105/1049
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	Zalaegerszeg	A Zala megyei büntetés-végrehajtási intézet fogvatartottai könyvtári ellátásának javítására letéti rendszerben	150.000 Ft	2110/371

¹ A József Attila Városi Könyvtárral és a Lenti Városi Könyvtárral közös projekt.

MKE ZALA MEGYEI SZERVEZETE

2007. április 23-án került sor az MKE Zala Megyei Szervezetének taggyűlésére. Az összejövetelen a tagok elfogadták a 2006-os év beszámolóját, és az ez évi munkatervet. Rövid ismertető hangzott el az MKE tisztújító közgyűléséről, a megválasztott új vezetőségről. Nagy öröm számunkra, hogy az elnökség soraiban ismét van Zala megyei tag, Kiss Gábor alelnök személyében. Az összejövetel szakmai előadását meghívott vendégünkötől, Zagorec Csuka Judittól hallhattuk, aki a *A szlovéniai magyar könyvkiadás-, sajtó és könyvtártörténet* címmel megjelent munkáját ismertette.¹

DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR

2007. január 24-én a Keresztury Irodalmi Kör rendezvényén „Éltem egyszer én, Márai Sándor” címmel Csányi Zoltán vetített diaképes, önéletrajzi ihletésű önálló estjére került sor.

2007. január 29-én a megyei hálózati értekezleten Kiss Gábor igazgató köszöntötte Antal Józsefet, a TEMI Zalaegerszegi Könyvtárának - megszűnés miatt - leköszönő vezetőjét.

¹ A könyv ismertetését lásd a Figyelő rovatban.

2007. február 27-én a Keresztury Irodalmi Kör rendezvényén mutatták be Göncz László Felszabadulás vagy megszállás? A Mura mente 1941-1945. c. kötetét.

2007. március 27-én Keresztury Irodalmi Kör rendezvényén az Izsák Imre Képzőtársaság mutatkozott be. Az est vendégei voltak: Vajda Lászlóné tanár, Kiss Ádám és Molnár Gábor egyetemi hallgatók.

Március 23-án adta át ünnepélyes keretek között Feldmájer Sándor, a Szerencsejáték Zrt. szponzorációs igazgatója és Csósz Violetta területi igazgató a társaság kétmillió forintos adományát a Zalaegerszegi Könyvpártoló Alapítvány képviselőinek, Baranyai Györgynek és Kiss Gábornak. A pénzadományból az alapítvány folytatni tudja két, korábban megkezdett programját, részint a Zala megyében élő és alkotó Nádas Péter író, újságíró, esztéta gyűjteményének további építését, részint Pécsi Gabriella költőnő (a megyei levéltár egykori könyvtárosa) műveinek kiadását. Emellett az alapítványnak lehetősége nyílik számítógép- nyomtató vásárlására is.

Május 9-10-én kétnapos látogatást tett Zala megyében John Nichols, Nagy-Britannia magyarországi nagykövete. Nagykanizsa és Keszthely után Zalaegerszegre látogatott, ahol programjának egyik fő eseményére, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár megtekintésére került sor. A nagykövet igazi úriember, hiszen amikor 2005-ben nem tudott személyesen részt venni a könyvtárban kialakított angol nyelvi forrásgyűjtemény avatásán, ígéretet tett arra, hogy addig el nem megy Magyarországról, míg meg nem győződik ennek használatáról. Látogatása alkalmával nem csak a British Council helyi szolgáltatásait tanulmányozta, hanem találkozott Aporfi Orsolyával, a Zrínyi Miklós Gimnázium tanulóival és Kocsisné Németh Erika tanárnővel is. Orsolya tanárnője irányításával 3. helyezést nyert el az angol nyelvi OKTV-n - felkészülését nagymértékben segítette a forrásközpont bőséges szakanyaga. A nagykövet könyvtári látogatása mellett találkozott a megye és a város vezetőivel is.

2007. május 15-én a Keresztury Irodalmi Kör rendezvényeként került sor „Hol van régi énünk, az elveszett csoda” címmel Bischofné Hesinger Katalin költő Álmok, táncok, tövisek c. verskötetének bemutatójára. Közreműködött Pintér Antal és Takács Attila.

2007. június 5-én az Ünnepi Könyvhét egyik programja volt Pécsi Gabriella *Tollázkodom fellegen* és *Kvantumos nyelvtörténekek* c. posztumusz versköteteinek bemutatója. Az est házigazdái Kiss Gábor igazgató és Péntek Imre József Attila díjas költő voltak, közreműködött az Énekmondó együttes.²

DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR GYERMEKKÖNYVTÁRA

Február 14-én, „a szeretet napján” gyermekkönyvtárunkba „látogatott” a Kék Tündér, akit *Tóth Renáta* gyermekkönyvtáros kolléganőnk „varázsolt” elének saját személyében. A *Kék Tündér* tavaszváró népszokásokkal ismertette meg a gyerekeket, vidámságot és szeretetet hozott közénk.

Március 26-án rendeztük meg a József Attila megyei versmondó verseny Zalaegerszeg városkörnyéki fordulóját, melyen 5-6. és 7-8. osztályos diákok József Attila egy-egy versét és egy szabadon választott költeményt adtak elő.

² A verskötetek ismertetését lásd a Figyelő rovatban.

A megyei döntőbe 16 versmondóból a 3 legeredményesebb szavaló jutott tovább. Valamennyi versmondó emléklapot kapott, a helyezettek oklevél mellett könyvjutalomban részesültek.

Május 7-én az Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel közösen szerveztük meg hagyományos, a „*Mese születése*” című meseíró- és mesemondó versenyünket. Az irodalmi vetélkedőn 17 zalaegerszegi és városkörnyéki meseíró saját meséjét adta elő.

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely tavaszi továbbképzésére május 10-én az Apáczai ÁMK Könyvtárában kerül sor (Zalaegerszeg, Apáczai tér 5.), melyen **Emőd Teréz**, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa mutatta be a *Mesefotel* c. CD-ROM-ot az érdeklődő pedagógusoknak és könyvtárosoknak. A szakmai program keretében a résztvevők megtekinthették a CD-ROM alapján készült gyermekrajzok kiállítását is.³

Május 11-én került sor a „Barangolás a gyermekirodalomban” című megyei levelezős játék záró rendezvényére 4-5-6. osztályos tanulók részvételével a Belvárosi Általános Iskola Dózsa György Tagiskolájában.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a Dózsa-tagiskola által szervezett háromfordulós irodalmi játék 46 csapata közül a tíz legeredményesebb kapott meghívást az eredményhirdetésre és jutalmazásra. A levelezős játék során a résztvevők három érdekes külföldi ifjúsági regényt olvastak el a tanév folyamán (Christine Nöstlinger: *Suzi és Paul titkos naplója*; F. M. Burnett: *A padlásszoba kis hercegnője*; Henning Mankell: *A csillagkutya*), valamint megoldották a művekhez kapcsolódó feladatokat, rejtvényeket.

A játék során készített munkákból (padlásszoba miniatűr változata, hajómodellek, rajzok, ex-librisek) kiállítás készült, melyet a Dózsa-iskola aulájában a tanév végéig tekinthetnek meg az érdeklődők.

Az eredményhirdetésen a meghívott 5 fős csapatok olyan bemutatkozó jeleneteket adnak elő, melyek jellemzik a közösséget, de egyúttal kapcsolódnak olvasmányélményeikhez és a játékhoz is.

A győztes tíz csapat tagjai – a hangulatos bemutatkozó után - könyvjutalmat, valamint díszes oklevelet és ajándékokat vehetnek át.

Május 24-én Gyermekkönyvtárunk vendége volt **Scheer Katalin** író, aki *Nefelé* című regényéről beszélgetett 3-4. osztályos gyermekolvasókkal. A fiatal író könyve 2006-ban elnyerte az *Év gyermekkönyve* kitüntető címet.

JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR, ZALAEGERSZEG

Március 12-én Schäffer Erzsébet, a Nők Lapja főmunkatársa volt a vendégünk. „Tavaszi kalandok, titkok...” címmel meghirdetett rendezvényünkre óriási volt az érdeklődés. A jelenlévő mintegy 100 fő nem is csatlakozott. Erzsébet a maga meggyerő,

³ A részletes beszámolót lásd a Tudósítások rovatban.

színes egyéniségével, tanulságos történeteivel egy nagyon jó hangulatú, kellemes esttel ajándékozta meg a résztvevőket, melyet Iványi Ildikó középiskolai tanár vezetett.

Március 20-án rendeztük meg a már 14 éves múltú visszatekintő „Könyv- és könyvtárhasználati vetélkedőnket” a város középiskolás tanulóinak részére. A megmérettetésen 10 csapat vett részt, örömkre a város majd minden középiskolája képviseltette magát. A résztvevők alaposan felkészültek, különösen az élmezőny könyvtári ismerete volt imponáló. Az első helyen holtverseny alakult ki a Munkácsy Mihály SZKI és a Ganz SZKI csapata között. Harmadik helyen a Zrínyi Miklós Gimnázium csapata végzett.

Április 11-én a Költészet Napja tiszteletére a Pannon Tükör kulturális folyóirat szerkesztőségével közösen vetélkedőt szerveztünk a város középiskolás tanulóinak részére „József Attila élete és munkássága” címmel, melyre a város 7 középiskolájából 10 csapat nevezett. A kiírás szerint egy iskolából maximum 2 x 4 fős csapat vehetett részt, kik az előre megadott ajánlott irodalomból készültek fel a versenyre. A hét feladatból /életrajzi totó, versrészlet felismerések, stb./ álló vetélkedő alaposan próbára tette tudásukat. Az első három helyezett csapat könyvjutalomban részesült.

Május 31-én az Ünnepi könyvhéten irodalmi estet szerveztünk a szlovén-magyar barátság jegyében. Az estet Péntek Imre, a Pannon Tükör főszerkesztője vezette, közreműködtek: Bence Lajos, Zágorec-Csuka Judit, Lukács Zsolt, Szemes Péter. Bemutatásra került: a Pannon Tükör és a Muratáj című folyóirat legújabb száma,

Zágorec-Csuka Judit könyve *“A szlovéniai magyar könyvkiadás - sajtó és könyvtörténet 1945-2004-ig”*, és *“Küszöbön aludni”*. A fiatal szlovén költészet antológiája. Fordította Lukács Zsolt.

Június 18-24-e között szerveztük meg a már több évre visszatekintő olvasótáborunkat Balatonyörökön. Sajnos ebben az évben csak 18 gyerek vett részt táborunkban, de a hangulat ugyanolyan jó volt, mint eddigi táborainkban. A drámapedagógiai foglalkozást Kocsis Eszter vezette, melynek témája Lázár Ervin „A négyszögletű kerek erdő” c. meséje volt. A kézműves foglalkozás ez évben Zsirainé Kulcsár Mária vezetésével folyt. Szébbnél szébb remekművek készültek bőrből és csontból. Az idei tábor programjából sem maradhettek ki a kirándulások. Jártunk az edericsi Afrika Múzeumban, kerékpártúrát szerveztünk a vonyarcvashegyi Szent Mihály kápolnához, hajóval Keszthelyre kirándultunk. Utolsó este Rosta Géza előadóművész volt a vendégünk, kinek tolmácsolásában megzenésített gyermekverseket hallhattunk, sőt a gyerekeket is belevonta az előadásba, akik nagyon élvezték a különböző hangszerekkel való játékot. Reméljük ez a nagyszerű hagyomány jövőre sem szakad meg.

VÁROSI ÉS ISKOLAI KÖNYVTÁR, ZALAKAROS

Megemlékezés a Költészet napjáról

Hagyományainkhoz híven ebben a tanévben is megemlékezést tartottunk a költészetéről József Attila születésének évfordulóján. A programokat a könyvtár szervezte a gyerekeknek és az érdeklődő felnőtteknek. A nagyszünetben tanulóink verseket és egy irodalmi összeállítást adtak elő. Ezután alsós diákjaink és az óvodások Figura Ede verses-zenés műsorát hallgatták meg. A nagy sikert aratott előadás 80 kisdíák, 70 óvodás és néhány felnőtt számára tette emlékezetessé az idei Költészet Napját.

Író-olvasótalálkozó Nógrádi Gáborral

Rendhagyó irodalomóra keretében találkozhattak iskolánk 4. 5. 6. osztályának tanulói és a 7-8. osztályos tanulók közül az érdeklődő diákok (összesen 77 tanuló) a mai gyerekirodalom egyik legjelentősebb írójával. Nógrádi Gábortól megtudhatták, hogyan készültek regényeinek forgatókönyvei, hogyan készül egy filmforgatás, egy regény, miért jó az ha valaki sokat olvas. A gyerekek a találkozóra az író több művét is elolvasták, így nagyon sokan tettek fel kérdéseket a regények kapcsán is. Végül dedikálás következett, majd a résztvevők a helyszínen vásárolhattak nagyon kedvezményes áron az író műveiből. Nógrádi Gábor az előadása teljes tiszteletdíját felajánlotta könyvek vásárlására, mellyel könyvtárunk állományát szaporítottuk. Felajánlását virággal és a város borával köszöntük meg, egyúttal felköszöntöttük közelgő 60. születésnapja alkalmából is.

Olvasóköri foglalkozások a könyvtárban

A téli időszak hosszú estéire gondolván és a tavalyi Nagy Könyv országos programsorozat kapcsán indított olvasókör sikerén felbuzdulva hirdettük meg az idei tanévben is a gyerekeknek és felnőtteknek az olvasóköri foglalkozásainkat. Az elsőt október 25-én, az utolsót február 28-án tartottuk. Az összesen nyolc foglalkozásból álló összejöveteleken az általunk kiválasztott regényekből tartottunk kedvcsinálót kolléganőmmel, Horváth Zitával felváltva. A művek írójának, regényeinek bemutatása után felolvasások, beszélgetések, könyvajánlások, vélemények hangzottak el. Igyekeztünk azokhoz a regényekhez filmrészleteket is vetíteni, melyeknek készült megfilmesített változata. Természetesen a történetek végét sohasem árultuk el, így akik még nem olvasták a műveket, kíváncsiságukat kielégítvén hozzáfoghattak az olvasáshoz. Kialakult egy jó kis csapat, akik szinte minden alkalommal megérkeztek foglalkozásainkra. Ez a 2. 3. és 4. osztályosokból összetevődött 15 - 20 fős kis társaság előre készült, előre kölcsönözte és teljesen, vagy részben olvasta már a művet. Így több játékkal is tudtuk színesíteni a könyvbemutatókat. Dicséret illeti azokat a szülőket, akik nem sajnálták idejükből azt a kéthetenkénti egy órát, melyet a már régen olvasott mű felelevenítésére, vagy egy újabb gyermekregény megismerésére áldoztak. Példamutatásukkal nagyon sokat tettek ők is gyermekük olvasóvá válásához, az olvasás megszerettetéséhez.

Az olvasókörökön feldolgozott művek:

- Szabó Magda: Tündér Lala
- Salten: Bambi
- Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány
- Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön
- Defoe: Robinson ; Bálint Ágnes: Hajónapló
- Erich Kästner: A két Lotti
- Collodi: Pinokkió kalandjai
- Eric Knight: Lessie hazatér

Az összejöveteleken összesen 125 gyermek és 45 felnőtt használta ki könyvtárunk e programsorozatát, s már most ígéretet tettünk nekik, hogy jövőre tovább folytatjuk a könyvbemutatókat. Az utolsó foglalkozáson egy ajtókilincsre akasztható üzenetjelzőt adtunk, ajándékba, melynek egyik oldalán:” Kérlek, ne zavarj! Olvasok.”, a másik oldalon pedig: „Majd jövök! Könyvtárba mentem.” felirat állt.

Ebben a tanévben már negyedik alkalommal hirdettük meg ezt a levelezős játékot megyénk diákjainak. Sajnos az idén kevesebb pályamunkát küldtek be a gyerekek, de így is nagyon szép munkák születtek. A feladatlap három részből állt, az elsőben Móra életéről, munkásságáról, a másodikban Mondák és mesék című írásaiból kellett számot adniuk. A harmadik részben arra kértük őket, hogy írjanak egy velük, esetleg családjukkal megtörtént vagy általuk kitalált történetet, amely szép példája lehet az emberek egymás iránt kifejezhető csodás érzésnek, a szeretetnek (Móra Ferenc írásaiban erre nagyon szép példákat láthatunk).

Könyvtári levelezős verseny a Móra-napokon

Összesen 7 iskolából, 29 tanulótól kaptunk megoldásokat. A legügyesebbeket meghívtuk a Móra-napok ünnepélyes megnyitójára, s itt adtuk át számukra megérdemelt jutalmukat.

A levelezős játék díjainak átadása a Móra napokon

A helyezettek:

5-6. osztályosoknál

1. Varga Virág 5.o. Letenye
1. Horváth Fanni 5.o. Letenye
2. Bogdán Henrietta 5.o. Nagyrécse
3. Kóbor Mercédes 5.o. Letenye

7-8. osztályosok

1. Horváth Lili 8.o. Letenye
2. Vida Barbara 7.o. Pacsa
3. Szabó Mariette 7.o. Pacsa

FEJÉR GYÖRGY VÁROSI KÖNYVTÁR, KESZTHELY

Szakmai továbbképzés

A TextLib Integrált Könyvtári Rendszer alkalmazása a mozgókönyvtári feladat ellátásban témakörben szervezett sikeres szakmai napot 2007. február 26-án a Fejér György Városi Könyvtár és az MKE Zala Megyei Szervezete Keszthelyen.

A rendezvény a megyénk intézményeiben dolgozó kollégákon kívül számos érdeklődőt vonzott Veszprém és Somogy megye könyvtáraiból is, továbbá jelen voltak két kistérségből a társulások munkaszervezeteinek képviselői is.

A nap folyamán a közel 50 résztvevőnek személyes konzultációra nyílt lehetősége a szoftvert forgalmazó InfoKer Számítástechnika-alkalmazási Szövetkezet képviselőivel, Téglás Györggyel és Thék Györggyel.

Rendezvények az első félévben

Január 23.	Magyar kultúra napi rendezvény: Utassy József megzenésített verseit tolmácsolták Orgona László, Tekán Kinga és Nagy János
Február 5.	Mészáros T. László: Keszthely Európában című fotóalbum bemutatója
Február 19.	Wass Albert vers- és prózamondó verseny
Február 20.	Ézsiás Erzsébet: Az örvénylelkű fiú című kötet bemutatója
Február 27.	Csík Ferenc Olimpiai Baráti Kör Egyesületének alakuló ülése
Március 5.	Határainkon túl élő magyar írók, költők műveiből rendezett vers- és prózamondó verseny
Március 5.	Hendzsel Beatrix és Kovács Zoltán fotókiállítása

HÍREK

Március 19.	András Sándor: Gyilkosság Alaszkában avagy Sherlock Holmes a tlingitek földjén című krimi kötet bemutatója
Március 28.	„Nők a Balatonért” Egyesület gyűlése
Március 30.	„EU 50 éve” előadás középiskolásoknak
Április 11.	Csider Sándor: Varázshegedű című verseskötet bemutatója
Április 11.	Mágori Aranka üvegfestő kiállítása
Április 24.	Csik Ferenc Olimpiai Baráti Kör Egyesületének gyűlése
Május 7.	Végh Ferenc: Birodalmak határán – a Balaton partján című könyvbemutató
Május 28.	XV. Balatoni Fesztivál: A Keszthelyi Klarinét Quartett koncertje
Június 11.	Gyuk György-Kis János-Nádasy Miklós: Olimpiák hősei című kötet bemutatója

A gyermekkönyvtár I. félévének programjai

Január 5.	Varázslatos karosszék: üvegmatica készítő kézműves foglalkozás
Január 29-június . 15.	Batthyány-évforduló: történelmi levelezős játék a 200 éve született első magyar miniszterelnök tiszteletére
Február 2.	Varázslatos karosszék: farsangi teremdzsek készítése, játszóház
Február 19.	Wass Albert vers- és prózamondó verseny (általános iskolás korcsoport számára)
Február 27.	Párkányi József területi könyvtárhasználati vetélkedő (3-4. osztályosoknak)
Március 2.	Varázslatos karosszék: mobil teremdekoráció készítése, üvegfestés
Március 14.	Tavaszi teremdzsítés
Március 30.	Varázslatos karosszék: Húsvétváró kézműves játszóház (tojásdíszítés szalvétatechnikával, pompon állatkák, kosárcák készítése)
Április 2.	A József Attila Megyei Szavalóverseny területi fordulója
Április 13.	Szivárványnap (a 10 éves gyermeklap kiállítással egybekötött játékos vetélkedője)
Április 24.	Magyar nyelv hete: Kardos József Rímjátékok című nyelvművelő előadása
Május 4.	Varázslatos karosszék: anyák napi ajándékok készítése (üdvözlőlap, könyvjelző)
Május 23.	Gyermeknapok a gyermekkönyvtárban: a Brumi Bandi Band zenés, játékos előadása
Május 24.	Gyermeknapok a gyermekkönyvtárban: Horányi Katalin író-olvasó találkozója

Június 8.

Varázslatos karosszék: meseillusztrációk gyönggyel az
Ünnepi Könyvhét kapcsán

VÁROSI KÖNYVTÁR LENTI

Régi-új városi könyvtár Lentiben

A Városi Művelődési Központ és Könyvtár Lenti (8960 Lenti, Templom tér 5.) elnevezéssel működő helyi önkormányzati költségvetési szervet Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2007. április hó 25. napjával 106/2007.(IV.25.) sz. ÖKT határozatával megszüntette.

Jogutódként 2007. május hó 1. napjával megalapította a **Városi Könyvtár Lenti** (8960 Lenti, Templom tér 5.) elnevezésű intézményt.

Rendezvények az első félévben

2007. január 20.

Az új év első eseménye a Magyar Kultúra Napja alkalmából megrendezett ünnepség volt, melyen Nógrádi László polgármester köszöntötte díszvendégünket, Utassy József költőt, és a megjelenteket, s méltatta e jeles napot. A verses-zenés összeállításban szereplő műveket Szekeres Frigyesné, Dányi József versmondó, valamint Tekán Kinga, Orgona László és Nagy János előadó tolmácsolta.

2007. január 25.

Néhány nappal később újabb programmal vártuk az érdeklődőket. A könyvtár és a Lenti Honismereti Egyesület közös szervezésében került sor Göncz László: Felszabadulás vagy megszállás? A Mura mente 1941-1945 című kötetének könyvbemutatójára. A szerzőt és a kötetet Kaszásné Simon Márta mutatta be, s röviden vázolta a kor történelmi hátterét is. A szépirodalom terén is tevékenykedő író az érdeklődők elárasztották kérdéseikkel. A késő esti órákba nyúló találkozó dedikálással ért véget. A találkozón közreműködött Kovács Béla versmondó is.

2007. február. 18.

Bohóc-nap. Már a cím is megdobogtatja gyerek és felnőtt szívét egyaránt, hiszen ki ne szeretne nevetni-nevettetni és játszani kötetlenül, önfeledten. Erre volt lehetőség vasárnap délután, amikor közös „bohóckodásra” vártunk felnőttet, gyermeket egyaránt. Volt arcfestés, kalapkészítés, bohócdoktor és bohócképző, tréfás ügyességi játék, ahol a jókedvet csak a gyorsan repülő idő tudta szomorúsággá változtatni.

2007.- március 2.

Barasits Zsuzsanna Lélek – szellem – sors - élet összefüggései című előadását hallgathatták meg az érdeklődők. Megtudhatták, mi is – ki is az a „látó”, hogyan

segítheti életünket a szellemi világ segítségével. A személyes hangvétellő előadás kötetlen beszélgetéssel ért véget, ahol az ezoterika iránt érdeklődők és a „szellemekben nem hívők” egyaránt új megközelítését láthatták a témának.

2007. március 9.

A 2007-es évet a „Hányat nézek a naptárban” c. kétfordulós néprajzi levelezős játékkal indítottuk a helyi általános iskolák 4-5. osztályos tanulóinak. A gyermekek jutalma egy közös kosárfonáson való részvétel volt -Zsirainé Kulcsár Mária közreműködésével - ahol a saját kezűleg készített műveket mindenki hazavihette.

2007. március 9.

Festmények, szobrok, fotók, kamarakórus, mesekönyv részletek – szinte hihetetlen, de mindez mélységes harmóniába olvadva, egymásnak gyönyörű háttérként szolgálva nyújtott élményt azoknak, akik március 9-én eljöttek a lenti VMKK-ba. Ekkor került sor a Károlyfi Műterem munkáiból rendezett kiállítás megnyitójára és Károlyfi Zsófia Zalai erdők meséi: Böszmerenghy Töhötöm című mesekönyvének bemutatójára. A kiállításon Károlyfi Zsófia és Svantek Andrea festményei, Palaics Gábor szobrai és Tájcsnek Károly fotói szerepeltek.

2007. március 21.

E napon zajlott a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár által meghirdetett József Attila Versmondó Verseny területi döntője 5-6. és 7-8. osztályos korosztály számára, ahol a gyerekek egy kötelező és egy szabadon választott verset szavaltak el. A helyezettek értékes könyvjutalomban részesültek.

2007. március 25.

A húsvéti játszóházban színespapír, hungarocell és kifűjt tojás várta a kicsiket és nagyokat, hogy különböző varázslatos technikák segítségével az ünnephez illő díszbe öltöztessék otthonaikat, megörvendeztessék a locsolókat. Lehetett vágni és ragasztani, számolással és patchwork-technikával díszíteni a tojásokat. Érdeklődőkben nem volt hiány, ami a teljes sikert mutatta, egy kérdés volt: „En is csinálhatok még?” A kérdést pedig nemcsak a gyerekek, hanem az őket kísérő szülők is többször feltették, majd együtt tervezve-készítve gyarapodott a húsvéti díszek, tojások száma.

2007. április 12.

A Magyar Költészet Napjának méltó megünneplésére adott lehetőséget Csider Sándor Varázshegedű című verseskötetének bemutatása. A költő neve ismerősként csenghet sok ember számára, hiszen „civilben” a szombathelyi BDF tanára, főiskolai docens. Több volt tanítványa is eljött a kötetbemutatóra, melyet a Tóthné Piros Ilona - Siroki Judit hegedűduó és Joós Tamás énekmondó közreműködése tett még felejthetlenebbé.

2007. április 14.

Az idei évben intézményünk adott otthont a József Attila Megyei Versmondó Versenynek. A döntőn a területi fordulóról továbbjutott zalai és muravidéki versmondók a népes közönség és a szakavatott zsűri előtt bizonyíthatták tehetségüket.

2007. április 23.

Áprilisban került megrendezésre az immár hagyományosnak mondható „Hetedhét ország” mesemondó verseny, melyet a város és városkörnyék 2-4. osztályos tanulói részére hirdettünk. A helyezettek Nógrádi Gábor ifjúsági regényeivel és szép élménnyel gazdagodtak.

2007. június 4-5.

Az Ünnepi Könyvhét keretében a pákai általános iskolában, illetve Gutorföldén a községi könyvtárban 7-8. osztályos tanulók találkozhattak Stéber Andrea diákújságíróval, a ZTE riporterével. A fiatal kora ellenére már önálló kötettel büszkélkedhető szerző „Talpon maradni” című könyvének bemutatása után pályakezdéséről, az internetes újságírás fortélyairól beszélgetett az érdeklődőkkel. A kérdésekre adott válaszokban kiemelt hangsúlyt kapott a média sportban betöltött szerepe.

2007. június 6.

Ugyancsak a 78. Ünnepi Könyvhét alkalmából, a lenti Lámfalussy Sándor Szakközépiskola 10. évfolyamos tanulói, rendhagyó irodalomórán találkozhattak a Lentiben élő Soós József költővel. A kötetlen hangulatú beszélgetés után Tóth Sándorné, az iskola tanára olvasott fel a szerző „Kincs a fűben” című kötetéből. Soós József a résztvevőkkel megosztotta a versekhez fűződő gondolatait, személyes élményeit is, végül pedig készülő anekdota-gyűjteményéből kapott ízelítőt a hallgatóság.

2007. július 16-20.

Ismét megrendezésre került immár hagyományosnak mondható nyári táborunk is, amelynek mottója: „Itt az ideje, hogy itthon is otthon légy!” A helyi legendák, mondák, elbeszélések segítségével, közvetlen környezetükkel ismerkedhettek meg a résztvevők. Térben és időben nagy utat tettek meg, és felejthetetlen élményekkel gazdagodtak a táborozók.

FÁKLYA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR, LETENYE

Rendezvények az első félévben

Január 18.	„Árpád-házi Szent Margit emlékezete” kiállítás a könyvtár anyagából
Január 22.	„A magyar kultúra napja” - Mákvirág Citerazenekar koncertje - Vertaricsné Horváth Katy festménykiállítása
Február 9.	„Társadalomtudományi hetek” - Batthyány Lajos emlékezete (születésének 200. Évfordulója alkalmából). Előadó: dr. Ferenczy Sándor. TIT előadás kiállítással egybekötve
Március 2.	„Múltidéző” - kiállítás a könyvtár helytörténeti anyagából
Március 9.	Kiállítás Végh Erika letenyei festő alkotásaiból
Március 16.	Dallos Imre naplója - Kötetbemutató
Március 23.	Költészet Napja - József Attila körzeti versmondó verseny (döntő)

Március 30.	Ünnepi húsvéti patchwork kiállítás
Április 6.	„Kivirradt a tavasz ma húsvét napjára” - Ünnepváros játszótér
Április 17.	Mura-menti tájvédelmi körzet - kiállítás Lelkes András fotóiból
Április 26.	„A magyar nyelv hete” - Anyanyelvünk játéka – vetélkedő általános iskolásoknak (TIT)
Április 26.	„Kodály Zoltán év” - Életút kiállítás a könyvtár anyagából
Május 3.	„120 éves a letenyei önkéntes tűzoltó egyesület” - kiállítás
Május 4.	„Szív adja szívnek...” Anyák napi ajándékkészítő foglalkozás
Május 5.	A „Római szerződés” 50. évfordulója alkalmából, a Külügyminisztérium támogatásával - Plakátkiállítás
Május 18.	„Mura-mente természeti értékei” – Lelkes András TIT előadása
Május 19.	Könyvbarátok kirándulása a plitvicei Nemzeti Parkba és Zágrábba
Június 1.	„Ünnepi könyvhét” - Utassy József és Soós József költői estje; Böjti Baláznénagykanizsai festőkiállítása

JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR, MOZGÓKÖNYVTÁRI ELLÁTÁS

Az Ünnepi Könyvhét rendezvényei

Június 4.– Dobronhegy, Községi Ház: *„Bemutatózik a Pannon Tükör c. irodalmi folyóirat.”* Közreműködtek: Szemes Péter főszerkesztő helyettes, Lackner László író, kiadóvezető, Ferencz eGyőző helytörténeti rovatvezető, Tóth Imre költő, versrovatvezető.

Június 5.– Becsvölgye, Teleház: *„Bemutatózik a Pannon Tükör c. irodalmi folyóirat”* Közreműködtek: Szemes Péter főszerkesztő helyettes, Lackner László író, kiadóvezető, Ferencz e Győző helytörténeti rovatvezető.

Az irodalmi est résztvevői Becsvölgyén

Június 6. szerda -Kiskutas, Művelődési Ház: „*Bemutatózik a Pannon Tükör c. irodalmi folyóirat*”. Közreműködtek: Ferencz e Győző helytörténeti rovatvezető, Lackner László író, kiadóvezető, Tóth Imre költő, versrovatvezető

A irodalmi est résztvevői Kiskutason

LENTI VÁROSI KÖNYVTÁR, KÖZPONTI ELLÁTÓRENDSZER

2006. év második félévében több községi könyvtárban javultak a működési körülmények.

Pályázati pénzből és önerő ráfordításából új épületszárnyban kapott helyet a hernyéki könyvtár, ahol számítógépes fejlesztésre is sor került.

Dobriban a teleházba költöztették át a könyvtárat és a teleház vezetőjét bízták meg a könyvtárosi feladatok ellátásával.

Csömödéren 2006. szeptember 1-én országos tanévnyitó ünnepély keretében adták át az iskolához épített 300 négyzetméteres új épületrészt, amelyben multifunkcionális teremként működtetett / könyvtár, olvasóterem és teleház / lett kialakítva. Itt kapott elhelyezést a 7500 kötetes könyvtár. Az állomány átvitelének lebonyolítását, az iskolai és a községi könyvállomány szakszerű elhelyezését az ellátórendszer részéről két könyvtáros segítette. Az Európai Unió és az Oktatási Minisztérium „XXI. század iskolája” nevű projekt során elnyert 70 milliós beruházásból a térség legkorszerűbben felszerelt új berendezéssel ellátott információs központját hozták létre. Az átköltözéssel a személyi feltételek is kedvezően változtak. Ezentúl a felsőfokú könyvtárosi végzettséggel rendelkező iskolai könyvtáros látja el a községi könyvtárosi feladatokat.

Rédicsen olvasóteremmel bővült a könyvtár alapterülete. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár közvetítésével ajándékba kapott MERABONA könyvállványokkal az olvasótermi állomány elhelyezését is sikerült megoldani.

Iklódbördőcén az önkormányzat két könyvállvány beállításával javította a könyvek elhelyezését, Resznekén fénymásoló cseréjére került sor.

Kányaváron az ICSSZEM Gyermek és Ifjúsági Alapprogram pályázatán nyert 100 000 forint és 80 000 forint önerő biztosításával tárgyi eszközöket vásároltak a teleházszerűen működtetett könyvtár részére.

A 2005 ősztől folytatott széleskörű szervezőmunkának köszönhetően 2007-re sikerült előbbre lépni a mozgókönyvtári ellátás megszervezésében.

A Városi Könyvtár és a Lenti Többcélú Kistérségi Társulás 2 község (Csömödér és Lovászi) kivételével a kistérség minden településére kiterjesztette a mozgókönyvtári ellátás biztosítását. Az év második felében induló könyvtári ellátás 48 szolgáltatóhelyre terjed ki.

Személyi változás miatt új könyvtárosaink is vannak a községekben:

Csömödéren Cselényi Jenőné, Dobriban Végh Hajnalka, Magyarfüdön Vass Livia, Szentgyörgyvölgyön Kiss Bernadett, Szécsiszigetben Nagy István, Szilvágyon Péntek Gyuláné, Tormaföldön Horváth Anita látja el ezt a feladatot.

Az elmúlt évi és az idén szervezett író-olvasó találkozónk sajátossága, hogy elsősorban helyi szerzők felkérésével élünk a rendezvények szervezésénél. A visszajelzések és a résztvevők száma alapján a találkozók sikeresek voltak. Károlyi Zsófiával Lovásziiban, Soós Józseffel és Utassy Józseffel Rédicson és Zalabaksán, Szak Istvánnal Tornyiszentmiklóson találkozhattak az érdeklődők.

Rendhagyó irodalomóra Zalabaksán

A községi könyvtárosok és a helyi iskolák közös szervezésében 2007 tavaszán rendhagyó irodalomórákat szerveztünk a felsőtagozatos tanulóknak, Lovásziiban, Rédicson, Csömödéren és Zalabaksán. Meghívott vendég Stéber Andrea diákújságíró, író, a ZTE internetes honlapjának riportere volt. A tanulók és a pedagógusok egyaránt érdeklődéssel hallgatták a fiatal szerzőt.

JÓZSEF ATTILA KLUBKÖNYVTÁR, GYENESDIÁS

Rendezvényeink az első félévben:

Január 29. - Író-olvasó találkozó, könyvbemutató

Györffy László: *Őszi robbanás*, 1956 c. könyvét mutatta be a szerző január 29-én a gyenesdiási Községházán. Györffy László kötete a forradalom 50. évfordulójára jelent meg. A szerző kétszeres Bertha Bulcsú díjas író, a Magyar Fórum főszerkesztője, rovatszerkesztője. Eddig 24 kötete jelent meg, novellák, regények, meseregények, publicisztikai írások. Az est folyamán a könyvet megvásárolhatták az érdeklődők.

Január 26. - Táncház és batyus-bál

A néptánc lépéseit gyakorolhatták a kezdők, a gyakorlott táncosok igyekeztek tudásuk javát átadni kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A talpalávalót a Tátorján népzenei együttes szolgáltatta, a táncokat a Gyenes Néptánc Együttes tagjai mutatták be.

Április 11. - Nyugdíjas szavalóverseny

Költészet napi teadélután keretében a Klubkönyvtár nyugdíjas szavalóversenyt rendezett. A versmondók Hévízről, Csersegtomajról, Vonyarcvashegyről és Gyenesdiásról érkeztek. A szavalókat zsűri értékelt, mely tagjai Kun Sándorné drámapedagógus, Cseh-Bodnár Zsanett pedagógus és dr. Csehi Ottó alpolgármester voltak. Minden nevező könyvjutalmat kapott, a zsűri 1-3. és különdíjat osztott ki.

1. helyezett: Strausz Jánosné (Csersegtomaj), 2. Nagy Lászlóné (Gyenesdiás)
3. Vértessaljai Antalné (Hévíz), különdíjat kapott Zag Lajosné Vonyarcvashegy).

Április 28. - Kiállítás megnyitó

Gyenesdiáson a Községháza nagytermében látható Antalné dr. Imre Rózsa amatőr népi iparművész „Ihletett pillanatok” című kiállítása. A kiállítás megnyitó előtt mutatkozott be az ausztriai Szent Péter kórus. A 40 fős együttes elsősorban spirituális dalokat énekelt, de repertoárjukból nem hiányoztak a pop slágerek sem.

Június 1. – A „Nagyapáink forradalma...” c. kötet bemutatása. Közreműködött: Tüttő Lajos, Koller Tibor, illetve Kiss Gábor, a DFMK igazgatója.

Kézműves foglalkozások a Klubkönyvtárban - Családoknak és gyerekeknek, minden pénteken 14- 15.30-ig. A gyerekek és szüleik megismerkedhetnek a kosárfonással, szalvéta technikával, gyöngyfűzéssel, üvegfestéssel, ujjbábok készítésével, termésképek és bábok tervezésével.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR, RÉDICS

A rédicsi Községi Könyvtár és a lenti Városi Művelődési Központ és Könyvtár közös szervezésében 2007. március 7-én Stéber Andrea közreműködésével rendhagyó irodalomóra volt a rédicsi Móra Ferenc Általános Iskola könyvtárában.

A 7. 8. osztályos tanulók a közelmúltban megjelent "Talpon maradni" című könyvről faggatták a fiatal szerzőt, de beszélgettek az internetes újságírásról és a média sportban való szerepéről is.

Stéber Andrea beszél a könyvről a rédicsi gyerekeknek

MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR, VONYARCVASHEGY

Vonyarcvashegyen az évek óta tartó kulturális kapcsolatok újabb részeként júniusban olvasótábort rendezett a művelődési ház és könyvtár vajdasági gyerekek számára. A 16 gyermek a könyvtárban, foglalkozások keretében megismerkedhetett a magyar irodalom és népköltészet kiemelkedő alkotásaival, és a magyar népzenevel, de sor került kirándulásra és strandolásra is. A következő évben a vonyarcvashegyi gyerekek látogathatnak Belo Blatóba.

KÖZSÉGI KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS PONT, PETHŐHENYE

Pethőhenye Község Képviselőtestülete az APOV LEADER+ „Falvak az Észak-Zalai Tematikus Utak Vonzásában Helyi Vidékfejlesztési Terv” keretében felújította a közösségi ház épületét, ahol a könyvtár és információs pont is helyet kapott. Az önkormányzat könyvtárellátási szerződést kötött a Deák Ferenc Megyei Könyvtárral, így a Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi társuláson keresztül mozgókönyvtári normatív támogatást is igénybe vehettek, amelyből az év folyamán számítógépet és bútort vásárolnak. A polcrendszert ajándékba kapták. A könyvtár letéti ellátásáról a megyei könyvtár gondoskodik. Az átadó ünnepséget 2007. augusztus 19-én tartották.

TARTALOMJEGYZÉK

NEKROLÓG	• Pál Éva: Elment közülünk...	3
ÜNNEPELŐ	• Kiss Gábor: Büszkék vagyunk rá...	4
MŰHELY	• Sebestyénne Horváth Margit: Zala megye települési könyvtárainak helyzete a számok tükrében 2006-ban.	5
	• Gál Erzsébet: Az ETO jövője az online katalógusok világában.	16
	• Kardos Ferenc: Felolvasó alkalmak és olvasótáborok a Halis István Városi Könyvtárban	19
	• Kovácsné Pacsai Edit: A Kormányzati Portál ismertetései	23
	• Devecz Lászlóné: NAVA. A megyei könyvtár új szolgáltatása	27
	• Janikovszky Éva írói világa. Foglalkozás 3. osztályosoknak. Összeállította: Sámson Bernadett főiskolai hallgató	29
TUDÓSÍTÁSOK	• Pál Éva: Helyzetkép a József Attila Városi Könyvtár mozgókönyvtári tevékenységéről	33
	• Bonnyai Ágnes: Mozcókönyvtári feladatellátás a Fejér György Városi Könyvtárban	35
	• Oláh Rozália: Olvasásfejlesztési tréning Budapesten	37
	• Tóth Renáta: „Semmiből valamit”. Kreatív praktikák a gyermekkönyvtárban.	42
	• Horváth Anikó: A József Attila Városi Könyvtár gyermekrendezvényei	44
	• Bagladi Mónika – Horváth Gabriella: Felejthetetlen kalandozás térben és időben. Nyári tábor a Lenti Városi Könyvtárban.	47
	• Fejesné Szabó Piroska: Mesefotel	49
	• Beke Gabriella: 45 éves a Zala Megyei Kórház Egészségügyi Szakkönyvtára.	52
	• Lelkes András: A Mura mente természeti értékei.	53
FIGYELŐ	• Kiss Gábor: „Bérc apa is illeg” Pécsi Gabriella posztumusz verskötetei	54
	• Kiss Gábor: Megmaradás és művelődés peremhelyzetben. Zágorec-Csuka Judit: A szlovéniai magyar könyvkiadás – Sajtó és könyvtártörténet 1945-től 2004-ig.	55
	• Ormos Gyuláné: „Ha ez velem is megesne”. Könyvajánló	57
	• Érdeltségnövelő támogatás 2007-ben Zala megyében	58
	• Az NKA Könyvtári Kollégium pályázati eredményei (2007. április)	59
HÍREK		60